॥ श्री हरिकृष्णाय नमोनमः ॥

श्रीहरिकृष्णमोक्षधर्म

प्रकाशक

श्री हरिकृष्ण संप्रदाय उन्नति मंडळ तरफथी मंत्रिओ

त्रिभुवनदास त्रिकमलाल पटेल

रविशंकर भोळानाथ आचार्य

धन्वंतराय माणेकलाल पटेल

अमदावाद.

आवृत्ति बीजी — प्रत २०००

संवत १९९७ * सने १९४१

श्रावण वदी १४ गुरुवार — ता. २१ ओगष्ट

मूल्य चार आना

"જાહેર ખબર"

દાન આપવાનું સુપાત્ર સ્થાન

શ્રી હરિકૃષ્ણ સંપ્રદાય ઉન્નતિ મંડળ

સ્થળ:–અમદાવાદ. રાયપર. મકેરીવાડ

નિવેદકો:

શ્રી હરિકૃષ્ણ સંપ્રદાય ઉન્નતી

મંડળના મંત્રિઓ

॥ श्री हरिकृष्णाय नमोनमः ॥

श्रीहरिकृष्णमोक्षधर्म

प्रकाशक

श्री हरिकृष्ण संप्रदाय उन्नति मंडळ तरफथी मंत्रिओ

त्रिभुवनदास त्रिकमलाल पटेल

रविशंकर भोळानाथ आचार्य

धन्वंतराय माणेकलाल पटेल

अमदावाद.

आवृत्ति बीजी — प्रत २०००

संवत १९९७ * सने १९४१

श्रावण वदी १४ गुरुवार — ता. २१ ओगष्ट

मूल्य चार आना

साकळायु

मुद्रणस्थान : आदित्य मुद्रणालय • रायखड • अमदावाद.

मुद्रक : मणिलाल पुरुषोत्तम मिस्त्री, बी. ए.

प्रस्तावना

आ पुस्तकनुं नाम श्रीहरिकृष्ण मोक्षधर्म छे. श्री कहेतां अनंतकोटी ब्रह्मांडना देव ब्रह्मादिक ईश्वर तथा अक्षरादिक सर्वे धाम तेने शोभाना आपनारा छो. अने हरि कहेतां सर्वे दुःखने हरो छो ते दुःख ते शुं तो जन्म, मरण, गर्भवास, ने चोरासीना, अपारदुःख छे तथा अंतरना शत्रु जे काम, लोभ, स्वाद, स्नेह, मान ने क्रोध ए जे छ शत्रु ते जीवने अपार दुःख आपे छे ते सर्वे दुःखने हरो छो, माटे हरि एवुं तमारुं नाम छे अने कृष्ण कहेतां पोताने शरणे आव्या एवा जे दैवीने मुमुक्षु जीव तेनी इंद्रियो अंतःकरणने जीव तेने आकरशण करीने पोतानी मूर्तिने विषे जोडावीने ब्रह्मस्थितिने पमाडो छो माटे हे प्रभु तमारुं नाम श्रीहरिकृष्ण वेदने विषे तथा शास्त्रने विषे तथा पुराणने विषे कह्युं छे एवा सर्वे अवतारना अवतारी श्रीहरिकृष्ण महाप्रभुजीए पोताना श्रीमुखथी आ मोक्षधर्म रुप अमृत केतां आत्यांतिक मोक्ष जे अक्षरधाम तेने पमाडे एवुं ज्ञान ते चार वर्णने चार आश्रमना सर्वे मनुश्यना कल्याण सारु कह्युं छे, आ मोक्षधर्म तेने जे सेवे केतां तेने वांचीने तथा श्रवण करीने तेमां कह्या प्रमाणे समजीने वरते तो ते जीवात्मा ब्रह्मरुप थइने आ ने आ जन्मे मुक्त थाय छे, ने अक्षर धामने पामे छे, अने आ मोक्षधर्म ते सत असतना विवेकनो भंडार छे तथा नेत्र श्रोतादिक इंद्रियो तथा मन, बुद्धि आदिक अंतःकरण तेने ततकाळ पवित्र करे छे.

वळी आ मोक्षधर्मरुप कल्पवृक्ष केवुं छे तो महान बुद्धिवाळा एवा जे मोटा योगी तथा मोटा मुनि तेमने पण निरंतर भणवा, सांभळवा, विचारवा योग्य छे, तथा सर्वे दुःखने नाश करे एवुं छे, एवी रीते मोक्षधर्म रुप अमृतनुं जे पुरुष तथा स्त्री पान करशे कहेतां माहात्मने श्रद्धाये सहीत थका तेने भणीने तथा सांभळीने तथा वीचारीने ते प्रमाणे जे वरतशे तेओ जन्म मरणना दुःख थकी मुक्त थइ भगवानना अक्षरधामने पामशे ने ब्रह्ममय एवी जे भागवती तनुं तेने धारण करीने भगवाननी हजुरमां अखंड रहेशे.

आ पुस्तकमां बनता प्रयासे कोइ जातनो दोष ना रही जाय तेने माटे पुरती काळजी राखवामां आवी छे. छतां दृष्टी दोषथी अगर यंत्र दोषथी कोइ जग्याए भुल रही गइ होय तो तत्व जीज्ञासावाळा सज्जन वांचको सुधारीने वांचशे तथा सूचन करशे तो तेमनो उपकार मानी द्वीतियावृत्तिमां ते उपर ध्यान आपवामां आवशे. इति.

श्रीप्रकट पुरुषोत्तम भगवान् श्री हरिकृष्ण महाराज
अवतारस्थल चूडा (सौराष्ट्र)

प्रभुनो जन्म संवत् १८८९, आषाढादि सं. १८९० शाके १७५५
श्रावण कृष्ण १४ परं अमावास्या बुधवार ई. ता. १५-८-१८३३

श्रीहरिकृष्ण मोक्षधर्मः

श्रीकृष्णे गीताजीमां स्वमुखे वर्णव्युं छे के—

यदा यदाहि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।

अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥

एटले के

जगतमां धर्मनी पडती अधर्मे थाय छे ज्यारे

निराकारी छतां भारत लउं अवतार हुं त्यारे

(मणिकान्त)

[एज रीते गुजरातना पश्चिम भागमां काठियावाडमां चुडा नामनुं राज्य छे, ते राज्यमां भाणजीभाइ रुपजीभाइ रावळने त्यां आषाढादि संवत् १८९० ना श्रावण वदी ०)) बुधवारना रोज प्रभुए मनुष्य रुपे हरिशंकर (श्रीहरिकृष्ण महाराज) नाम धरी अवतार धारण कर्यो.]

काठियावाडमां चुडा नामे एक गाम छे. ते गाममां पूजाभाइ नामे औदिच्य ब्राह्मण रहेता हता. पूजाभाइने बे पुत्रो हता. नारणजी अने बीजा रुपजी. नारणजीने कांइ संतान नहि. रुपजीने भाणजी अने कशलाभाइ नामना बे पुत्रो हता. भाणजीभाइने हरिशंकर अने शिवशंकर नामना बे पुत्रो, अने बीजी पुत्रीओ हती. त्यारे कशलाभाइने बापुभाई तथा जीवरामभाई नामना बे पुत्रो ज हता.

चुडा वांसल नदी उपर छे. चुडाने कंकणपुर पण कहे छे. कंकणपुर काठियावाडमां ऐतिहासिक द्रष्टिए प्रसिद्धि पामेलुं शहेर छे. ते वखते राजा रायसिंगजी राज्य शोभावता हता. रुपजी रावळना

वंशजो त्रेंटिआ रावळना नामथी ओळखाता हता. ज्यारे मूळराज सोलंकिए मामाने मारी राजगादी लीधी त्यारथी करेला पापोनुं प्राय-श्चित करवा उत्तरमांथी अनेक ब्राह्मणोने गुजरातमां बोलावी, गाम दानोमां आपी ब्राह्मणोनो कायमी वसवाट गुजरातमां करावी गुजरातने समृद्ध बनाव्युं हतुं. अने एज रीते भाणजी रावळना वंशजोने पण त्रेंट गाम बक्षिसमां मळ्युं हतुं. अने त्रेंट उपरथी तेओ त्रेंटिआ रावळ तरीके प्रसिद्ध थया छे.–तेओनुं गोत्र कौशिक–माध्यन्दिनीशाखा त्रिपर्व–अने यजुर्वेद हता.

संवत १८९० पवित्र श्रावण मासनो अमावास्या बुधवारे, नक्षत्र आश्लेषा। वरीयान् योग, इष्ट घटिका (*एकवीस घडी ने बत्रीस पळ) ए श्री प्राकट्य भगवान हरिकृष्ण महाराजनो अवतार थयो.[1] तेमनुं मूळ नाम हरिशंकर हतुं. मातानुं नाम हरिबा वालजी तरवाडी हतुं. मातामहीनुं नाम रामबा हतुं, तेमनुं मोशाळ पण चुडामां ज हतुं,

---

* आ घटिका तथा पल. जन्म समये अमावास्या केटली भोगवाइ गइ हती ते जणावनारी छे.

१ हरिकृष्ण भगवानने अवतार लेवानो मुख्य हेतु श्रीधर्मानंदस्वामी अने अक्षर मुक्तानंदस्वामीनी प्रार्थनाओज हती. कारण के ते बन्ने स्वामीओ श्रीद्वारकाधीशना मंदीरमां रणछोडजी भगवाननी आगळ तथा अन्यत्र तीर्थयात्रादिक स्थलोए भगवाननी प्रतिमा आगळ प्रार्थना करता हता के, हे भगवान ! तमो आ पृथ्वी उपर प्रगट थइने प्रत्यक्ष स्वरुपे अमने ज्ञान आपो, तथा अक्षर धामना अधिकारी बनावो. ते उपरथी ज भगवाने अवतार लीधो होय तो ते संभवित छे.

वळी ते स्वामीओ भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना प्रगट थया पछी तेमनी भक्ति करता हता तथा प्रतिदिन साथेज रहेता हता.

भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजनुं जीवनचरित्र, **लीलासिन्धु** नामना ग्रंथमां छे अहिं तो मात्र दिग्दर्शन ज करवामां आव्युं छे.

तेमनुं लग्न बचपणमां ज चुडामां ज लीलाधर बेचरदास व्यासनी पुत्री बनुबा (लक्ष्मीजी)नी साथे थयुं हतुं. हरिशंकर महाराज अने बनुबा समोवडियां हतां जन्म पण एज अरसामां हतो.

हरिशंकर महाराजे साधारण गुजरातीनो अभ्यास कर्यो हतो. संस्कृत तो तेओ कोइनी पासे शीखेला पण नहि छतांय, तेओ ज्यारे ज्यारे उपदेशामृत पाता हता, त्यारे त्यारे तेमनुं सर्व शास्त्रोय ज्ञान, द्रष्टांत, सिद्धांत, श्लोकनो भावार्थ वगेरे जोइने आश्चर्य उत्पन्न थतुं के तेओश्रीए आटलुं बधुं उंडुं आध्यात्मिक ज्ञान शी रीते मेळव्युं हशे.

महाराजश्रीए सोजित्रामां संवत १९२९ मां पोतानी लीला समाप्त करी स्वधाम गमन कर्युं हतुं. आ पृथ्वी उपर तेओ ३५ वरस सुधी जन्म धारण करी प्रजानो उद्धार कर्यो हतो. लक्ष्मीजीए तेमना पहेलां दश वरस अगाउ अक्षर धाममां गमन कर्युं हतुं.

तेओश्री २९ वरसनी वयमांज संसारभंग थया हता, अने ते अरसामां एक पुत्रीनो जन्म तेमने त्यां थएलो, अने ते पुत्री पण अल्पायुषी हती.

अत्यारनो युग विज्ञान युग छे. कालनी श्रद्धा आज अश्रद्धामां परिणमे छे, कालना चमत्कारो आजे विज्ञानमां समाइ जाय छे. मानव देहो ए कुदरतने साध्य करवा अने प्रभु भक्तोए प्रभुने मेळववा जान फना कर्या छे. छतांय, तेओ तो मानव गणाया छे. नहि देव के नहि प्रभु. प्रभुए धर्मने रक्षवा अनेक युगोथी अनेक संयोगोमां अनेक रुपे आ पृथ्वी उपर अवतार धारण कर्यो छे. तेमनां चरित्रो, कथामृतो, तेमनी लीलाओ अनेक भक्तोए अनेक रीते प्रसिद्धिमां आणी छे. हिंदु समाज कहो के मुसलिम धर्म कहो, खीस्त कहो के जरथोस्त कहो, सहु कोइ जुदा जुदा रुपे पोताना अनेक उपकारी जगत नियंता श्रीइश्वरने अनेक

व्हाने माने छे, पूजे छे, वंदे छे. श्रीहरिकृष्ण प्रभु पण अवतारी युग पुरुष प्रभु हता. अमो तेमनां अनेक रीतेनां चारित्रो; लीलाओ वगेरे वर्णवता नथी. पण फक्त तेमनुं ज्ञान, तेमनो उंडो नहि छतांय सादो अध्यात्म भाव, सादी छतां सचोट उत्तर भाषा, अभण छतांय जग-जुनुं उंडुं तात्विक ज्ञान, अने **जगतमां सहु कोइ एकज छे,** एवुं सर्वदेशीय ज्ञान, द्रष्टांत, सिद्धांत सह अनेक रीते आपणने ग्राम्य भाषामां समजाव्युं छे.

वांचकगणो—जेम जेम आपश्री तेओनुं ज्ञान समजवा प्रयत्न करशो त्यारे त्यारे आपश्रीने जरुर खात्री थशे के गुजरातना पश्चिम भागमां आजथी १०० वर्ष पहेलां भारत धर्मना उद्धारक श्रीहरिकृष्ण महाराज प्राकट्य (प्रभु) मानव रुपे अवतरी ने आजना गुंचवता अने वधी गएला आडंबरी आभडछेटीआ युगमां सनातन धर्मनो विजयडंको आपणने केवा सचोट मार्गथी समजाव्यो छे. जगतमां उंच नीचना भेद उपर मार्मिक रीते केवो प्रकाश पाडयो छे. वेधक द्रष्टिए सहु कोइने पण निखालस हृदये साफ साफ ज्ञान आप्युं छे. पूछेला प्रश्नोनो जवाब एकतरफी अगर पक्षपाती नहि, पण शास्त्रो, पुराणो, वेद, श्रुति, स्मृतिनुं शुं कहेवापणुं छे; ते वगेरेनुं ज्ञान, अनेक रीते समजावीने जड घाली बेठेला धर्मनुं खरुं रहस्य समजाव्युं छे.

अंतमां । तेओश्रीना जीवनचरित्र उपर अनेक रीते लखी शकाय. पण टुंकमांज तेमनो जीवन इतिहास आलेख्यो छे बाकी तो तेमना ज्ञाननां पुस्तको उपरथी तेमने विषे जे शोधवुं होय ते शोधी शकाशे. भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजनां गुजरातमां-चुडा, अमदावाद, धोळका, सोजित्रा, खंभात, गोलाणा, अने पींपळी । एटला गामोमां हालमां मंदीरो छे.—इति शुभम् ॥

॥ अथ संध्या वर्णनं लिख्यते ॥

हरिकृष्ण महाराज जय जय हरिकृष्ण महाराज. करूणामृत सागर, ॥ जय. १ ॥ द्विजकुल नलिनी दिनेश, ॥ जय. २ ॥ कोटिमनोजरुचे. ॥ जय. ३ ॥ दीनदयाल प्रतिपाल. ॥ जय. ४ ॥ वेद प्रगीत किर्ते ॥ जय. ५ ॥ साधुजनपालक ॥ जय. ६ ॥ खलजन दर्प हरण. ॥ जय. ७ ॥ लक्ष्मीनाथ प्रभु ॥ जय. ८ ॥ पूरण ब्रह्म स्वरुप. ॥ जय. ९ ॥ विविधरूपनिधान. ॥ जय. १० ॥ त्रिविधतापशमन. ॥ जय. ११ ॥ पीतांबरधारिन्. ॥ जय. १२ ॥ अद्वैतात्मस्वरूप. ॥ जय. १३ ॥ करपूरगौरशरीर. ॥ जय. १४ ॥ सर्वांतर्यामी. ॥ जय. १५ ॥ अनंत शक्ति सहित. ॥ जय. १६ ॥ अक्षरधामाधीश. ॥ जय. १७ ॥ युगयुगप्रकटितरुप. ॥ जय. १८ ॥ धर्ममार्गप्रेरक ॥ जय १९ ॥ अगणित गुण निधान ॥ जय २० ॥ जगदुदयादिकारण ॥ जय २१ ॥ पंच विषय शमन ॥ जय २२ ॥ सत्यधृति संयम सुगम्य ॥ जय २३ ॥ देवेंद्रादिकिनुत ॥ जय २४ ॥ दुष्टनिवारणदेव ॥ जय २५ ॥ सत्संगमकारक ॥ जय २६ ॥ स्वजन मनोहररूप ॥ जय २७ ॥ मुनिजन मानसहंस ॥ जय २८ ॥ धर्ममार्गकारक ॥ जय २९ ॥ अनंत लीलाकृत ॥ जय ३० ॥ यदुरामस्यप्रभो ॥ जय ३१ ॥ मोक्षफल दाता ॥ जय ३२ ॥ जय जय हरिकृष्ण महाराज. ॥

॥ अथ श्री संध्याष्टक. ॥

रमापतिं भक्तजनैः सुसेव्यं ब्रह्मेंद्र रूद्रादिगृहीतकीर्त्तिं, सदा प्रसन्नास्यमनादिदेवं ॥ प्रेम्णा हरिकृष्णमहं नमामि १ ॥ उदारलीलं

नवकंजनेत्रं सिंहासनस्थं बहुगौरवर्णम् अनेकजन्मार्जितपूण्यगम्यं॥ प्रेम्णा २ ॥ अधर्मनाशाय कलौयुगेपि जातं सतां ज्ञानप्रकाशनार्थम्, शुभस्वरूपं दिविदेवगीतम् ॥ प्रेम्णा ३ ॥ प्रफुल्लहृद्पंकजकोशमध्ये, स्थित्वा सतां नित्यविशुद्धभावम्; विभूषितं कांचनकुंडलादिभिः ॥ प्रेम्णा ४ ॥ किरीटजुष्टंशुभपुष्पहारमाजानुबाहुं नवकंजमालं, सुनीलकेशाभिविरोचमानं ॥ प्रेम्णा ५ ॥ सुनासिकंकोटिदिनेशकान्तिं पीतांबरंसाधुजनाभियुक्तं, दिने दिने दीव्य स्वरूपमाद्यं ॥ प्रेम्णा ६ ॥ स्वभक्तमोक्षैकफलस्यहेतुमद्वैतरूपं नटराजवेशम् अनेकशास्त्रार्थ पुराणदक्षं ॥ प्रेम्णा ७ ॥ अखंडमूर्त्तिं भवरोगवैद्यं राजाधिराजं यदुरामनाथं अगाधबोधं भवमोचनाय ॥ प्रेम्णा ८ ॥ कृतंमुदैतत् यदुराम नाम्ना, संध्याष्टकं श्री हरिकृष्ण विष्णोः पठंति ये भूमितले सुभक्त्या संयांति तेंऽतेहरिकृष्णलोकम्. ॥ समाप्त ॥

पद ॥ १ ॥

ओधवजी संदेसो कहेजो शामने ए राग

अक्षर धाममां जावानी कहु रितडी, तजी दीयो तमे पंच विषयनी आश जो; हुं ने मारु ममताने मुकी दई, मन कर्म वचने थावुं एकांतिक दास जो. अक्षर. ॥१॥ मायाना कृत मांहे सुख कांईये नथी, कोटान कोटी रह्या छे मांही क्लेश जो; आत्माने उलटां अति दुःख करे, नथी मायामां सुख लवलेश जो. अक्षर. ॥२॥ चोविस तत्वना रुपने जाणी निश्चे कर्यो, पिण्ड ब्रह्मांड मायाकेरो पास जो, नित्य निमित्त प्राकृत प्रलय मांहे जुवो, काळ करी नांखे छे सौनो

नाश जो, अक्षर. ॥३॥ सतपुरुषनो समागम प्रीते करी, पामो लेवुं आत्यंतिक ज्ञान जो, धर्मानंद कहे ब्रह्मस्वरुपे थइने, धरवुं उरमां हरिकृष्णनुं ध्यान जो. अक्षर. ॥४॥

पद ॥ २ ॥

मंदिरीये पधारो मारा नाथजी, अमे अबळा दीन तमारां दासजो; भक्त वच्छल बिरुद तमारु जोइने, कापो वाहाला महा मायानो पासजो. मंदि. ॥१॥ अनंत जन्म थयां तमने खोळतां, दया करीने आप्यां दरशन दानजो, मूर्ति मनोहर निरखीने दुःख गयां, तेज अपार शोभे छे गौर वांनजो. मंदि. ॥२॥ देव ब्रह्मादिक सर्वे जोइ लीधा, कोइने हवे सुख नथी लव लेशजो; मायाना कार्यमां मोह पाम्या सहू, कोटांन कोटी रह्या छे मांही क्लेशजो. मंदि. ॥३॥ सर्वोपरि सर्वे सुखना धाम छो, पधारोने नवल स्नेही नाथजो, धर्मानंद दास तमारो दीन छे, दया करीने झालो हरिकृष्ण हाथजो. मंदि. ॥४॥

पद ॥ ३ ॥

जेम कहेशो तेम करशु कृपाना सिंधु, आज्ञा तमारी लोपीए नही लगारजो, हाथ जोडीने आठो पोहोर हाजर रहीशु, मुख मनोहर जोइ रहीशुं एक तारजो, जेम कहेशो तेम ॥१॥ वारंवार करूछु वाहला विनति, सेवा तमारी देजो अमने श्याम जो सर्वोपरि सुख तमारा स्वरूपमां, सेवा करोने थैये पूरण काम जो. जेम कहेशो ॥ २ ॥ तमने सेवीने अनंत जन मुक्त थया, ते तो सर्वे पाम्या अक्षर धामजो, एना सुखनी उपमा कोइ आवे नही, आठो पोहोर ब्रह्मसुख आरामजो. जेम कहेशो ॥३॥ ए सुख सारू मोटा मोटा महा मुनि, वनमां जइने करे तप अपारजो, धर्मानंदने सुख आप्युं सर्वोपरि, श्री हरिकृष्ण जीवन प्राण आधारजो. जेम कहेशो ॥४॥

पद ॥ ४ ॥

निरधनीयानुं नीरभे नाणुं श्याम छे, अविनाशी आपो छो सुख अपारजो, तमारा सुखमांथी लेश लईने, अखिल ब्रह्मांडने आप्यो छे आधारजो. निर. ॥ १ ॥ अष्ट आवरणपर तमारु धाम छे, त्यां नही मायानो लवलेशजो. ब्रह्म स्वरूपे अक्षर मुक्त अपार छे, तमारा स्वरूपनुं सुख लैये हमेशजो. निरध. ॥२॥ मन वाणीना कह्यामां सुख आवे नही, ए सुखनी छे अति अलौकिक रीतजो, मायापर माहा मुक्त एने अनुभवे, लेवुं होय तो थाओ त्रिगुणातीत जो, निर. ॥३॥ एक निमिशना दरशनना सुख मांये, अखिल ब्रह्मांडनुं सुख सर्वे अलपाय जो; धर्मानंद कहे महिमा तमारो अपार छे, कोटि मुखे कोईथी ना कहेवायजो. निर. ॥४॥

पद ॥ १ ॥ राग धन्यास ॥

प्यारा शोभो छो हरिकृष्ण राय, मनोहर मुरति; वाला अक्षरना आधार, विसारू नही ऊरथी, अनंत कोटी ब्रह्मांडना तमे एक करता छो नाथ, अक्षरना मुक्त सर्वे तमने जोडीने उभा छे हाथ. मनोहर ।१। दीव्य स्वरुप साकार सदा, शोभो सर्वोपरि परब्रह्म, काळ कर्म माया कंपे, एनो मुनिवर जाणे छे मर्म. मनोहर ॥२॥ आत्यंतिक प्रलयने अंते तमे एक रहो छो श्याम, ब्रह्म स्वरुप मुक्त सदा; हरिकृष्ण रटे छे नाम. मनोहर ॥३॥ सर्वेना कारण सर्वेना करता, सर्वेना एक आधार, धर्मानंद कहे हरिकृष्ण तणो, महिमा कहेतां न आवे पार, मनोहर ॥४॥

पद ॥ १ ॥ राग धोळ.

हरिकृष्णनुं रहस्य कहु ते सांभळो, मुकी दीयो तमे पंच विष-यनी आशजो; ब्रह्मरूपे थैने प्रेमे प्रभु भजो, मन कर्म वचने थावु दासना दासजो. हरि. ॥१॥ मान मच्छर तजी हरिने भजीए, अखंड अविनाशी पामीए अविचळ धामजो; शीळ संतोष दया श्रद्धा राखिये, कूड कपट मूकीने थावु निष्काम जो. हरि. ॥२॥ दीन दीन प्रत्ये दीनपणु घणु राखीने, सेववा हरिने हरि केरा संतजो; सचराचर जीवुमां राखो समद्रष्टी, दुभवो नहि कोइ झीणो मोटो जंत जो. हरि. ।३। काम लोभ स्वाद स्नेह मान जीती, अंतरना शत्रु करवा सर्वे चूरजो; धर्मानंद कहे दुग्धा सर्वे दुर करी, हरिकृष्णनो मूर्ति राखो उर जो. हरि. ॥४॥

पद ॥ २ ॥

हरिकृष्णने भजवानो कहु रीतडी, हरिजन होय तेने धारवी सौने मन जो, दश इंद्रियोनी वृत्तियो राखो नियममां, हरि चरणमां रहेवुं सदाय मगन जो. हरि. ॥१॥ नवधा भक्ति करवी नित्य नित्य प्रेमशु, मानी पोतानुं अतिशे मोटुं भाग्य जो; अनंत जनमने पुण्ये करी सेवा मळे, एवो नहि आवे फरी फरी कदो लाग जो, हरि. ॥२॥ धर्म ज्ञान वैरागने अति दढ करी, कोइ काळे फेर न पाडवो लगार जो, धर्मभ्रष्टवाळाने निश्चे नव गमे, माटे समजी विचारी मूकवो दुराचार जो. हरि. ॥३॥ मनुष्या जन्म वारे वारे मळतो नथी, अति कृपा करि आप्यो तुने महाराजजो; धर्मानंद कहे भजो ले हरिकृष्णने, तो तारां सरशे अनंत जन्मनां काजजो. हरि. ॥४॥

पद ॥ ३ ॥

हरिकृष्णना गुण चरित्र दिव्य छे, एने जाणे एना एकांतिक दासजो; बीजाने तो ए मूर्ति अगम्य छे, अष्ट आवरण मायानो आडो पासजो. हरि ॥१॥ मुनिवरने चरित्र जोइने संशे थया, ऋषि ब्रह्मादिक सतीने जोयजो; अनंत जन्मनां सुकृत होये जेहने, हरिनो महिमा जाणे एवा सोय जो. हरि ॥२॥ परोक्षपणे प्रभुना गुण सर्वे गाये, प्रगट होय तारे संशय थाय अपार जो, अनेक जन्म आगे हरिना थइ गया, असुरिने ओळख्यामां न आवे कोइ वारजो. हरिकृष्ण ॥३॥ हरिने हरिना जननो जेने विश्वास आवे, तेने ओळख्यामां आवे प्रभुनु रूपजो; धर्मानंद कहे सर्वेना कारण आवीया, हरिकृष्णनुं उरमां धारो स्वरूपजो. हरि. ॥४॥

पद ॥ ४ ॥

अति कृपा करी हरिकृष्णजी आविया, अक्षर धामना अधिपति राय जो; जे जे जन भावे आवे एने शरणे; तेज अलौकिक ब्रह्म स्वरूपे थाय जो. अति. ॥१॥ महाकारण मायानुं आवरण दुर करी, जीवन मुक्त करे पोताना दास जो; सचराचर सर्वेमां देखे आत्मा, आवरण मटे थाय अंतरे प्रकाश जो. अति. ॥२॥ आत्मा मध्ये परमात्माने देखे सदा, सुख अलौकिक मुखे नव कहेवाय जो, ब्रह्मानंद आनंद उपजे अंतरे, सर्वेमां एक चैतन ब्रह्म देखाय जो. अति. ॥३॥ हरिकृष्णमां भाव राखीने जे भजे, तेनो महिमा कह्यो ते केम जाय जो; धर्मानंद कहे ए वातमां आश्चर्य नथी, वेद पुराण शास्त्र तेने गाय जो. अति. ॥४॥

पद ॥ १ ॥ राग गरबी ॥

आज हरिकृष्ण पधार्या परब्रह्म, विरला जाणे छे एनो मर्म रे संतो. आज हरिकृष्ण पधार्या परब्रह्म ॥टेक॥ राधा लक्ष्मी जेना चरणनेरे सेवे, तेह प्रभु सुख देवेरे संतो. ॥आज १॥ अक्षर मुक्त जेने ऊर रहे धारी, वेद गाय छे पोकारीरे संतो. ॥आज २॥ शेष सहस्र मुखे गुण नित्य गावे, महिमानो पार न पावेरे संतो. ॥आज ३॥ अक्षरमुक्तानंद हरिकृष्ण चरण सेवे, सुख अलौकिक लेवेरे संतो. ॥ आज हरिकृष्ण ४ ॥

पद ॥ २ ॥

आज हरिकृष्ण आव्या अविनाशी, अक्षर धामना वासिरे संतो. ॥आज॥ प्रकृति पुरुष जेनो आज्ञामां कहावे, अनंत ब्रह्मांड उपजावेरे संतो. ॥आज १॥ जेनी ईच्छा थकी उत्पत्ति थाये, मोटा मुनि गुण गायेरे संतो. ॥आज २॥ काळ माया जेनी आज्ञामां कंपे, शिव ब्रह्मा नित्य जपेरे संतो. ॥ आज ३ ॥ अक्षरमुक्तानंद हरि संग सुख माणे, अढळक ढळया छे आ टाणेरे संतो. ॥ आज ४ ॥

पद ॥ ३ ॥

आज हरिकृष्ण आव्या सुख देवा, लक्ष्मी करे जेनी सेवारे संतो. ॥आज॥ अधर्म उथापी वाले धर्म द्रढ स्थाप्यो, अनेक जीवोने मोक्ष आप्योरे संतो. ॥आज १॥ कलिजुग मध्ये वाले करूणा बहु कीधी, अचळ पदवी लई दीधीरे संतो. ॥आज २॥ आरे समे जेणे आशरोरे कीधो, जन्म सफळ करी लीधोरे संतो. ॥आज ३॥ अक्षरमुक्तानंद जेने हरिकृष्ण मळीया, अक्षरमुक्तमां भळियारे संतो. ॥आज ४॥

पद ॥ ४ ॥

आज हरिकृष्ण आव्या सुखकंद, साथे लाव्या मुक्त वृंदरे संतो. ॥आज॥ कृपा करीने पोते आव्या छे आ वार, सर्वे अवतारना आधाररे संतो. ॥आज १॥ अनंत शक्ति जेणे चरणमां रे धारी, देवना देव मोरारिरे संतो. ॥आज २॥ आज प्रभुजी आवो अढळक ढळीया, पारच उतार्या जेने मळीयारे संतो. ॥आज ३॥ अक्षर मुक्तानंद जेने हरिकृष्ण भेटचा, ताप त्रिविधना मटचारे संतो. ॥आज ४॥

श्रीहरिकृष्ण मोक्षधर्म प्रारंभः

श्री हरिकृष्णाय नमोनमः ॥ श्री हरिकृष्ण छे नाम जेनुं एवा जे परमात्मा परब्रह्म पुरुषोत्तम तेने हुं जे ते वारंवार नमस्कार करुं छुं. ते श्री हरिकृष्ण केवा छे तो कृपाना सागर छे ने सर्व मनुष्य मात्र कहेतां चार वर्ण ने चार आश्रमना जे वेदोक्त धर्मी मनुष्यो तेना आत्यन्तिक कल्याणने अर्थे मोक्षनो जे मारग तेने पोताने श्रीमुखे कह्यो छे. तेने साधु अक्षरमुक्तानंद ते सर्वना परमहितने अर्थे लखे छे.

संवत १९ ओगणीसे २५ पचचीसना माहा सुदि ६ छठने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण परमात्मानारायण गाम श्री सोजित्रा मध्ये पोताना मंदीरने विषे उत्तरादाद्वारना बंगलामां पाछला पहोरना सुता उठीने स्नान विधि करीने गादीतकीये युक्त पलंग बिछावीने ते उपर विराजमान थया हता. ने सर्वे श्वेतवस्त्र धारण कर्यां हतां. ने पोताना मुखारविंदनी आगळ साधु धर्मानन्द स्वामी तथा अक्षर-

मुक्तानंद स्वामी तथा परममुनि तथा नित्यानंद स्वामी तथा ब्रह्मानंद स्वामी आदिक संतमंडळ तथा भक्त बहेचर तथा भक्त कुबेर तथा भक्त सदाराम तथा भक्त नरसिंहभाइ तथा भक्त छगनभाइ आदिक घणाक हरिभक्तनी सभा भराइने बेठी हती पछी महाराजश्री हरिकृष्ण महाप्रभुजी प्रसन्न थया थका बोलता हवा. जे अमने निर्वासनिक ने पंच विषयना त्यागी एवा जे साधु ते अतिशे व्हाला छे. अने एवा साधु विना एक पलवार पण मने रहेवातुं नथी अने आ लोकमां जे अमारुं स्वरुप देखाय छे ते पण आ धर्मानन्द स्वामी तथा अक्षर मुक्तानंद स्वामीने अर्थे देखाय छे. केमके अमने प्रसन्न करवाने अर्थे घणाक जुग सुधी तप करीने निर्वासनिक थया छे. अने आ जन्मने विषे पण अमारां दर्शन सारुं अढार वर्ष सुधी फक्त लोट अने पाणी पीने मारुं ध्यान कर्या करता हता माटे ए बे साधुने दर्शन देवाने अर्थे अमारे आ लोकमां आववुं थयुं छे, अने एक बीजु कार्य जे आ समाने विषे ज्ञानमां गडबडाट घणो थइ गयो हतो. तेणे करीने धर्मनो हानि थइ छे. ते ज्ञान आपीने धर्मने शुद्ध करवाने अर्थे ए बे कार्य करवा सारुं अमारु प्रगटपणुं छे. अने ज्यारे ज्यारे हुं प्रगट थाउं छुं ते ए बे कार्य करवाने अर्थे ज प्रगट थाउं छुं ते पण भगवद्गीताने विषे कह्युं छे. श्लोक

यदायदाहि धर्मस्यग्लानिर्भवति भारत ॥
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥७॥
परित्राणायसाधूनां विनाशायच दुष्कृताम् ॥
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगेयुगे ॥८॥

अर्थः–ज्यारे ज्यारे एकांतिक धर्मनो लोप थाय छे त्यारे ते धर्मना स्थापनने अर्थे अने परित्राणाय कहेतां निर्वासनिकने पंच विषयना त्यागी एवा जे साधु तेनी रक्षा करवाने अर्थे भगवाने कह्युं हुं प्रगट थाउ छुं. ए बे श्लोकनो एटलो अर्थ. माटे आ समे धर्मानंद स्वामी तथा अक्षरमुक्तानंद स्वामी ए बे साधुने अर्थे ज मारुं प्रगटपणुं छे. अने ए बे साधुनी केडे बीजा अनंत जीवोनो उद्धार थाशे. माटे ए बे साधु तो जगतना तारणरुप छे. एटली वात करीने महाराज मुन रह्या. पछे धर्मानन्द स्वामीए हाथ जोडीने महाराजने प्रश्न पूछयुं के जे हे महाराज परमपद एवुं जे तमारुं धाम तेने पमाडे एवो जे एकांतिक धर्म ते चार वर्णो ने चार आश्रमना जे सर्व मनुष्य तेमनो शो छे ते विस्तारीने कहो पछे कृपादृष्टि करीने महाराजश्री हरिकृष्ण महाराज प्रभुजी बोलता हवा जे बहुं सारुं प्रश्न पूछयुं जेणे करीने अनंत जीवोनुं कल्याण थाशे माटे ते धर्मने अमे कहीये छैये तेने तमे सांभळो. जे धर्मे सहितने माहात्म्यज्ञाने युक्त एवी जे मारी निष्काम भक्ति करवी ए सर्वे मनुष्यनो प्राणिमात्रनो धर्म छे. माटे ते चार वर्ण ने चार आश्रमनां जे सर्वे मनुष्य तेमने धर्मे सहित जे मारी एकांतिक भक्ति करवी अने ते धर्मे सहित जे मारी भक्ति करशे ते अक्षर ब्रह्मरुप थइने मारा परम धामने पामशे, अने ते धर्मे सहित भक्ति क्यारे सिद्ध थाय छे तो तम जेवा त्यागी निर्वासनिक संत तेनो आश्रय सेवोने अखंड समागम करवो तेणे करीने मारी भक्ति निर्विघ्नपणे सिद्ध थाय छे. अने तम जेवा संतनी सेवा आज्ञाने समागम विना कोइपण मारी भक्तिने पामतो नथी. अने तेनो मोक्ष पण कोइ काले थाय नहि.

माटे तम जेवा साधुनो समागम करीने धर्मे सहित मारी भक्ति करवी अने ते भक्तिमां विघ्नना करनारा एवा जे कामलोभादिक दोष तथा शब्दादिक विषय तेने संतनो समागम करीने टाळवा. अने ते कामादिक दोष केवा छे तो तम जेवा संतना समागम विना तो मोटा मोटा देव ऋषिने ब्रह्मादिकने पण मारी भक्तिमांथी पाडी नाख्या छे. एवा महाबलवान छे. अने तम जेवा संतनो संग होय तो ते दोष टाळवा तुच्छ मात्र छे. माटे तम जेवा संतनो समागम थकीज धर्मे सहित एवी जे मारी पराभक्ति तेने पमाय छे. माटे संतनो समागम करीने कामादिक दोषने टाळीने मारी भक्ति करवी. पछी वळी धर्मानन्द स्वामीये पूछयुं जे ते दोष किया किया ने केटला छे तेने टाळवानो उपाय शो छे. ते कृपा करीने कहो. पछे महाराजश्रीहरिकृष्ण महाप्रभुजी बोलता हवा जे बहु सारुं पूछयुं हवे सांभळो ते सर्वेने विस्तारीने कहीये छीये जे कामादिक दोष पांच छे. एक तो कामरुपी दोष छे. ते काम ते शुं तो पुरुषोने स्त्रीना भोगनी वासना अने स्त्रीने पुरुषना भोगनी वासना तेनुं नाम काम कहीए अने बीजो लोभ रुपी दोष छे ते लोभ ते शुं तो द्रव्यादिक पदार्थने विषे आसक्ति तेनुं नाम लोभ कहीए अने त्रिजो स्वाद रुपी जे दोष छे ते स्वाद ते शुं तो सारा सारा गळ्या चिकणादिक रस खावाने विषे प्रीति तेने स्वाद कहिए अने चोथो स्नेह रुपी जे दोष छे ते स्नेह ते शुं तो देह तथा देह संबंधी पदार्थ तथा देहनां सगां संबंधि तेने विषे प्रीति वरते तेने स्नेह कहिये अने पांचमो मान रुपी जे दोष छे. ते मान ते शुं तो वरणनुं आश्रमनु कुलनु जोबननु द्रव्यनुं इत्यादिकनुं अभिमान.

तेणे करीने जीवनी हिंसा थाय तथा गरीबने पीडा कराय तथा साधु ब्राह्मण देव तेने माथु नमावीने पगे लगाय नहि तेने मान कहीए ए पांच दोष जीवना महाशत्रु छे. ने जीवने नर्कमां नाखनारा छे. अने धर्मने भक्ति तेमां ए पांच दोष महा विघ्नना करनारा छे अने बीजा अधर्म संसर्गथकी उत्पन्न थया एवा घणाक दोष छे ते सर्वे ए पांच दोषनो आश्रय करीने रह्या छे माटे ए कामदिक पांच दोषने जीताय तो बीजा दोष मात्र नाश पामी जाय छे ते सारुं कल्याणना खपवाळा एवा जे चार वरणने चार आश्रमना मनुष्य मात्र तेणे जीतवा, हवे तेने जीतवानो उपाय कहीए छीए. जे मारो आश्रय ने संतनो समागम करीने पांच दोषने मूळमाथी उखाडी नाखे एवा गुण रुप जे निष्काम निर्लोभादिक उपाय तेते आचरवा. तो तेणे करीने अधर्म संसर्गना जे कामादिक दोष ते नाश पामी जाय छे. जेम रात्रिनुं अपार एवुं जे अंधारुं ते सूर्यना प्रकाशे करीने नाश पामे छे. तेम रात्रिना अंधारा रुप जे कामादिक दोष ते सूर्यना प्रकाश रुप जे निष्काम निर्लोभादिक गुण तेणे करीने नाश पामी जाय छे. हवे ते निष्कामादिकगुण रुप उपायने कहीए छीए. जे एक निष्काम रुपी गुण छे. ते निष्काम ते शुं तो पुरुषने स्त्रीना संगनो देहे करीने त्याग करवो तथा मनमां ते स्त्रीना संगनो अभाव करवो तथा कामने उपजावे एवा जे पदार्थ घी गोळ दूध दहीं खांड साकर आदिक रस तेनो त्याग करवो. तथा स्त्रीना रुप शणगारादिकनी जे कथा वार्ता इत्यादिक कामने उपजावनारा पदार्थ मात्र तेनो पाप रुप जाणीने त्याग करवो तेनुं नाम निष्कामरुपी गुण छे. अने बीजो निर्लोभरुपी गुण छे. ते

निर्लोभ ते शुं तो सोनुं रुपुं आदिक जे द्रव्यना पदार्थमात्र तेने विषे अनासक्ति कहेतां द्रव्यादिक पदार्थनो देहे करीने त्याग करवो अने मनमां ते द्रव्यादिकने पापरुप जाणीने पामवानो अभाव करवो तथा शब्द स्पर्श रुप रसने गंध तेने विषे अनासक्ति कहेतां शब्दादिक पांच विषयनो देहे करीने त्याग करवो ने तेने पामवानो मनमां अभाव करवो तेनुं नाम निर्लोभरुपी गुण कहीए. अने त्रीजो निःस्वादरुपी गुण छे ते निःस्वाद ते शुं तो रसना इंद्रिये करीने स्वादु पदार्थनो त्याग करवो केतां जिव्हा इंद्रियने सारा लागे एवा जे रस घी गोळ दूध दहीं खांड साकर आदिक जे षट् रस तेनो त्याग देहे करीने करवो अने ते रसने खावानो मनमांथी अभाव करवो तेनुं नाम निःस्वाद रुपी महामोटो गुण कहीए. अने एक ए निःस्वादरुपी गुण जेने दृढ थाय छे. तेने बीजा गुण मात्र आवे छे अने तेने सर्वे इन्द्रियो जीताय छे. ने तेना दोष पण सर्वे टळी जाय छे. ने तेने मारी भक्ति ने विषे ने मारा संतना समागमने विषे कोइ दहाडे विघ्न थाय नहि. माटे मोक्षना खपवाळा एवा जे मुमुक्षु तेने निःस्वाद वर्तमान दृढ करीने राखवुं अने चोथा जे निःस्नेह रुपी गुण छे ते निःस्नेह ते शुं तो पोताना देहने विषे तथा देहनां सगां संबंधीने विषे तथा देह संबंधी पदार्थ तेने विषे अनासक्ति कहेतां ते सर्वने विषे प्रीति नथी तेनुं नाम निःस्नेहरुपी गुण कहीए अने पांचमो निर्मान रुपी जे गुण छे ते निर्मान ते शुं तो जातिनुं, कुळनुं, देहनुं, आश्रमनुं, जोबननुं, धननुं, राजनुं, विद्यानुं, कारीगरीनु, इत्यादिकनुं जे अभिमान ते राखवुं नहि, तथा साधु ब्राह्मण देव तेमने भावसहित हाथ जोडीने माथु नमावीने

पगे लागवुं तथा कोइ जीव प्राणि मात्रने दुःख थाय एवी कोइ क्रिया करवी नहि. तथा मनमां कोइनुं भुंडुं थाय एम इच्छवुं नहि तथा शास्त्र वेद पुराण तीर्थ व्रत तेनी निन्दा करवी नहि. तेनुं नाम निर्मानीवर्तमानरुपी गुण कहीए. एवी रीते कह्या जे निर्मान निष्कामादिक पांच गुण तेने धारवे करीने कहेतां निष्काम निर्लोभ निःस्वाद निःस्नेह ने निर्मान ए जे पांच गुणरुप पांच वर्तमान तेने पाळवे करीने अधर्मना सर्ग मांयला एवा जे काम लोभादिक दोष ते नाश थइ जाय छे. अने वळी ते निष्कामादिक गुण केवा छे तो धर्म सर्गने विषे उत्पन्न थया एवा जे शील संतोष दया क्षमा धिरज विवेक विचारादिक जे अनंत शुभ गुण ते सर्वे तेमां रह्या छे. तथा आत्मनिष्ठारुप ज्ञान जेने विषे रह्युं छे कहेतां निष्कामादिक वर्तमानने पाळवे करीने आत्मारुप थवाय छे. तथा जेने विषे वैराग्यरुपी गुण रह्यो छे. कहेतां निष्काम निर्लोभादिक नियमने पाळवे करीने पंचविषय संबंधि जे मायिक पदार्थ मात्र तेनो जीवमांथी अतीशे अभाव थइ जाय छे, ने एक मारे ने मारा निर्वासनिक पंचविषयना त्यागी संत तेने विषे प्रीति थाय छे माटे धर्म ज्ञान वैराग्यने भक्तिरुप जे महानिधि कहेतां जेणे करीने निर्विघ्नपणे मारा धामने पमाडे एवा गुण जेने विषे रह्या छे. एवा जे निष्काम निर्लोभादिक पांच वर्तमान तेने दृढ करीने पाळवां हवे ते नियम रुप जे धर्म तेने पाळवानी रीत कहीए छीए. तेमां प्रथम ब्रह्मचारीना धर्म कहीए छीए. जे ब्रह्मचारी जे ते संसार व्यवहारनो त्याग करीने वेदविद्याना आपनारा कहेतां वेद जे आत्मा परमात्माना ज्ञानना आपनारा एवा जे सद्गुरु तेने शरणे जवुं कहेतां, तेना

संगमां निवास करवो ने सद्गुरु केवा होय तो भक्ति परायण वर्तता होय अने मारा विना चौदे लोकना जे विषयना सुख तेने त्याग करीने अखंड ब्रह्मस्थीतिमां वर्तता होय पण पंच विषयने क्यारेय भूलमां पण भोगवे नहि. अने धर्मज्ञान वैराग्य ने माहात्म्ये सहित मारी एकांतिक भक्ति तेने करता होय तथा शोलसंतोषादिक जे शुभ गुण ते जेने विषे संपूर्ण होय एवा कल्याणकारी गुणे युक्त जे सद्गुरु तेना संगमां ब्रह्मचारीए अखंड रहेवुं अने ते गुरुने पोतानुं तनमन अर्पण करवुं, केतां तन जे शरीर तेणे करीने गुरुनी सेवा करवी अने मने करीने ते गुरु जे-जे वचन कहे तेने सत्य मानवां पण तेमां अविश्वास करवो नहि. अने ते ब्रह्मचारीने अष्ट प्रकार स्त्रानो त्याग करवो अने द्रव्यने अडकवुं नहि, अने ते द्रव्यने पोतानुं थकु करीने कोइ पासे रखाववुं नहि. अने ब्रह्मचर्य व्रतनो भंग थाय एवो जे रसथी घी गोळ दूध दहीं खांड साकर तेने खावुं नहि. तथा एक वखत अन्न जमवुं अने एक वखत जमवुं ते पण शेरथी ओछुं जमवुं पण शेरथी वधु तो जमवुं ज नहि अने जमवुं त्यारे अण इच्छयु रसे रहित शुद्ध अन्न जे आवे ते जमवुं पण कोइ सारा अन्ननी मनमां इच्छा न राखवी. अने ब्रह्मचारीने पोताना देहने विषे पण प्रीति न राखवी. अने सुक्ष्म झीणुं सुंवाळुं एवुं जे वस्त्र ते ब्रह्मचारीने न राखवुं ने जाडां वस्त्र राखवां तथा शरीरे तेल मर्दन न करवुं तथा पान, सोपारी, एलची, लवींग, जावंत्री, जायफळ इत्यादिक मुखवास ते ब्रह्मचारीने खावां नहि. अने ब्रह्मचारीने देहना सगां संबंधीमां प्रीति न राखवी अने मान राखवुं नहि तथा क्रोध करवो

नहि. अने जे ब्रह्मचारी थइने मान ने क्रोध राखे तो तेने चंडाळ जेवो जाणवो. अने कोइ जीव प्राणी मात्रने दुःख थाय एवी क्रिया ब्रह्मचारीने करवी नहि अने मारी नव प्रकारनी जे भक्ति ते परायण वर्तवुं अने गुरुनी अनुवृत्तिमां रही ने ते थकी आत्मा परमात्माना स्वरुपनुं ज्ञान सिद्ध करवानो अभ्यास करवो एवी रीते ब्रह्मचारीना धर्म कह्या अने हवे गृहस्थना धर्म कहीए छीए जे गृहस्थ जे ते पोतानुं तनमन धनादिक सर्वे पदार्थ ते परोपकार निमित्त करीने राखे कहेतां भगवानना जन एवा जे त्यागी साधु ब्रह्मचारी सन्यासी परमहंस तेनी सेवा परायण करी राखवुं पण पोताना देहने अने देहना संबंधि स्त्री छोकरां तेना सुखने अर्थे गृहस्थाश्रम न करवो अने जे केवळ देहने देहना संबंधीना सुखने अर्थेज गृहस्थाश्रम करे छे. ते तो रउ रउ नर्कमां पडे छे. माटे पोताना आत्माना कल्याणनी इच्छावाळा एवा जे गृहस्थ तेमणे त्रण आश्रमवाळा एवा जे त्यागी साधु ब्रह्मचारी सन्यासी तेनी अन्न वस्त्रादिके करीने भावे सहित सेवा करवी. पछे धर्मानंद स्वामीए महाराजने पूछयुं जे हे महाराज तमे एम कह्युं जे गृहस्थ होय तेने त्रण आश्रमवाला जे त्यागी साधु ब्रह्मचारी सन्यासी तेनी सेवा करवी अने आ समे तो केटलाक गृहस्थ छे ते गुरु थइने फरे छे. तथा आचार्य थइने फरे छे तेनुं केम हशे ?

पछे महाराज बोल्या जे गृहस्थ थइने मोक्ष करवाने अर्थे गुरु थइने फरे छे ते तो पाखंडी छे. ने वेदशास्त्रथी विरुद्ध छे. केमके जेने विषयनी वासना होय ते गृहस्थाश्रम करे अने जेने वासना टळे छे ते त्रण आश्रम वाळा गृहस्थाश्रमनो त्याग करे छे माटे गृहस्थने

पोतानो मोक्ष थयो नथी ते बीजानो मोक्ष केम करी शकशे ? केमके तर्यो हशे ते तारशे पण बूडयो हाय तेथी तराय नहि. माटे गृहस्थने पोतानी तो वासना टळी नथी ते बीजानो मोक्ष करवानो मस लइने गुरु थइने फरे छे के आचार्य थइने फरे छे ते तो आत्मघाती छे. कहेतां आत्माने मोक्षने मार्गे चालतां अंतरायना करनारा छे अने वळी हमणां बसे चारसें वर्षो थयां गृहस्थ गुरु तथा आचार्य थया छे, पण अनादि कोइ गृहस्थ आचार्य नथी. अनादि साचा आचार्यने मोक्षनो मार्ग बतावनारा तो सनकादिक नव योगेश्वर तथा शुकदेव दत्तात्रेय जडभरत आदिक घणाक त्यागी थया छे. तथा चार संप्रदायना आचार्य थया छे ते पण त्यागी थया पण पूर्वे कोइ मोक्षने अर्थे गृहस्थ आचार्य थयो नथी त्यारे तेमां कोइने आ शंका थाय जे रामकृष्णादिके केम संसारमां रहीने बोध मोक्षनो कर्यो छे ? एम शंका थाय तो एनो उत्तर एम छे के रामकृष्णादि तो परमात्मा भगवान छे. अने ते तो कर्तुमकर्तुमन्यथाकर्तुम् समर्थ छे. सदाये मायापर छे. अने ब्रह्मना पण आधार छे. माटे तेना आश्रये करीने माया तराय छे अने बीजा जीव भगवाननो वाद लइने तेम करवा जाशे तो ते गुरु अने शिष्य बन्ने नरकमां जाशे, ने अपार दुःख पामशे अने वळी पामर ने विषयी जीव हशे ते एवा विषयी गुरुने तथा आचार्यने मानशे, पण कल्याणना खपवाळा होय ते विषयी गुरुने तथा विषयी आचार्यने मानेज नहि केमके कल्याणना खपवाळा एवा मुमुक्षु होय ते तो एम समजता होय जे पंच विषय थकी मुकावुं तेज मोक्ष छे माटे जे विषय थकी मुकाया हशे ते बीजाने मुकावशे माटे मोक्षना खपवाळा एवा जे

गृहस्थाश्रमी तेमणे विषयना त्यागी एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेनी सेवा करवी अने तेनी आगळ निर्मानीपणे दीनाधीनपणे जवुं, पण त्यागी पुरुष आगळ रंचमात्र मान राखवुं नहि, अने मारी उपासनाभक्ति परायण वर्तवुं अने गृहस्थने ब्रह्मचर्यव्रत राखवुं कहेतां गृहस्थने पोतानी स्त्री विना बीजी स्त्री मात्रने मा, बहेन, दिकरी, जेवी जाणवी अने पोतानी मा ब्हेन दिकरी होय तेनी संगाथे पण बे जणाने एकांतमां न रहेवुं अने पोतानी मा बहेन आदिक कोइ स्त्रीने नेत्रे भरीने जोवी नहि तथा कोइक गाम जावुं त्यारे पोतानी मा बहेन साथे तथा कोइ स्त्री साथे एकला बे जणाने मार्गमां चालवुं नहि, अने पोतानी मा बहेनादिक समीपसंबंधी विना बीजी कोइ स्त्रीनो जाणीने मळवा निमिषे करीने पण स्पर्श करवो नहि अने अजाणमां अडी जवाय तेनो बाध नहि; परंतु जो जाणीने परस्त्रीने अडी जवाय तो तेनुं बहु पाप छे. माटे ते पापनुं निवारण करवाने अर्थे तेनो परिताप करवो कहेतां एम विचार करवो जे में परस्त्रीने मळवा निमिषे अथवा कंइ देवालेवा निमिषे जाणीने स्पर्श कर्यो ते बहु भुंडुं कर्युं एम समजीने ते पाप निवारणने अर्थे एक उपवास करवो कारणके नर्कनुं द्वार ते नारी छे. माटे ते थकी जे ते प्रकारे दूर रहेवुं एज मोक्षनो मारग छे. अने भगवानना मंदीरमां देवदर्शने जावुं त्यारे बाइ भाइने परस्पर एक बीजाने अडकवुं नहि, अने धर्ममां रहीने इन्द्रियोने नियममां राखीने कहेतां भाइ बाइने एक बीजाना मोढा सामु जोवुं नहि. एवी रीते ठाकोरजीनां दर्शन करे तेना उपर भगवान प्रसन्न थाय छे. अने जे सुवासणी बाइओ होय तेणे पोताना पुरुष विना बीजा पुरुषमात्रने

भाइ बाप दीकरा जेवा जाणवा अने पोताना पुरुषनी आज्ञामां वर्तवुं अने जो ते पुरुष धर्म पाळवामां तथा भगवान भजवामां अंतराय करे तो ते आज्ञा पोताना पुरुषनी पण न मानवी. अने ते विना बीजी आज्ञा पाळवी. अने ते सुवासणी स्त्रीओने पोताना भाइ बाप आदिक कोइ पुरुष सामुं नेत्रे भरीने जोवुं नहि तथा पोताना पुरुष विना बीजा कोइ पुरुष साथे एकांते बे जणाने रहेवुं नहि. तथा पोतानुं मुख पण बीजा कोइ पुरुषने जाणीने देखाडवुं नहि. तथा पोतानो दिकरो होय पण तेने धावण मूकावाय छे त्यारपछी पोतानी पथारीए सूवराववो नहि. अने जे विधवा स्त्रीओ होय तेने तो पुरुष मात्रने भाइ बाप जाणवा. तथा कोइ पुरुषने अडवुं नहि. तथा कोइ पुरुष सामु जोवुं नहि. तथा एकांत जगा होय तेमां एकला कोइ पुरुष संगाथे एक क्षणमात्र पण न रहेवुं. तथा मार्गे पण एकला कोइ पुरुष भेगा बे जणाने चालवुं नहि. अने विधवाबाइयुंने पोताना समीपसंबंधो विना बीजा कोइ पुरुष साथे आफतकाळ पडया विना बोलवुं नहि. अने जेणे करीने पोताना धर्मने लांछन लागे तेवी कोइ क्रिया करवी नहि तथा कोइ व्यभिचारिणी स्त्री होय तेनो संग क्यारेय करवो नहि. अने ते विधवा बाइयुंने तो एक मारी भक्ति कर्या करवी. अने एकवार जमवुं तथा दूध, दहीं, घी, खांड, साकर ए छो रस विधवा स्त्रीने खावाज नहि. अने विधवा थइने ए छो रस खाशे तो तेनो धर्म रहेशे नहि. माटे कल्याणना खपवाळी एवी जे विधवा स्त्रीओ तेणे आ छ रस खावा नहि, अने जुवान अवस्थावाळी विधवाबाइयुं तेणे वरसोवरस चोमासामां धारणां पारणां तथा चांद्रायणादिक व्रत करवां अने धर्मवाळांने

भगवानना भक्तने वृद्ध एवी जे विधवाबाइयुं तेनो अखंड समागम करवो अने पोतपोताना धर्ममां रहीने भगवानना एकांतिक संत पंचविषयना त्यागी तेनी अन्नवस्त्रादिके करीने सेवा करवी अने तेनुं दर्शन छेटे बेसीने करवुं अने तेनुं ज्ञान सांभळवुं ते पण छेटे बेसीने सांभळवुं पण ते साधुनुं महात्म्य जाणीने तेने अडवुं नहि, तथा ते साथे बोलवुं नहि अने जे सधवा तथा विधवाबाइओ ते भक्तिनो मिष लइने त्यागी साधु सन्यासी ब्रह्मचारीने अडे छे तथा ते साथे बोले छे तथा तेना पग चांपे छे ते तो बेय धर्मथी भ्रष्ट थाय छे. अने ते सेवा करनारी बाइयुं तथा सेवाना करावनारा भेखधारी ए बे नरकना अधिकारी छे. माटे कल्याणना खपवाळी जे सधवा तथा विधवाबाइयुं तेणे एक भगवान विना बीजा सूझे एवा मोटा पुरुषो कहेवाता होय तो पण तेनो पण स्पर्श करवो नहि. अने विधवाबाइयुंने एक वखत खावुं. ते पण जुक्त आहार करवो अने विधवाबाइयुंने दिवसे सुवुं नहि तथा पृथ्वी उपर सुवुं तथा सूक्ष्मवस्त्र पहेरवुं नहि. तथा सोनारुपादिकना तारे युक्त जे वस्त्र ते पण विधवास्त्रीओए ओढवा पहेरवा नहि. तथा विंटी वेलडादिक कोइक घरेणुं पहेरवुं नहि. तथा पोताना देहमां प्रीति राखवी नहि तथा शरीरे तेलमर्दन क्यारेय न करवुं. अने कोइ प्रकारनुं मान राखवुं नहि अने ते विधवा स्त्रीओ तेने पोताना समीपसंबंधी जे मा, बाप, भाइ, सासु, ससरो, दियरने तेनी आज्ञामां वरतवुं अने जो ते संबंधी धर्म पाळवामां अंतराय करे तो आज्ञा न मानवी अने ते विना बीजी सर्वे आज्ञामां वरतवुं पण पोताना मनमां आवे तेम स्वतंत्र पणे न वरतवुं अने जे विधवा स्त्री वर्तशे ते तो धर्मथकी भ्रष्ट थइने

नर्कमां जरुर पडशे. माटे विधवाबाईओने पोताने इष्टदेवे करी जे आज्ञा तेने दृढ करीने पाळवी अने पोताना समीपसंबंधीनी आज्ञामां वर्तवुं ने मारो कथावार्ता कीर्तन वांचवानो अभ्यास करवो तथा तेने सांभळवानो नित्ये नियम राखवो. अने सधवा तथा विधवा बाइयुंने अतिशय झीणु वस्त्र जेणे करीने पोतानुं अंग देखाय एवुं न पहेरवु तथा वस्त्र पहेर्या विना नहावु नहि तथा पोतानुं रजस्वलापणु ते गुप्त न राखवु तथा फटाणां गानां गावां नहि. तथा जे कथावार्ता सांभळवे करीने पोताना निष्कामादिक धर्मथकी पडी जवाय तथा प्रत्यक्ष भगवानना उपासना-मांथी पडी जवाय एवी जे कथावार्ता कीर्तन तेने सांभळवां नहि तथा भांडभवाइ जोवा जावो नहि अने गृहस्थाश्रमी स्त्रीयुं पुरुष तेमने एकादशी अने जन्माष्टमी आदिक व्रतना दिवसे उपवास करवो अने व्रत करवु त्यारे त्रण दिवस सुधी निष्कामव्रत राखवु तथा गृहस्थने वर्षोवर्ष चोमासाना चार महिना सुधी निष्काम ब्रह्मचर्यव्रत राखवु. अने जेने मंद श्रद्धा होय तेणे एक श्रावण मासमां तो जरुर निष्कामव्रत राखवु अने निष्कामव्रत राखवु, त्यारे एक वखत अन्न जमवु तथा घी, गोळ, दहीं, दूध, खांड साकर ए जे छ रस तेने खावां नहि. केमके रसना त्यागविना निष्कामव्रत दृढ रहेतुं नथी अने निष्कामव्रत दृढ थया विना मारा धामने पमातुं नथी अने निष्काम ब्रह्मचर्यव्रत छे ते तो साधन मात्रने सिद्ध करनारुं ने सर्वे दोषने हरनारुं श्रेष्ठ व्रत छे. अने ब्रह्म जे मारुं धाम अक्षर तेमां गति करनारुं छे. कहेतां मारा धाममां जावानो मारग ते ब्रह्मचर्यव्रत छे. माटे गृहस्थाश्रमी एवा जे स्त्रीयुं पुरुष मोक्षना खपवाळा तेमणे प्रथम कह्यु तेवी रीते निष्काम ब्रह्मचर्यव्रत राखवु. अने

जे दिवसे व्रतनो उपवास कर्यो होय ते दिवसे संतनो समागम करवो ने सारी कथावार्ता कीर्तनादिक नवधाभक्ति करवी पण ते व्रतने दिवसे संसार व्यवहारनी क्रिया करवी नहि. ने ते व्रतना उपवासने बीजे दिवसे अखंड ब्रह्मचर्य व्रतना पाळनारा एवा जे साधु परमहंस तेने जमाडीने पछी पोताने पारणुं करवुं. अथवा तेणे सीधुं आपीने जमवुं अने चारे आश्रमना जे मनुष्य तेमने कोइने जुठुं बोलवुं नहि. तथा जुठी साक्षी पुरवी नहि. तथा कोइनो लांच लेवी नहि अने कोइनी चाडी करवी नहि. तथा कोइनी थापण ओळववी नहि अने दारु माटी खावां पीवां नहि तथा गांजो लिलागर मफर माजम अफीण तमाकु इत्यादि मादक वस्तु कहेतां केफनी वस्तु ते खावी पीवी नहि तथा डुंगरी लसण तथा आडा चामडांमां बांधेली एवी जे हींगने खावी नहि तथा वटलवुं वटलाववुं नहि तथा कोइ जीवनी हिंसा करवी नहि. तथा दूध पाणी गर्या वगर पीवुं नहि तथा जे जळने विषे जीव घणा होय ते जळमां नहावुं नहि अने साधु ब्राह्मण देव वेद ने सत्यशास्त्र तेमनो निंदा करवी नहि तथा सांभळवी नहि तथा तीर्थ व्रतनी निंदा करवी नहि अने नित्य सायं-काळे तथा सवारे बे वखत देवदर्शने जवुं. अने देवदर्शने जवुं त्यारे ठाले हाथे जवुं नहीं कांइक अन्न धन फळ पुष्पादिक भेट लइ जवुं अने नित्ये पाछली चार घडि अथवा ३ घडी रात्री रहे त्यारे जागवु अने जागीने भगवाननी मूर्ति संभारीने भगवाननुं भजन स्मरण कीर्तन करवुं ने पछे शौचविधि दंतधावन स्नानादिक देहक्रिया करवी ने पछे धोएलुं एक वस्त्र पहेरवुं अने एक ओढवुं अने पछे एकांतमां पवित्र

जग्या होय त्यां बेसीने प्रथम आत्मविचार करीने पोताना आत्माने ब्रह्म रुप जाणीने ते ब्रह्मना प्रकाशक एवा जे प्रत्यक्ष परब्रह्म एवा जे भगवान तेनी मूर्तिने मनमां संभाळीने प्रेमे युक्तथी थइने ते भगवाननी मानसिक पूजा करवी. पछे पोताने उर्ध्वपुंड्र तिलक करवुं पछे मारी मूर्तिनी पूजा करवी ते धूप दीप नैवेद्य, मुखवास धरावीने पछे प्रदक्षिणा दंडवत् करीने गद्‌गद् कंठे थइने भगवाननी स्तुति करवी अने पछी **मोक्षधर्मनो** पाठ करवो. ने पछे मोटुं देवमंदीर होय त्यां दर्शन करी आवीने पछे अन्न जमवुं अने कंठने विषे नित्ये एकवडी कंठी घालवी तथा एक भगवाननो जप करवा सारुं माळा राखवी अने चोमासामां विशेष नियम धारण करवा. तथा भगवाननी कथा सांभळवी अने गृहस्थने पोताने आंगणे जे कोइ अभ्यागत भिक्षा मागवा आवे तेने आदर थकी पोतानी संपत्ति प्रमाणे भिक्षा आपवी पण तेने ना पाडवी नहि. अने जे गृहस्थने आंगणेथी अभ्यागत निराश थइने जाय तेने मोटुं पाप लागे छे अने गृहस्थने पोताना उदर थकी कमायुं जे धनधान्यादिक तेमांथी १० मो भाग धर्मनो काढवो अने ते धर्मभाग देवमंदीरने विषे सुपात्र एवा निष्कामीने विषयना त्यागी साधु सन्यासी ब्रह्मचारी परमहंस रहेता होय ते मंदीरमां अर्पण करवो. अने व्यवहारे दुर्बळ होय तेणे वीसमो भाग भगवानने अर्पण करवो अने धनवान एवा जे गृहस्थ तेमने परोपकारने माटे नदी तळावना आळा बंधावबा तथा वाव कुवा करावबा तथा धर्मशाळाओ करावबी तथा भगवानना मंदीर करावबा तथा भगवानना मंदीरने विषे ओच्छव समैया करावबा तथा साधु सन्यासी ब्रह्मचारी परमहंस तेमने जमाडवा तथा सदाव्रत आपवा

तथा यज्ञ करवा इत्यादिक परमार्थने विषे द्रव्यने खरचवुं पण देह तथा देहना संबंधीने अर्थे धनने खरचवुं नहि. अने देह अने देहना संबंधीना सुखने अर्थे तो अवश्य घटे तेटलुं खरचवुं पण जगतमां मोटप वधारवाने अर्थे फूले करीने धनने खरचवुं नहि. तथा ते धनने साचववा मूकवुं नहि केमके परमारथमां खरचाय तेज धन गणवुं अने ते बिना धन होय तो पण तेने निर्धन गणवो माटे धनवान होय तेणे प्रथम कह्युं ते प्रमाणे परमारथ करवो अने परमारथ कर्या विना तो मोक्षने मार्गे चलातुं ज नथी माटे सर्वे मनुष्यने तनमन धने करीने परमारथ करवो एज मोक्षनो मारग छे. अने गृहस्थाश्रमी तेमने साधु ब्रह्मचारी आदिक विषयना त्यागी भगवानना संत तेनी भावे सहित अन्नवस्त्रादिके करीने सेवा करवी अने नित्य प्रत्ये ते संतनो समागम करवो तथा नित्ये सायंकाले देवमंदीर होय त्यां जवुं अने त्यां बेसीने भगवाननी कथा वार्ता सांभळवी एवी रीते गृहस्थाश्रमी एवा जे चारे वर्णना स्त्री पुरुष तेमनो सामान्य धर्म छे. कहेतां चारे वर्णना मनुष्य मात्रने सरखो पाळवानो कह्यो माटे ते प्रमाणे तेने वर्तवुं अने हवे तेनो विशेष धर्म कहीए छीए कहेतां चारे वर्णनो नोखो नोखो धर्म कहीए छीए तेमां प्रथम ब्राह्मणना विशेष धर्म कहीए छीए. जे ब्राह्मण तेमने जे ते वेदाभ्यास करीने कहेतां सत्संग करीने त्रण देह त्रण अवस्था त्रण गुण ते थकी पोताना आत्माने जुदो समजीने ते आत्माने ब्रह्म संगाथे एकता करीने कहेतां ब्रह्मरुप थइने परब्रह्मने जाणवा अने ते परब्रह्मने जाणीने तेनुं भजन करवुं ए ब्राह्मणनो मुख्य धर्म छे. माटे ब्राह्मणने

ब्रह्मरुप थइने प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन भक्ति करवी तथा ब्राह्मणने बार गुणे युक्त वरतवुं ते बार गुण कीया तो ज्ञान एटले विषयनो त्याग करीने आत्मारुपे वरतवुं अने सत्य एटले ब्रह्मरुप थइने प्रत्यक्ष परब्रह्म नी भक्ति करवी अने दम एटले दश इन्द्रिओने पोतपोताना विषयमां जाय ते थकी पाछी वाळीने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपमां राखवी अने श्रुत एटले सत्य शास्त्र भणवां अने सांभळवानो अभ्यास करवो. अने अमात्सर्य एटले सर्वनुं रुडुं देखीने प्रसन्न थवुं: अने ह्री एटले अकार्य करवाने विषे लज्या पामवुं केतां सत्यशास्त्रथी विरुद्ध क्रिया करवाने विषे लज्या पामवानो स्वभाव होय अने तितिक्षा एटले भगवानने अर्थे तपव्रतादिके करीने दु:ख थाय तेनुं सहन करवुं अने अनसूया एटले कोइना उपर इर्षा न करवी, अने यज्ञ एटले भगवानने प्रसन्न करवाने अर्थे यज्ञ करवा अने दान एटले कोइ प्राणी मात्रनो द्रोह न करवो अने धृति एटले जिव्हा इन्द्रियने उपस्थ इन्द्रिय तेने जीतवां अने शम एटले बुद्धि इत्यादिक अंत:करणने विषय थको निवृत्ति पमाडीने भगवानना स्वरुपमां जोडी देवुं. एवी रीते महाव्रत रुप जे बार गुण ते ब्राह्मणने धारण करवा अने ब्राह्मणे संतोष राखवो कहेतां कोइ मायिक पदार्थनी तृष्णा राखवी नहि अने स्नान संध्या गायत्रीनो जप विष्णुनी पूजाने वैश्वदेव एटलां वानां कर्या पछी ब्राह्मणे अन्न जमवुं ए ब्राह्मणना विशेष धर्म कह्या.

हवे क्षत्रिय तेमना विशेष धर्म कहीए छीए. जे क्षत्रिय जे तेमणे साधु, ब्राह्मण, गाय ने गरीब तेनी रक्षा करवी तथा शूरवीरपणुं राखवुं तथा धिरज राखवी तथा उदारपणुं राखवुं तथा पोताना पुत्रनी पेठे

पोतानी प्रजानुं पालन करवुं तथा प्रत्यक्ष भगवानना उपासना करवी तथा सत्पुरुषनो आश्रय करीने तेनो सत्संग करवो अने क्षत्रियना कुळमां जे राजा होय ते तो धर्मना चलावनारा एवा जे वेदोक्त धार्मिक सत्पुरुष तेना धर्मनी असुरोना भय थकी तथा नास्तिकोना भय थकी रक्षा करवी तथा हिंसाये रहित यज्ञ करवा तथा भगवानना मंदीर कराववा तथा धर्मशाळायुं कराववी तथा धर्मना स्थानको परोपकार माटे कराववां तथा नदी तळावना आरा बंधाववा तथा वाव कुवा कराववा तथा सदाव्रत बंधाववां ते ए क्षत्रियना कुळमां राजाओनो धर्म छे केमके राजाओ थकी ते काम स्हेजमां बनी शके अने वळी तेणे करीने तेनुं आलोकमां नाम अखंड रहे अने परलोकमां तेनुं कल्याण थाय माटे राजाओने हंमेशां परोपकार करता रहेवुं एवी रीते क्षत्रियना विशेष धर्म कह्या अने हवे वैश्यना विशेष धर्म कहीए छीए.

जे वैश्य तेमणे कृषि कर्म करवुं तथा वणजव्हेवार करवा अने ते कृषि कर्म तथा वणजवहेवार थकी कमावुं जे धनधान्यादिक तेणे करीने परउपकार भगवाननी प्रसन्नताने अर्थे करवो तथा साधु सन्यासी आदिक विषयना त्यागी भगवानना संत तेनी अन्न वस्त्रादिके करीने सेवा करवी तथा प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति करवी तथा निष्कामभावे आत्माना कल्याणने अर्थे संतनो समागम करवो. एवो रीते वैश्यना विशेष धर्मो कह्या.

अने हवे शूद्रना विशेष धर्म कहीए छीए. जे शुद्र जे तेने ब्राह्मणादिक त्रण वर्णनी सेवा करवी कहेतां चाकरी करवो तथा प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति करवी तथा सत्संग करवो. ए शूद्रनो विशेष धर्म

कह्यो. अने हवे वानप्रस्थनो धर्म कहीए छीए जे वानप्रस्थ केने कहीए तो गृहस्थाश्रमी पुरुष जे ते सत्संग करतो करतो वैरागने पामीने संसारमांथी प्रथम नीकळयो अने भेख लीधो नथी ने स्त्री द्रव्य ने रसास्वादनो त्याग करीने वनरुप जे साधु सन्यासी परमहंस तेना संगमां निवास करीने रहे छे. ने मोक्षनी इच्छावाळो छे तेने वानप्रस्थ कहीए अने ते वानप्रस्थ जे ते स्त्रीनो स्पर्श क्यारेय न करे तथा स्त्री साथे बोले नहि अने द्रव्यने पोतानुं करीने राखवुं नहि तथा बीजानी पासे पोतानुं करीने द्रव्य रखाववुं नहि अने कामने उपजावे तेवो रस घी गोळ, दूध, दहीं, खांड, साकर तेने खावां नहि. तथा एक वखत भोजन करवुं तथा देहने देहना सगां संबंधी तेने विषे प्रीति राखवी नहि तथा देहना संबंधीने घेर पोताने जावुं नहि. अने कोइ जातनुं मान राखवुं नहि. अने पंचविषयना त्यागीने मायापर एटले निर्वासनिक एवा जे संत, सद्गुरु तेनी मन कर्म वचने करीने सेवा करवी अने मारी उपासना भक्ति करवी अने सद्गुरु पासे आत्मा परमात्माना स्वरुपने साक्षात्कार पामवानो अभ्यास करवो अने ते वानप्रस्थने पंचविषय संबंधी जे जे पदार्थो होय तेने देखीने तेथी भय पामीने छेटे रहेवुं जेम काळा सर्पने देखीने भागी जवाय छे. तथा हडकाया कुतराने देखीने भागी जवाय छे. तेम मुमुक्षु एवा जे वानप्रस्थ तेने विषयना पदार्थ थकी छेटे भागवुं ने पंचविषयना त्यागीने विषय थकी मूकावनारा एवा जे संत तेना समागममां अखंड रहेवुं एवी रीते वानप्रस्थनो धर्म छे. अने हवे साधु सन्यासीने परमहंस तेनो धर्म कहीए छीए अने ते साधु सन्यासीने परमहंस ए त्रणेना नाम नोखां

छे. पण त्रणेनो धर्म एक छे. हवे साधु शब्दनो शो अर्थ छे. तथा सन्यासी शब्दनो शो अर्थ छे. तथा परमहंस शब्दनो शो अर्थ छे. तेने कहीए छीए. तेने तमे सांभळो, जे साधु एटले शुं तो जेनी इन्द्रियो अंतःकरण साध्य छे कहेतां पोताने वश छे. अने ते इन्द्रियो अंतःकरणने पोते आत्मा ब्रह्मरुप थइने परब्रह्म एवो जे हुं ते मारे विषे आसक्त वरतता होय पण मारा स्वरुप विना बीजे विषयादिकमां क्यांय जेनी इन्द्रियो अंतःकरण जाय नहि तेने साधु कहीए. अने सन्यासी एटले शुं तो इन्द्रिओ अंतःकरणमांथी सर्व मायानो नाश करीने कहेतां मायिक पंचविषयनो बहार अभ्यंतर त्याग करीने पोते आत्मा ब्रह्मरुप थइने परब्रह्म एवो जे हुं ते मारी दृढ उपासनाए करीने मारा विषे तदाकार भावे वर्ते कहेतां मारा स्वरुपनुं अखंड चिन्तन करे तेने सन्यासी कहीए. अने हवे परमहंस ते शुं तो मायाथी पर थइने कहेतां मायिक पंचविषयनो बहार अभ्यंतर त्याग करीने आत्माने हंसरुप थइने कहेतां ब्रह्मरुप थइने परब्रह्म एवो जे हुं ते मुने साक्षात्कार पामे. तेने परमहंस कहीए माटे साधु सन्यासीने परमहंस ए त्रणेनी एक मारे विषे गति छे. माटे त्रणनो एकज धर्म छे. पण धर्म जुदो नथी. फक्त नाम जुदां छे. हवे ते साधु सन्यासी ने परमहंस तेनो धर्म तथा तेने वरतवानी रीत कहीए छीए जे त्यागी साधु सन्यासी ने परमहंस तेमने धर्म ज्ञान वैराग्यने माहात्म्य सहित मारी एकांतिक भक्ति करवी ए तेमनो परमधर्म छे. हवे धर्म ते शुं अने ज्ञान ते शुं तथा वैराग्य ते शुं तथा माहात्म्य ते शुं तथा एकांतिक भक्ति ते शुं तेनां रुप कहीए छीए तेने तमे सांभळो तेनां धर्म प्रथम

कहीए छीए ते धर्म ते शुं तो इन्द्रियो अंतःकरणनी वृत्तिओ तेने मायिक पंच विषय थकी पाछी वाळीने मारा स्वरुपमां राखवी अने ते वृत्तिओने मारा स्वरुपमां राखतां अंतरायना करनारा एवा जे कामलोभादिक दोष तेनो त्याग करवो अने ए कामादिक दोषने नाश करे एवा जे निष्काम निर्लोभादिक गुण तेने सिद्ध करवा एनुं नाम धर्म छे. हवे ए कामादिक दोषने नाश करे एवा जे निष्कामादिक गुण रुप उपाय तेने कहीए छीए तेमां प्रथम कामने नाश करे एवो जे निष्काम रुपी धर्म तेने कहीए छीए. जे निष्कामादिक गुणे युक्त ने कामादिक दोषरहित एवा जे संत तेना समागममां रहीने त्यागी साधु पुरुष जे तेने स्त्रीना संगनो आठ प्रकारे त्याग करवो कहेतां स्त्री साथे बोलवुं नहि तथा स्त्रीनी वात सांभळवी नहि. तथा स्त्रीओ परस्पर हास्यविनोदादिक क्रीडा करती होय त्यां त्यागीए उभुं रहेवुं नहि तथा स्त्रीओने जोवी नहि. तथा स्त्रीने छानी वात कोइ पासे कहेवरावबी नहि. तथा स्त्रीने अडवुं नहि तथा स्त्रीने मनमां संभाळवो नहि तथा स्त्रीनो अंग संग तो क्यारेय पण करवो नहि एवी रीते त्याग कर्यो छे संसार जेणे एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेमणे स्त्रीना दर्शन स्पर्शादिक अष्ट प्रकारे स्त्रीना त्याग संबंधी जे नियम तेने दृढ करीने राखवां. त्यारे तेमां कोइने एम शंका थाय जे त्यागी पुरुष साधु सन्यासी परमहंस ते कोइ स्त्री साथे बोले नहि तथा कोइ देहनी पण सेवा करावे नहि त्यारे ते स्त्रीओने ज्ञान कोण आपे? अने तेनुं कल्याण केम थाय? केमके स्त्रीनो पण आत्मा छे माटे तेनुं कल्याण न थाय त्यारे तेनो मनुष्य देह व्यर्थ जाय अने विषयना

त्यागी अने माया पर एवा जे साधुपुरुष ते विना बीजा पासे मोक्ष कारक एवुं आत्यन्तिक ज्ञान ते होय नहि माटे ते मार्ग बंध थाय त्यारे तो स्त्रीयोनुं कल्याण शी रीते थाय एम आशंका उपजे तो तेनो उत्तर एम छे. जे जे स्त्रीओने कल्याणनो खप होय तेने अमे कहीशुं ते प्रमाणे ज्ञान सांभळवुं अने ते प्रमाणे सेवा करवी तेमां ज्ञान तो एम सांभळवुं जे ज्यारे साधु पासे घणाक मुमुक्षु पुरुष ज्ञान सांभळवा बेठेला होय ने तेनी सभा थइ होय ते समे स्त्रीयुं जे तेने छेटे बेसीने ज्ञान सांभळवुं पण ते सभानी ढुंकडुं कोइ पुरुषने अडी जवाय तेम न बेसवुं तथा एकला त्यागी पुरुषनु मंडळ बेठु होय त्यारे पण ज्ञान सांभळवा न बेसवुं अने सभा वखते बेसवुं त्यारे साधुना सामुं न बेसवुं एक बीजानुं मुख न देखाय तेवी रीते पडखे बेसवुं तथा एवी रीते विवेक राखीने ज्ञान सांभळवुं अने ते साधु ज्यारे नहावा जाय तथा भिक्षा करवा जाय त्यारे ते स्त्रीओ तेमणे ते साधुनां दर्शन छेटे रहीने करवां तथा ते साधु चाल्या जाय त्यारे तेनुं माहात्म्य जाणीने ते साधुना चरणनी रजने लइने स्त्रीओए तेमने माथे चडाववी अने ते साधुनी सेवा एम करवी जे ते साधुने जमवाने अर्थे स्त्रीयु तेमने भावे सहित लोट चोखा दाळादिक रसोइनो सामान तेमणे तैयार करीने पुरुष पासे अपाववुं तथा पोताने घेरे जमवा आवे तो शुद्धपणे रसोइ करीने कोइ पुरुष पासे पीरसाववुं पण पोताने हाथे त्यागी साधु सन्यासी परमहंसने पीरसवुं नहि. तथा ते साथे बोलवुं नहि तथा ते साधुने जमतां जमतां स्त्रीओनुं मुख देखाय तेम सामुं न बेसवुं एवी रीते विवेक राखीने स्त्रीओ तेमणे साधुनी सेवा करवी एवी रीते पोताना

धर्ममां रहीने ज्ञान सांभळे तथा सेवा करे तो ते स्त्रीओनुं साक्षातकार कल्याण थाय अने जे एवी रीते विवेक विना एक बीजो स्त्रीओ ने पुरुष भेगा थइने ज्ञान सांभळे छे तथा सेवा करे छे. ते तो सेवानी करनारी स्त्रीओ तथा सेवाना करावनारा साधु सन्यासी परमहंस ते बे भ्रष्ट थाय छे एमां कांइ संशय नथी केमके जगतना कर्ता एवा जे ब्रह्मा तेणे जो पोतानी दिकरीनो एकांते संबंध थयो तो तेनुं मन भ्रष्ट थयुं तो बीजानुं मन भ्रष्ट थाय तेमां शुं कहेवुं ए तो स्त्री पुरुषने परस्पर संबंधे करीने भ्रष्ट थायज माटे त्यागी एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेओए कोइ प्रकारे स्त्रीनो प्रसंग राखवो नहि अने मुमुक्षु कल्याणना खपवाळी एवी जे स्त्रीओ तेने पण अमे कह्युं ते प्रमाणे नियम राखवा अने एवी रीते नियमे सहित मारी भक्ति करशे तेनो कामरुपी जे मोटो दोष ते मूळमांथी नाश थइ जशे अने तेनुं कल्याण थशे. अने वळी अंतःकरणमांथी कामनी वासनानो नाश करवाने अर्थे वस्तुविचार करवो हवे ते वस्तु विचार केवी रीते करवो तेने कहीए छीए. जे जे पुरुष कामभोगनी प्राप्तिने अर्थे जे स्त्रीने इच्छे छे ते स्त्री केवी छे. तो हाड मांस नाडियुं मज्जा लोहि लिट विष्टाओ आदिक नकारी नकारी वस्तुनी भरेली स्त्री छे. पण ते स्त्रीना देहमां एके वस्तु सारी नथी अने तेमां जे पुरुष सुख माणोने संग करे छे ते महा मूर्ख छे. अने ज्ञान हिन छे. तेवी रीते विचार करीने स्त्री संबंधी सुख पामवानी इच्छानो त्याग करवो अने वळी तेवी रीते अतिशे अपवित्र वस्तुनी भरेलीने नाशवंत ने अविद्यानुं मूळ ने नर्कमां लइ जवाना द्वार रुप एवी जे स्त्री जेणे सारा जेवी अने साचा जेवी मानीने कामे करीने

परवश थयो एवो जे पुरुष ते जे स्त्रीना अर्थे जे जे पापकर्म करे छे. ते पाप जे तेणे साचां थइने वळगे छे अने ते पछे ते पुरुष जे ते पापकर्म करीने नाना प्रकारना नर्कने निश्चय पामे छे. तथा श्वान गर्दभ, वानर, सूकर आदिक जे भुंडीभुंडी योनिओ तेने वारंवार पामे छे. ने महा दुखने भोगवे छे. ने ते दुःखनो पछी अंत आवतो नथी एवी एवी रीतनो विचार करीने जे ते स्त्रीना विषे आसक्ति तेनो उरथी त्याग करीने मुमुक्षु तथा मुक्त एवा जे त्यागी साधु सन्यासी वि. तेमने अमे कह्यां आजे स्त्री त्यागना नियम तेमने विषे निरंतर वरतवुं अने वळी त्यागी साधु जे तेमणे जेणे करीने कामनी उत्पत्ति थाय एवा जे जे पदार्थ होय तेनो पण उर थकी त्याग करवो कहेतां कामने उपजावे एवो जे रस घी, गोळ, दूध, दहीं, खांड, साकर, तेनो त्याग करवो. तथा सूक्ष्म वस्त्र पहेरवुं नहि. तथा स्त्रीना वेषने धरी रह्यो एवो जे पुरुष तेने अडवुं नहि तथा ते साथे बोलवुं नहि. तथा ज्यां सुधी दाढी मुछ उगी ना होय एवो जे नानो छोकरो तेने अडवुं नहि तथा स्त्रीना रुप श्रृंगारादिकनी जे कथा वारता होय तेने सांभळवी नहि. तथा जे जगाए स्त्री रहेती होय ते जगामां रात रहेवुं नहि. तथा पोताना उतारानी जगा होय तेमां स्त्रीने रात रहेवा देवी नहि. तथा स्त्रीना चित्रामण ने जोवा नहि. तथा तेने अडवुं नहि अने मार्गे चालतां स्त्रीना करतां पांच हाथ छेटे चालवुं अने मारग सांकडो होय ने पांच हाथ छेटे न चलाय तेनो बाध नहि त्यारे तो ते स्त्रीने अडवुं नहि अने जो अजाणपणामां स्त्रीने अडी जवायतो त्यागी पुरुषे एकवार उपवास करवो. तथा जुवान अवस्थावाळा एवा जे त्यागी साधु तेणे वर्षोवर्ष चोमा-

सामां मोटा साधुनी आज्ञा लेइने धारणां पारणां तथा चान्द्रायणादिक व्रत तेने श्रद्धाए सहित करवा ते ज्यांसुधी पोताना शरीरमां बळ होय त्यांसुधी ते व्रत करवां अने ज्यारे शरीरनुं बळ क्षीण थाय ने अन्न थोडुं कहेतां ०॥ शेरथी ओछुं खवाय त्यारे ते व्रत न थाय तेनो बाध नहि. पण ज्यांसुधी एक शेर अन्न खवाय त्यांसुधी ते व्रत कर्या करवा तथा स्वप्नमां वीर्यपात थाय तो ते दिवसे उपवास करवो अने स्वप्न विना अमथुं वीर्यनी वृद्धिए करीने कहेतां देहनी पुष्टिए करीने रातमां वीर्यपात थाय तो तेने महिना एकमां चार उपवास करवा तेमां बे एकादशीना अने बे बीजा उपवास करवा ते ज्यांसुधी शरीरमां वीर्य होय त्यांसुधी उपवास कर्या करवा अने ते उपवास करवा त्यारे एकला जळ सिवाय बीजुं कांइ खावुं नहि अने ज्यांसुधी जेना देहने विषेथी वीर्यपात थाय छे त्यांसुधी ते आत्मानी ब्रह्ममां गति निश्चे थती नथी कहेतां तेनो आत्मा निरगुण थातो नथी अने निर्गुण ब्रह्मरुप थया विना निर्गुण एवुं जे मारुं धाम अक्षर ब्रह्म, तेने पमातुं नथी माटे मुमुक्षु एवा जे त्यागी साधु ब्रह्मचारी सन्यासी परमहंसने तेने रुडे रुडे प्रकारे शरीरमांथी वीर्यनो नाश थाय त्यांसुधी अमे कह्या एवा जे व्रत उपवासादिक तप तेने सावधान थइने श्रद्धाए सहित कर्या करवां अने आ कह्या जे सर्वे नियमरुपी धर्म तेमांथी जो कोइक नियमनो भंग थइ जाय तो तेनुं जे प्रायश्चित ते तत्काल करवुं हवे ते प्रायश्चितने कहीए छीए. जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे अजाणमां स्त्रीनी कथा वार्ता संभळाइ जवाय तथा स्त्रीयु परस्पर क्रीडा करतीओ होय ते ठेकाणे क्षण मात्र उभु रही जवाय तो सर्वेने विषे

नोखो नोखो एक एक उपवास करवो अने अजाणमां स्त्रीनी दृष्टि साथे चारे आंखो भेगी करीने ते स्त्रीने जोवाइ जवाय तथा अजाणमां पुरुषनी मिषे करीने स्त्रीने ज्ञान वार्तानो बोध कराइ जवाय तो एक उपवास करवो. अने अजाणमां पुरुष पासे स्त्रीने छानी वार्ता कहेवरावे तथा क्यारेक अजाणमां स्त्रीना संगनो संकल्प थइ जाय तो नोखो नोखो एक एक उपवास करवो. अने स्त्रीना अंग उपर रह्युं जे वस्त्र तेने अजाणतां अडी जवाय तथा स्त्रीए पोताना अंग उपरथी उतारीने मुक्युं होय ने धोया विनानुं होय एवुं जे वस्त्र तेनो अजाणतां स्पर्श थइ जाय तो नोखो नोखो एक उपवास करवो. अने अजाणमां स्त्री साथे बोलाइ जवाय अने अजाणमां स्त्रीनुं गुह्य अंग देखाइ जवाय तो पृथक पृथक एक एक उपवास करवो. अने भगवाननां मंदीर होय त्यां भगवाननां दर्शन करवां सारुं आवे कोइ स्त्रीयुं तेने घटे तेवे ठेकाणे उतारो अपाववो पडे ने ते संबंधी स्त्रीनी वात पुछवी पडे एवी रीतनुं क्यारेक अवश्य कार्य आवी पडे ने ते जो कोइ पुरुष आवीने कहे तो ते स्त्री संबंधि वातने सांभळवी ते मंदीरमां मोटेरो साधु त्यागी होय तेनेज सांभळवी पण बीजाने तो ते वात सांभळवी नहि अने मोटेरा विना बीजो त्यागी साधु ते स्त्री संबंधी वातने सांभळे अथवा तेनो उत्तर आपे तो तेने एक उपवास करवो. अने जे मोटेरो त्यागी साधु होय तेने ते स्त्री संबंधी वात सांभळवी तथा तेनो उत्तर आपवो. केतां ते स्त्री संबंधि वात कहेवा आव्यो जे पुरुष तेनी पासे बीजा एक बे पुरुषने राखीने सांभळवुं तथा तेनो उत्तर आपवो. तारे पण एक बे पुरुषने पासे राखीने आपवो. अने बीजा पुरुषनी साख्य

विना जो ते स्त्री संबंधी वातने सांभळे. अथवा तेनो उत्तर आपे तो ते मोटेरा साधुने पण एक उपवास करवो. अने ते मोटेरो त्यागी साधु जे ते ते स्त्री संबंधी वातनो उत्तर आपवो. तेमां जे अवश्य बोलवानुं होय तेथी अधिक वचनने वार्ताना प्रसंगे करीने जो बोलाय तो तेने एक उपवास करवो. अने जो कामना परवशपणा थकी त्यागी साधु सन्यासी परमहंसने आठमा ब्रह्मचर्य व्रतनो भंग थइ जाय केतां साक्षात् स्त्रीनो अंगसंग थइ जाय तो तेने विषे जे प्रायश्चित छे. तेने कहीए छीए. जे आठमा ब्रह्मचर्य व्रतना भंगनुं धर्मशास्त्रने विषे तो मोटुं प्रायश्चित कह्युं छे ते तो आ कलियुगने विषे करवाने समर्थ थवाय एम नथी माटे आसमे आठमा ब्रह्मचर्य व्रतनो भंग थइ गयो होय तो तेने एक वरस दहाडा सुधी धारणां पारणां नामे जे व्रत तेने करे तो ते पाप थकी शुद्ध थाय. अने बारमास सुधी ए व्रत करवाने विषे जो कदाच असमर्थ होय. तो तेने छ महिना सुधी व्रत करवुं. अने जो छ महिना सुधी व्रत करवाने असमर्थ होय. एवो जे त्यागी साधु तेने एक महिना सुधीनुं चांद्रायण नामनुं जे उत्तम व्रत तेने करवुं अने ते चांद्रायण व्रत केवुं छे तो सर्व पापने नाश करनारुं छे. अने एवी रीते पायश्चिते करीने शुद्ध थयो जे त्यागी पुरुष तेनो जे दोष ते पछे बीजा कोइए कहेवो नहि. अने जो ते दोष कहेवाइ जाय तो तेने एक उपवास करवो अने जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस ते जे ते नियम भंगनुं पापकर्म करीने तेनुं प्रायश्चित जो न करे तो तेने चांडालनी पेठे तत्काल त्यागी साधुना मंडळमांथी काढी मूकवो पण तेनी महोबत न राखवी तथा तेनो लोभ पण न

राखवो. अने निस्कामादिक एवा जे मोटा त्यागी निर्वासनिक भगवानना संत तेनी आज्ञा सेवाने समागमने मारी उपासना भक्ति तेणे सहित आ कह्यां एवां जे सर्वे नियम तेने पाळशे तो तेनो कामरुपी जे मोटो शत्रु ते मूळमांथी नाश पामी जशे अने ते पुरुष जे ते ब्रह्मरुप थइने मारुं धाम जे अक्षर तेने निश्चय पामशे. एवी रीते कामना जे दोष तथा ते कामने जीतवाना उपाय ते अमे तमने कह्या अने हवे लोभना जे दोष तथा ते लोभने नाश करवाना जे उपाय जेने अमे कहीए छीए. तेने तमे सांभळो.

प्रथम पांच दोषे रहीत एवा जे पंच विषयना त्यागी संत तेनो दृढ आश्रय करीने तेने पोतानुं तनमन अर्पण करवुं कहेतां तने अने मने करीने मोटा संतनी आज्ञामां वर्तवुं अने लोभनो त्याग करवाने अर्थे पैसा, रुपीआ, सोना महोर आदिक जे द्रव्य तेने हाथे करीने अडवु नहि, तथा द्रव्यने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने राखवु नहि, तथा पोतानु करीने कोइ बीजा पासे द्रव्य रखाववु पण नहि अने जे त्यागी साधु सन्यासी, परमहंस थइने द्रव्यने पोतानुं करीने राखे रखावे छे ते तो कुंभी पाक नामे जे नर्क तेमां पडे छे, माटे त्यागीने द्रव्य राखवु नहि तथा द्रव्य उपजे एवा जे बीजा हरेक पदार्थ तेने पण राखवां नहि, केमके द्रव्यादिक पदार्थना लोभे करीने महा अनर्थ थाय छे. लोभ जे ते पाप मात्रनु मूळ छे कहेतां लोभ थकी पाप मात्र थाय छे, माटे त्यागी एवा जे साधु तेने कोइ द्रव्यादिक पदार्थमां लोभावु नहि तथा नासिका इन्द्रियने प्रिय लागे तेवा जे सुगंध मात्र तेमां लोभावु नहि तथा जिव्हा इन्द्रियने प्रिय लागे

तेवा जे रस घी, गोळ, खांड, साकर, दुध दही तेमां त्यागी पुरुषने लोभावु नहि, अने जे त्यागी थइने रस गळ्या चीकणादिक तेमां लोभाइने ते घी, गोळादिक जे खाय छे ते तो निश्चे विष्टामां कीडो थाय छे केमके रसना इन्द्रिय छे ते सर्वे इन्द्रियनु मूळ छे माटे रसनाए रस खाशे तो बीजी सर्वे इन्द्रियो पुष्ट थइने विकारने पामीने पछी पोतपोताना विषयमां जरुर भ्रष्ट थाय छे. माटे रसना इन्द्रिय जीत्या विना कोइपण जीतेन्द्रिय पुरुष कहेवातो नथी ते सारु मुमुक्षु एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे घी गोळ खांड साकर दूध दहीं ए जे छ रस महाविकारवान तेने क्यारेय वखाणवां नहि अने ए छो रस केवा छे तो जगत बधानी कमाणीने हरी लेनारा छे. कहेतां जगत बधानी कमाणी ते ए छ रस खावाने विषे नाश थाय छे. अने वळी ते रस खावानुं सुख तो भ्रांतिरुप अल्प सरखुं छे. कहेतां जीभ उपर रहे एटलो घडी सारा जेवुं जणाय अने गळाथी हेठुं उतरतां वेंत नर्क थइ जाय छे. ने तेनुं सुख पण पछी लेष मात्र रहेतुं नथी अने सामुं ते रस खावा थका शरीरमां अनंतरोग उत्पन्न थाय छे ने तेणे करीने उल्टो रसने खानारो महा दुःखने पामे छे. ने तेनो आत्मा मुवा पछे नर्कमां जाय छे. माटे आलोकमां तथा परलोकमां बेय ठेकाणे दुःखनो पमाडनारो एवो जे रस घी गोळ आदिक षड्रस तेनो त्याग करवो पण त्यागी पुरुषने तेमां लोभाइने क्यारेय ते रस खावा नहि. तथा नेत्र इन्द्रियने प्रिय लागे एवां जे रुपवान पदार्थ तेने विषे त्यागी पुरुषने लोभावुं नहि. कहेतां रुपवान स्त्री तथा सोना रुपादिकनां आभूषण तथा चित्रविचित्र भातनां वस्त्र तथा रुपवान एवां जे घोडां हाथी

बळद गाय भेंश आदि पशु तेने जोवां नहि. तथा रुपाळी भारे हवेली बंगला तथा फूलवाडी बाग बगीचा तथा वेल, रथ तथा माफा गाडीयुं आदिक जे जे रुपवान पदार्थ मात्र तेने त्यागी साधु सन्यासी तेमणे नेत्र इन्द्रिने वश थइने जोवां नहि. अने जे नेत्र इन्द्रियने वश थइने ज्यां त्यां रुपवान पदार्थमां लोभाइने जुवे छे. ते त्यागी साधु कहेवाय नहि. माटे अमारां आश्रित एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे कोइ रुपवान पदार्थ तेने क्यारेय जोवां नहि. तथा त्वचा इन्द्रिये करीने कोइ स्पर्श विषयमां लोभावुं नहि. कहेतां त्वचा इन्द्रियने प्रिय लागे एवो जे स्रीयादिकनो स्पर्श तथा आभूषण तथा सूक्ष्म वस्त्र तथा गादलां तळायुं तथा गाय भेंस घोडो बळद आदिक जे जे त्वचा इन्द्रियने प्रिय लागे तेनो त्यागि साधु तेमणे स्पर्श क्यारेय करवो नहि. अने कान इन्द्रियने प्रिय लागे एवो जे शब्द विषय तेमां त्यागी साधुने लोभावुं नहि. कहेतां स्रीयादिकनां गानतानना शब्द तथा वेश्या भवायादिकना गानतानना शब्द ए आदिक कान इन्द्रियने प्रिय लागे एवा जे जे मायिक शब्द मात्र तेने त्यागी साधु तेमणे सांभळवा नहि अने पांच इन्द्रियने प्रिय लागे एवा जे पांच इन्द्रियना पंच विषय तेमां जे साधु सन्यासी परमहंस लोभाइने भोगवे छे. तेने तो पोताना धर्म थकी भ्रष्ट थयेलो जाणवो. केमके त्याग करे तेनुं नाम त्यागी कहेवाय अने जे विषयनुं ग्रहण करे ते गृहस्थ कहेवाय. माटे त्यागी कहेवाइने ग्रहस्थनुं आचरण कर्युं माटे तेने धर्मभ्रष्ट जाणवो अने एवा धर्मभ्रष्टनो मोक्ष कोइ काळे थाय नहि. ते सारुं अमारा आश्रित एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने कोइ

विषयमां लोभाइने तेनुं ग्रहण करवुं नहि. केमके जे पदार्थनो लोभ करे छे. ते पदार्थ जे ते निश्चे नाशवंत छे तथा जे पोताना शरीरना सुखने अर्थे लोभ करे छे. ते जे शरीर छे. तेपण क्षणभंगुर छे. कहेतां क्षण मात्रमां नाश पामी जाय एवुं छे. अने देह तथा द्रव्यादिक पदार्थ तेनुं तो असत्यपणुं छे तोपण जीव जे ते लोभे करीने पापकर्मने करे छे, त्वचाइन्द्रियने प्रिय लागे तेनो त्यागी साधुए स्पर्श क्यारेय करवो नहि.अने कान इन्द्रियने प्रिय लागे एवोजे शब्द विषय तेमां त्यागी साधुने लोभावुं नहि. कहेतां स्त्रीयादिकना गानताननां शब्द तथा वेश्यायु भवायादिकनां गाननो शब्द ए आदिक कान इन्द्रियने प्रिय लागे एवा जे जे मायिक शब्द तेने त्यागि साधु सन्यासीने सांभळवा नहि. अने पांच इन्द्रियने प्रीय लागे तेवा जे अने पांच इन्द्रियनां पांच विषय तेमां जे साधु सन्यासी परमहंस लोभाइने ते विषयने भोगवे छे तेने तो पोताना धर्मथकी भ्रष्ट थयो जाणवो. केमके विषयनो त्याग करे ते त्यागी कहेवाय अने विषयनुं ग्रहण करे तेने गृहस्थ कहेवाय. माटे त्यागी थइने गृहस्थनुं आचरण करे ते तो धर्मभ्रष्ट कहेवाय. अने एवा धर्मभ्रष्टनो मोक्ष कोइ काळे थाय नहि. ते सारुं अमारा आश्रित एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेमणे देह निर्वाहथी अधिक कोइ विषयमां लोभाइने तेनुं ग्रहण करवुं नहि. अने तेथी अधिक पदार्थ देहना सुखने अर्थे इन्द्रियोने वश थइने एक पैसानुं खरच करे छे. अने करावे छे. तो तेने पनर अनर्थनुं पाप लागे छे. केमके पनर अनरथ थाय छे. त्यारे एक पैसो पेदा थाय छे. ते पनर अनर्थ किया तेने कहीए छीए जे चोरि, हिंसा, असत्य, दंभ, द्युत,

काम, क्रोध, गर्व, भेद, मद, वैर, अविश्वास, स्पर्धा, व्यसन, मद्यपान, एवी रीते पनर अनर्थो एक पैसो पेदा करवा थकी थाय छे. ते सारुं मुक्त मुमुक्षु एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे देह निर्वाहथी अधिक एक पैसो उपजे तेटलुं पदार्थ पण मन इन्द्रियने वश थइने ग्रहण करवुं नहि. अने पांच इन्द्रियने छठुं मन तेने जतन करीने विशेष जीतवां हवे तेने जीतवानो उपाय कहीए छीए तेने तमे सांभळो. जे द्रव्यादिक पदार्थनो जे लोभ तेनो त्याग करवाने अर्थे अत्रे विचार करवो जे हुं आव्यो कहेतां जन्मने पाम्यो ते दहाडे शुं पदार्थो लाव्यो हतो ? अने पाछो जइश कहेतां देहनो त्याग करीश त्यारे केवुं पदार्थ भेगुं आवशे माटे कोइ पदार्थ लाव्यो नथी अने कोइ पदार्थ लेइ पण नहि जउं एम सर्वे पदार्थ अहीं पडी रहेवाना छे अने वळी देह छतां पण पदार्थ मिथ्या छे माटे ते पदार्थनी जे वासना तेने नाश करवानो जे उपाय तेने अमे कहीए छीए तेने तमे सांभळो जे पांच इन्द्रिओ अने छठुं मन ते जीत्युं छे ते जेमणे एवा जे मोटा संत तेनो मन कर्म वचने संग करवो तथा माहात्म्य ज्ञाने युक्त एवी जे मारी एकांतिक भक्ति करवी तथा नित्ये सद् विचार करवो ए त्रणे साधने करीने मुमुक्षु एवा जे त्यागी पुरुष जे ते मन इन्द्रियो रुप शत्रुने पोताने वश करे छे. हवे सद्विचारने कहीए छीए जे पोताना प्रारब्धने अनुसारे इश्वरे जे पदार्थ निर्म्युं छे. ते पदार्थने जीव प्राणि मात्र जरुर पामे छे. ते माटे देहना सुखने अर्थे पदार्थनी प्राप्ति सारुं वृथा कलेश न करवो केमके जे जे पदार्थनो लोभ करे छे ते पदार्थ जे ते निश्चय नाशवंत छे. तथा जे पोताना शरीरना सुखना अर्थे

लोभ करे छे. ते शरीर पण क्षणभंगुर छे कहेतां क्षणमात्रमां नाश थइ जाय एवुं छे. अने देह तथा द्रव्यादिक पदार्थ ते तो असत्य छे. तोय पण जीव जे ते लोभे करीने जे जे पापकर्मने करे छे. ते पापकर्म जे ते ए जीवने साचा थाय छे. कहेतां ते पाप जीवने साचां थइने वळगे छे. अने ते पाप कर्मे करीने नाना प्रकारना नर्कने पामे छे. तथा श्वानने सूकर आदिक जे भुंडा भुंडा अवतार तेने वारंवार पामे छे. ने महादुखने भोगवे छे. अने ते दुःखनो पछे पार आवतो नथी माटे मोक्षना खपवाळा एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेणे देहना सुखने अर्थे कोइ द्रव्यादिक पदार्थमां लोभाइने तेनुं ग्रहण करवुं नहि अने जे पोतानो देहनिर्वाह करवो ते अमे कहीशुं ते प्रमाणे करवो. पण बीजी रीते न करवो. हवे त्यागी साधुने जे वस्त्र राखवां ते केवां राखवां अने केटलां राखवां तेने कहीए छीए. जे बे पहेरवानां धोतियां राखवां अने एक त्रिजुं धोतीयुं रसोइ करता वखते पहेरवा सारुं राखवुं तथा एक पछेडी राखवी तथा एक कामळी राखवी तथा एक जुना वस्त्रनी करेली त्रण पडनी रुभर्या विनानी गोदडी ते राखवी तथा एक टोपी राखवी तथा बे कौपन राखवी तथा भगवाननी पूजा सामग्री राखवा सारुं बे हाथ वस्त्रनो एक खडीओ राखवो तथा एक झोळी राखवी तथा एक पाणी गळवा सारुं वस्त्रनो कडको राखवो. आ कह्यां जे बार वस्त्र ते जाडां राखवां पण झीणां सुवाळां तो राखवां ज नहि ने थोडा मूलवाळां राखवां ते पोणो पोणो रुपीआ वाळां राखवां तथा पछेडी राखवी ते सवा रुपीआ वाळी राखवी तथा कामळी राखवी ते सवा रुपीआवाळीज राखवी. एवी रीते आ कह्युं जे मूल्य तेथी ओछा

मूल्यनां ते राखवां पण तेथी वधु मूल्यवाळां वस्त्रो क्यारेय त्यागी साधुने राखवां नहि. अने ते थोडा मूल्यवाळां ने जाडां वस्त्र ते सर्वे धोळां होय तेने राती मृतिकाए रंगीने राखवां पण रंग्या विना धोळां वस्त्र त्यागी साधु सन्यासी परमहंसने पहेरवां नहि अने जळ पीवाने अर्थे पात्रनाळीएरनुं अथवा तुंबडानुं राखवुं अथवा काष्ठनुं राखवुं अने भोजन करवानुं जे पात्र ते पण तुंबडानुं अथवा काष्ठनुं राखवुं पण त्रांबापित्तळ आदिक धातुनां न राखवां अने पाणी सींचवाने अर्थे एक दोरी राखवी अने आ कह्या जे पदार्थ तेणे करीने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमने देहे निर्वाह करवो पण तेथी अधिक पदार्थने क्यारे पण राखवुं ज नहि. अने जो लोभे करीने तेथी अधिक पदार्थ राखे तो तेने मोटुं पाप लागे छे. माटे अमे कह्यां जे पदार्थ तेमांथी ओछां राखवां पण तेथी वधु न राखवुं तथा पोतानुं करीने बीजा पासे रखाववुं पण नहि. तथा त्यागि पुरुष तेमने पगमां पगरखां पहेरवां नहि. तथा खाटला उपर सुवुं नहि तथा गोदडुं पाथरवुं नहि. तथा ओढवुं नहि. अने रोगादिक आपत् काळ पडे ने गोदडुं ओढाय पथराय तथा खाटले सुवाय तेनो बाध नहि. अने ज्यांसुधी पगमां चालवानी शक्ति होय त्यांसुधी घोडे गाडे आदिक वाहन उपर त्यागी साधुने बेसवुं नहि. तथा घोडुं गाडुं वेल आदिक पदार्थ ते त्यागी पुरुषने राखवां नहि. तथा खेतरवाडो आदिक ग्रास तेने पोतानां करीने राखवां नहि. तथा सोना रुपादिक धातुना तारे युक्त जे वस्त्र तथा चित्र विचित्र भातना रंगे जुक्त जे वस्त्र तथा हीरागळ वस्त्र तथा बहु मूल्यवाळां जे वस्त्र तथा सोना रुपादिकनां घरेणां तथा द्रव्यादिक

उपजे एवा जे हरेक पदार्थ ते अनइच्छुं त्यागी पुरुषने कोइक आपे तोय पण ते पदार्थमां लोभाइने तेनुं ग्रहण करवुं नहि. अने धोतीयां पछेडी आदिक जाडां वस्त्र त्यागी साधुने कोइक आपे तो तेमांथी पोताने राखवानुं कह्युं छे. तेटलां वस्त्र राखवां. अने तेथी अधिक वस्त्र होय तो ते वस्त्र ठाकोरजीना मंदिरमां परमार्थ सारुं आपी देवां पण वधारे वस्त्र पोतानी पासे एक दहाडो न राखवां अथवा तो पोतानां थकी बीजा कोइ पासे रखाववां नहि. केमके ते वस्त्रादिक पदार्थमां वृत्ति रहे तो तेणे करीने देह धरवो पडे माटे त्यागी साधुने देह निर्वाह थकी अधिक कोइ पदार्थ राखवुं नहि. तथा कोइ पासे रखाववुं नहि. अने लोभने नाश करवाने अर्थे आ कह्यां जे निर्लोभि वर्तमानरुपि नियम तेने त्यागी साधु पाळे छे. तेनो लोभरुपी मोटो अंतरशत्रु ते मूळमांथी टळी जाय छे. ने तेने मारे विषे निष्काम एवी भक्ति ते दृढ थाय छे. अने आ कह्या जे सर्वे नियम तेमांथी जो कोइक नियमनो भंग थइ जाय तो तेनुं पापनिवारण तत्काल करवुं. पण तेनी वार लगाडवी नहि. अने जे नियम भंग जाणे अथवा अजाणे पोताथी थइ गयुं होय ते पाप जे ते मोटा त्यागी साधु होय तेने कहेवुं पछे ते साधु जेवी रीते देशकालने अनुसार पाप निर्वाणनुं प्रायश्चित बतावे तेवी रीते श्रद्धासहित करवुं हवे ते पाप निवारण करवानी रीत कहीए छीए जे त्यागी पुरुषने जेटलां वस्त्र राखवानां कह्यां छे. तेथी अधिक वस्त्र राखे तो ते राखनारो त्यागी पुरुष जे ते एक उपवास करे तथा गृहस्थ पासे नवुं वस्त्र मागे तो एक उपवास करे तथा सुवर्णादिक धातुना तारे युक्त जे वस्त्र तथा जीणां वस्त्र राखे तथा चित्र

विचित्र भातना रंगेलां वस्त्र राखे तथा घणा मूल्यवाळुं वस्त्र राखे तो एक एक दोष प्रत्ये एक एक उपवास करे अने जे वस्त्र राखवानां कह्यां छे. ते राती मृत्तिकाए रंग्या विना धोळां राखे तो एक उपवास करे एवी रीते एक एक दोषने विषे एक एक उपवास करवो रह्यो ते प्रथम ते दोषनो त्याग करीने पछी तेनो उपवास करवो. कहेतां आज्ञाथी अधिक पदार्थ रखाइ गयुं होय तो ते पदार्थने त्याग करीने पछी तेना पापनिवारणने अर्थे उपवास करवो ते माटे प्रथम जेटलां वस्त्र तथा जेटलां मूल्यवाळां वस्त्र राखवानुं कह्युं छे. तथा जेटलां पदार्थ तथा जेवी रीतनां पदार्थ संग्रह करवानुं कह्युं छे. तेवां रीतनां ज राखवां पण तेमां फेर पाडवो नहि. अने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस ते जे तेनो सुवर्णादिक धनने पोतानी पासे जेटला दिवस राखे तेटला उपवास करे तथा ते धन्नने पोताना थकुं करीने बीजा कोइ पासे जेटला दिवस पोते रखावे तेटला उपवास करे त्यारे ते पाप थकी शुद्ध थाय. अने त्यागी पुरुष जे ते जो घोडुं गाडुं आदिक जे वाहन तेने पोतानुं करीने जेटला दिवस राखे तेटला दिवस उपवास करे तथा गाय भेंस आदिक पशुं तेने जेटला दिवस राखे तेटला उपवास करे अने धणिआतां जे फल पुष्पादिक पदार्थ ते तेना धणिने पूछया विना लेवाय तो एक उपवास करे अने त्यागी पुरुष जो द्रव्या-दिक पदार्थनी चोरी करे तो ते चोरी करनारो जे त्यागी पुरुष जे ते एक महिना सुधी धारणां पारणां व्रत करे तारे ते पापथकी शुद्ध थाय अने जे त्यागी पुरुष पोताना नियमथकी भ्रष्ट थयो होय तेना हितने अर्थे बीजा त्यागी साधु तेणे पोतानी पंक्ति थकी बहार मूकवो अने

ते नियमभंगनुं पाप निवारण करीने ज्यारे शुद्ध थाय तारे तेने पाछो त्यागी साधुनी पंक्तिमां लेवो. अने निर्लोभी एवा जे सत्पुरुष तेमनो समागम करवो, तथा मारी उपासना भक्ति करवी, तथा सद्विचार करवो. ए त्रण साधनो सहित जे आ नियमने पाळशे तेनो लोभरुपी जे मोटो शत्रु ते नाश थइ जशे एमां कांइ संशय नथी. एवी रीते लोभने जीतवाना उपाय ते अमे तमने कह्या. अने हवे स्वादना जे दोष तथा ते स्वादने जीतवाना उपाय तेने कहीए छीए तेने तमे सांभळो.

जे निःस्वादी एवा जे मोटा संत तेनो समागम करीने जीवनो महामोटोशत्रु जे स्वाद तेनो त्याग करवो अने ते स्वादरुपी दोष केवो छे. तो जीवने जन्मथी ते मरणपर्यंतनो नित्यवैरी कहेतां जीवने जन्मतांवेत गळथुथी जोइए. अने पाछो देह मूके तारे पण मोढामां दहिंनो फोदो जोइए छीए एवो जे महाशत्रु स्वाद तेने नाश करवाने अर्थे निःस्वादिवर्तमानरुपी नियमने कहीए छीए तेने तमे सांभळो. जे पंचदोषेरहित अने धर्म ज्ञान वैराग्य ने माहात्म्यसहित जे मारी भक्ति तेणे युक्त अने पंचविषयना दढ त्यागी ने निर्वासनिक एवा जे साधु परमहंस तेनो आश्रय करीने कहेतां. मोटा संतनो सेवा आज्ञाने समागममां रहीने स्वादु एवा जे खावाना पदार्थ तेनो त्याग करवो, केमके स्वादथकी काम जागे छे, तथा स्वादथकी लोभ उत्पन्न थाय छे, तथा स्वादथकी स्नेह उत्पन्न थाय छे, तथा स्वादथकी शरीरने विषे मद चढे छे, तथा स्वादथकी मोटा संतना समागममां निश्चय रहेवातुं नथी तथा स्वादे करीने मारी निष्कामभक्ति पण थती नथी तथा स्वादे करीने न खावायोग्य एवी जे अभक्ष्य वस्तु तेने खावाने विषे रुचि थाय

छे तथा स्वादे करीने अनंत प्रकारना रोग थाय छे, तथा बीजा कामलोभादिक अनेक दोष छे. ते सर्वे दोष मात्र तेनो राजा एक स्वादरुपी दोष छे अने केटलाक जगतने विषे मोटा त्यागी पुरुष कहेवाय छे. ते कामनो केटलाक त्याग करे छे. कहेतां उपरथी स्त्री नथी राखता तथा स्त्रीने अडता बोलता नथी तथा केटलाक द्रव्यादिक पदार्थने उपरथी राखता रखावता नथी तथा केटलाक स्नेहनो त्याग करे छे कहेतां संसारनो तथा देहनां सगांसंबंधीनो त्याग करीने एकला भेख लइने फरता फरे छे. तथा केटलाक माननो त्याग करे छे. कहेतां उपरथी कोइ गाळो दे तिरस्कार करे धूळ नाखे तोय पण तेनुं सहन करे छे. तथा केटलाक पंचाग्नि तापे छे, तथा केटलाक पगमां पगरखां पहेर्या विना तीर्थाटन करे छे. ए आदि अनेक प्रकारना तप त्याग करीने देहइन्द्रियोने दमे छे, पण ते सर्वेने एक स्वादरुपी नित्यवैरी जे शत्रु तेनो त्याग थतो नथी. कहेतां रसनाइन्द्रियने वश थइने स्वादुपदार्थने खावाने विषे ते सर्वे लोलुप वरते छे. पण स्वादुपदार्थ पोताने कोइक आपे तो तेनो कोइथी त्याग थतो नथी. अने ज्यांसुधी रसना इन्द्रिये करीने रसविषय जे घी, गोळ, खांड, साकर, दूध, दहिं तेने जे खाय छे. त्यांसुधी तेने जन्ममरण थवानुं कारण एवी जे वासना ते निश्चय नथी टळती जेम वडनां मूळीआं बधांय उखडी गयां होय पण जो एक वडवाइ पृथ्वीमां वळगी रही होय तो ते आखा वडने लीलो राखे छे. तेम त्यागे तपे नियमे करीने काम, लोभ, स्नेह, मान आदिक सर्वे दोषनो त्याग कर्यो होय तथा शब्द, स्पर्श, रुप, गंध आदिक चार विषयोनो देहे करीने त्याग कर्यो होय, पण जो एकरसविषय

जे घी, गोळ, खांड, साकर, दूध, दहीं तेनो त्याग कर्यो नथी त्यांसुधी तेने जन्ममरण टलतुं नथी ने तेने आत्माना स्वरुपनुं तथा परमात्माना स्वरुपनुं ज्ञान पण तेने थतुं नथी. अने एक स्वादरुपी दोष टळे तो बीजा दोष स्हेजमां टळी जाय. अने तेने विषे धर्म, ज्ञान, वैराग्य, भक्ति आदिक शुभ गुण आवीने निवास करे छे. माटे अमारा आश्रित एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमने अनंत दोषयुक्त जे स्वाद तेनो विषेश त्याग करवो. कहेतां घी, गोळ, खांड, साकर, दूध, दहीं ए जे खट्रस तेने क्यारेय खावां नहि. तथा मूळा, रताळु, गाजर, सुरण आदिक जे कंदमूल ते त्यागी पुरुषने खावां नहि. तथा पान, सोपारो, एलची, लवींग, जायफळ, जावंत्री आदिक मुखवास तेने क्यारेय खावां नहि. तथा तमाकुं, गांजो, लिलागर, मफर, माजम, अफिण आदिक जे मादक वस्तु तेने खावांपीवां नहि. तथा हींग खावो नहि. अने देह निर्वाहने अर्थे जार, बाजरी, घउं, चोखा, कोदरा, बावटो, बंटी आदिक कोरुं अन्न जे ईश्वर इच्छाए स्हेजे आवे तेनी रसोइ करीने भगवानने जमाडीने त्यागी पुरुषे जमवुं. पण पोतानी इच्छाए जिभ्याइन्द्रियने वश थइने उत्तम अन्न गृहस्थ पासे मागवुं नहि. अने जो रसास्वादने लोभे करीने गृहस्थ पासे उत्तम अन्न घउं, चोखा, दाळ आदि मागे तो तेने मोटुं पाप लागे छे माटे अणइच्छयुं जे अन्न आवे ते जमवुं अने जमवुं त्यारे सर्व प्रसादिनुं अन्न दाळ, रोटला, भात आदिक जे होय तेने पोताना पातरमां भेगुं करोने तेमां अदसेरथी वधारे जळ नाखीने तेने चोळीने एकरस करीने जमवुं अने जमवुं त्यारे भगवाननी मूर्तिने संभारतां जवुं ने जमतां जवुं पण जमवाने विषे तदाकार न थावुं अने

जमवु तारे पिरसनारो जे अन्न पिरसे ते जमवुं पण फलाणुं लाव्य फलाणुं लाव्य एम कांइ त्यागी पुरुषने मागवुं नहि. ने जे वस्तु वधारे होय ने पिरसनारो पिरसे ते जमवुं अने जमवुं त्यारे जुक्त आहार करवो कहेतां शेर अथवा एथी ओछो आहार करवो पण शेरथी वधु आहार त्यागी साधुने करवोज नहि ने शेरथी ओछो ते करवो अने त्यागी साधुने एक वखत जमवुं अने घी, गोळ, खांड, साकर युक्त एवुं जे भगवाननी प्रसादिनुं अन्न होय ने ते त्यागी साधुने कोइक आपे तो ते प्रसादीनुं माहात्म्य जाणीने त्यागी साधु तेमणे खावुं नहि. ने ते प्रसादीने हाथ जोडीने पगे लागवु एटले ते प्रसादीनुं अपमान न थयुं ने त्यागी साधुनो धर्म पण रह्यो. एवी रीते छता देहे परमपदने पामवानी इच्छावाळा एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेमणे विवेक राखवो. अने गृहस्थ पोताने घेर त्यागी साधुने जमवानुं नोंतरु आपे तो तेने घेर फक्त अन्न मात्रनी रसोइ ब्राह्मण पासे कराववी. पण तेमां घी, गोळ, खांड, साकर, दूध, दहीं आदिक गळ्या चिकणादिक रसनो स्पर्श थवा देवो नहि. एवी रीते गृहस्थने घेर रसोइ कराववी ने तेने घेर भगवानने नैवेद्य धरावीने त्यागी साधुने प्रसाद लेवो पण घी गोळ आदिक रस त्यागी पुरुषने जमवा नहि. त्यारे तेमां कोइक गृहस्थने शंका थाय जे एवा त्यागी साधु सन्यासी परमहंस ते अमारुं घी, गोळ, दूध, दहीं आदिक रस ते जमे नहि त्यारे अमारुं कल्याण केम थाय एम शंका थाय तो तेनो उत्तर एम छे. जे पंचविषयना त्यागी ने निर्वासनिक ब्रह्मरुप एवा जे मारा साधु तेने दर्शने करीने तथा तेनी सेवाये करीने जीवनुं साक्षात्कार कल्याण थाय

छे. हवे सेवा ते शुं तो एवा साधुनी आज्ञामां रहीने तेने अन्नवस्त्रादिक जे जे जोइए ते भावेसहित आपवुं तेनुं नाम सेवा छे. पण घी गोळादिक रस खवरावे करीने कल्याण थातुं नथी अने रसना खानारा तो जगतमां घणाक मळे. पण रसादिक पांचेविषयना त्यागी संत ते मलवा अतिशे दुर्लभ छे. माटे एवा निर्वासनिक संत तेने एक शेर अन्न जमवा आपे अने बीजे ठेकाणे लाख मण घी गोळादिक रसयुक्त पकवान करीने हजारो यज्ञ करे तोय पण जे त्यागी संतने एक शेर अन्न जमाड्युं तेना बरोबर ते यज्ञनुं पुण्य थाय नहि केमके यज्ञनु फल तो देवादिक लोकना सुखने पमाडे अने ते तो पुन्य खुटे त्यारे पाछो पडीने जन्ममरणने पामे छे, अने निर्वासनिक ने रसादिक पांचे विषयना त्यागी एवा जे मारा संत तेनी सेवाये करोने तो अविनाशी एवुं जे मारुं धाम अक्षर तेने पामे छे. माटे एवा संततो यत्किंचित अन्नवस्त्रादिक थोडुं ग्रहण करे तोय पण पोतानुं अतिशय मोटुं भाग्य समजवुं अने एवा संत तो जीवने मले छे. त्यारे तेनुं कल्याण थाय छे. माटे एवा संतनी भावे सहित आज्ञामां रहीने सेवा करवी एज गृहस्थनुं कल्याण छे. गृहस्थने पैसा खरचवानो ने सेवा करवानो घणो भाव होय तो तेने अमारां मोटां मंदिर छे. तेने विषे भारे भारे पकवान करावीने ठाकोरजीने अन्नकुट जमाडवो तथा बीजा उच्छव जे अमारा जन्मतिथिना तथा वसंतपंचमी फूलडोल आदिकना उच्छवने विषे पण पकवान करीने ठाकोरजोने जमाडीने पछी ब्राह्मणादिक सर्वे हरिजनने जमाडवा. एवी रीते संपत्ति होय तो सेवा करवी. अने तेणे करीने पण ते संत प्रसन्न थाय छे. अने तेना उपर मारी पण कृपा थाय छे.

अने तेनुं कल्याण थाय छे. माटे एवी रीते समजीने गृहस्थने संतनी सेवा करवी पण साधुने घी गोळादिक रस खवराववा तेणे करीने कल्याण थातुं नथी. माटे विषयना त्यागीने निर्वासनिक एवा जे अमारा संत जेनुं शेर अन्न जमे छे. तेने कोटियज्ञनुं पुण्य थाय छे. अने जे त्यागी थइने घी गोळ आदिक रस खाय छे. तेने पोताना धर्मनी पण खबर पडती नथी. केमके सर्वे इन्द्रियोनुं मूळ रसना इन्द्रिय छे. रसनाये रस खाय ते तो रागी कहेवाय. पण ते त्यागी कहेवाय नहि. केमके राग विना पदार्थनुं ग्रहण थाय नहि. माटे ते तो बद्ध कहेवाय ते पण शास्त्रमां कह्युं छे. जे "बद्धोहि को यो विषयानु रागी"—अर्थ बद्ध कोण जेने विषयनो राग अने वळी जीवना अनादिना शत्रु जे काम लोभादिक दोष तेने रस खवरावीने पोषण करे छे. माटे तेनो धर्म रहेवा देशे नहि. जेम पोतानो शत्रु होय. तेने पोतानी पासे राखीने. तेने हथीआर बंधावीए ने वळी तेनो विश्वास करीए तो ते शत्रु जरूर तेने मारशे पण मूकशे नहिं तेम जीवना खरेखरा शत्रु कामादिक छे. तेनो जे त्यागी थइने विश्वास करे छे. कहेतां शत्रुने घी गोळ आदिक रस खवरावीने बळीया करे छे. माटे शत्रु तेनुं धर्मरुपी माथुं जरुर कापशे कहेतां त्यागीना धर्म जे निष्काम निर्लोभ, निःस्वाद निःस्नेह, निर्मान ते थकी भ्रष्ट करशे. ने मोक्षना मारग थकी पाडी नाखशे. माटे मोक्षनी इच्छावाळा एवा जे अमारा आश्रित त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने रसादिक पांचे विषयनो त्याग करवो. एज त्यागी साधु पुरुषनो धर्म छे. ते उपर अष्टावक्रनुं वचन छे. मोक्षस्येच्छाचे द्विषयान् विषवत् त्यज अर्थ जो मोक्षने इच्छे तो विषयने

विषनी पेठे ताज; माटे सर्व विषयनुं मूळ ने सर्वे दोषने पुष्ट करनारो एवो जे स्वादविषय तेनो त्यागी पुरुषे उरथकी त्याग करवो. कहेतां अमे कह्या जे जे नियम तेने दृढ करीने पाळवां पण ते नियमनो भंग क्यारेय करवो नहि. अने जो क्यारेय जाणे अजाणे ते नियमनो भंग थइ जाय तो ते पापनुं निवारण तत्काल करवुं कहेतां जे नियमनो भंग थइ गयो होय ते वात मोटा संतने कहेवी पछी ते मोटा संत जेवी रीते पाप निवारणनो मार्ग बतावे तेवी रीते करवुं हवे ते पाप-निवारण करवानी रीत कहीए छीए जे अग्निए करीने पकव्युं जे अन्न ते जो भगवानने नैवेद्य धराव्या विना जमाय तो एक उपवास करवो. अने भगवाननी प्रसादी विनानुं चंदन तथा पुष्पनो माळा तेनुं धारण कराय तो एक एक उपवास करवो अने भगवाननो प्रसादी एवुं जे सुगंधीमान तेल फूलेल अत्तर तेने शरीरे चोपडाय तथा नागरवेलनां पाननां बीडां सोपारी एलची जायफळ जावंत्री लवींग पू आदिक जे मुखवास तेने खवाय तो एक एक उपवास करवो अने भगवाननी प्रसादी एवुं जे रांधेलुं अन्न तथा भगवाननुं चरणामृत ते शुद्ध ब्राह्मण विना बीजा वरणनुं खवाय पीवाय तो एक चांद्रायणव्रत करवुं अने अजाणमां मद्य पीवाइ जवाय तथा मांसनुं भक्षण थइ जाय तो एक महिना सुधी धारणांपारणां नामे व्रत करवुं अने लिलागरभांगनो रस तथा गांजो तथा माफर माजम तमाकुं अफीण आदिक जे न खावापिवा योग्य वस्तु ते जो क्यारेक अजाणमां खवाय पीवाय तो त्यागी साधु जे ते एक एक उपवास करे. अने घी गोळ दूध दहीं खांड साकर युक्त भगवाननी प्रसादी होय तो तेने एक पैसाभारथी वधु रसना इन्द्रियने

वश थइने अजाणमां खवाइ जवाय तो एक एक उपवास करवो तथा डुंगळी लसण तथा गाळ्या विनानुं पाणी तथा गाजर रतालुं सूरण आदिक कंदमूळ तेने खवायपीवाय तो एक उपवास करवो. अने आ कह्यां जे निःस्वादि वर्तमानना नियम तेने जे त्यागी साधु दृढ करीने पाळशे. तेनो स्वादरुपी जे जीवनो मोटो शत्रु ते मूळमांथी नाश पामी जाशे. अने तेने निष्काम एवी जे मारी भक्ति ते दृढ थाशे अने ज्यां सुधी रसना इन्द्रियने नथी जीती. त्यां सुधी कोइ पण साधुपुरुष जे ते जीती छे इन्द्रिओ जेणे एवो नथीज थातो अने रसना इन्द्रियने जीते छे. तारेज तेणे सर्वे इन्द्रियो जीती छे. एम कहेवाय छे. माटे रसना इन्द्रियने रुडो रीते जीतवी अने पूर्वे जे मोटा साधु पुरुष थया छे. ते पण आहारने नियमे करीनेज रसना इंद्रिने जीती ने मोटी पदवीने पाम्या छे. माटे त्यागी साधु पुरुषने आहारने नियमे करीनेज रसना इन्द्रियने जीतवी. हवे ते आहारने नियममां करवानी रीत कहीए छीए. जे रसे सहित एवुं जे अन्न ते अतिशय थोडुंज खाय तेणे करीने पण रसनाइन्द्रिय नथी जीताती तथा रसे रहित एवुं जे अन्न एकवार अतिशे झाझुं खाय तेणे करीने पण रसना इन्द्रिय नथी जीताती ते माटे देहनो रक्षक एवो जे आहार ते युक्तज करवो. कहेतां रसे-रहित एवुं जे अन्न ते युक्त कहेतां पोणोशेर तथा शेर एक वखत खावुं ते पण गीतामां कह्युं छे जे आहारविहार छे जुक्त जेने एवो जे योगी तेने योग सिद्ध थाय छे. ते माटे त्यागी साधुने पण नियमे करीने आहार युक्त करवो तो तेने रसनाइन्द्रिय जीताय छे. अने एवी रीते स्वादना जे दोष तथा स्वादने जीतवाना जे उपाय ते अमे तमने

कह्या. अने हवे स्नेहना जे दोष तथा ते स्नेहने नाश करवाने अर्थे जे उपाय तेने अमे कहाए छीए ते तमे सांभळो. ॥

त्याग कर्यो छे संसार जेणे एवा जे अमारा आश्रित त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने देहनां सगांसंबंधीने विषे स्नेह राखवो नहि. तथा देहने पोषण करे एवां जे मायिक पदार्थ तेमां स्नेह करवो नहि. तथा पोताना देहने विषे पण त्यागी साधु सन्यासी परमहंसने प्रीत राखवीज नहि. पोताना देहने विषे अतिशय प्रीति राखे छे. ते तो घोर नर्कमां पडे छे केमके देह छे तेज घोर नर्क छे. माटे ते देहमां जेने अतिशय प्रीति तेने नारकी जाणवो. त्यारे तेमां कोइने एम शंका थाय के जे देहने घोर नर्क केम कह्यो एम शंका थाय तो तेनो उत्तर एम छे. तेना उपर सामान्य श्लोकः । को वास्ते घोरोः नर्कः स्वदेहः ।

अर्थः–घोर नर्क ते कीयुं तो स्वदेह कहेतां पोतानो देह तेज नर्क छे. तेना उपर दृष्टांतः–जे आला चामडानुं कुंडलुं होय तेमां घी तेल तथा मध तथा खांड साकर ते भर्युं होय तो ते एक वरस दहाडा सुधी बगडे नहि अने शरीरमां नाखतां वेंत नर्क थइ जाय छे. माटे जो ते देह नर्कनी खाण छे. ते उपर सुरेश्वराचार्ये कह्युं छे. जे अनेक प्रकारना पकवान जमीने सवारे दिशाये जाय त्यारे तेनी विष्टा थाय छे. तेने कोइ विष्टा कहे. ते वातनुं दुःख लागतुं नथी कां जे तेने तोनर्क जाण्युं छे अने पोताना देहने तो जाण्यो छे जे ए तो बरास कपुरनो छे. तथा कंचननो छे. पण जे पकवान जम्यो हतो. तेनी विष्टा थइ अने देहतो वळी अन्न जे जारबाजरी तेनो थयो छे. माटे देह तो विष्टा थकी पण नठारो छे. कां जे देह तो अन्ननो

थयो छे. माटे घोर नर्क ते देह छे. ने वळी ए देह जे दहाडाथी अन्न जमतो थयो छे ते दहाडाथी विष्टा एकठी करी होय तो ते देह जेवडुंज पूतळुं थाय. ते माटे घोरनर्क ते स्वदेह एवुं सुरेश्वराचार्य बोल्या छे माटे जे कोइ देहने दुःखे दुःख माने छे ने देहने सुखे सुख माने छे ने देहनी पुष्टि ए पुष्टि माने छे. ने देहने दुबळे दुबळो माने छे. ने देहने काळे काळो मानी ने देहने गोर गोरो माने ने देहने रोगे रोगी माने ने देहने बेरे बेरो माने. देहने काणे काणो माने ने देहने जोबने जोबन माने ने देहनो वृद्धाए वृद्ध माने ने देहने भूखे भूख्यो माने ने देहने जमे जम्यो माने ते आत्मा घोरनर्कमां पडयो छे. केमके ते देहमां पोतापणुं माने छे. माटे जेवी मति तेवी गति. ते सारुं त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमने देहमां स्नेह प्रीति राखवी नहि अने देहमां प्रीति राखीने ते देहने पुष्ट करे एवा रसादिक विषयने भोगवे छे ते साधु सन्यासी परमहंस कहेवाय नहि. केमके घोरनर्करुप जे देह तेमां तेणे प्रीति राखी माटे ते नारकी अने वळी ते देहमां शी वस्तु भरी छे तेने कहुं ते सांभळो. जेणे करीने देहाभिमान जाय अने देहाभिमान जाय तो जीवन्मुक्त थाय.हवे देह मूळ तो मातापिताथकी उत्पन्न थयो छे. कहेतां पितानुं तो वीर्य अने मातानुं रुधिर ए बे वस्तुमां शुं'सारुं. वळी ते बे वस्तु शेमां शमाणी. तोआला चामडामो लोहीनो पचपच्यो वाटको होय तेवुं कमल छे: तेमां बाधर सरखी नाडानां नांगरणां ते मधे देह निपजो छे. अने बहार आव्या पछी तो देहनी शी अवस्था बनी तो शरीरमां सात धातुं छे. ते सात धातुओ कइ तो त्वचा, रुधिर, मांस, मेद, अस्ति, मज्जा, शुक्र ए सात धातु तेमां जेने जेने देहथी

बहार नीकळ्या पछीं अडीए तो अभडाइए. वळी देहमां षट्कोश छे ते कीया तो त्वचा, रुधिर, मांस, मेद, अस्ति, मज्जा ए छो कोष वळी देहमां आटला कुंड छे एक नर्कनो, बीजो मूत्रनो, त्रीजो अग्निनो, चोथो लाळनो, पांचमो पीळा पित्तनो, छट्ठो लिंटनो, सातमो पियानो ए सात कुंड नर्कना छे. तथा क्रमिआ आदिक जंतु देहमां भर्यां छे, अने वळी ते देहमां उत्तम जे मुख तेमां आंगळी घालीए तो अेंठी थाय अने अधम जे गुदा तेमां हाथ घालीए तो विष्टाळो थाय अने उपस्थ इन्द्रियमां आंगळी घालीए तो मुतराळी थाय अने आंखमां अडाडीए तो पियाळी थाय अने कानने आंगळी अडाडीए तो पाचाळी थाय माटे बहारभितर एके ठेकाणे देहमां उत्तम वस्तु नथी माटे जेने ते देहने विषे अभिमान छे. कहेतां देहने पोतापणुं माने. ने देहने जमे जम्यो माने छे ने देहने भूखे भूख्यो माने छे ने देहने जन्मे जन्म्यो माने छे ने देहने मरवे मरण माने छे ने देहनी जात्ये जात माने छे ने देहनी वरणे वरण माने छे ने देहने आश्रमे आश्रम माने छे ने तेनुं मनमां अभिमान धरे छे, ते आत्मा तो घोरनर्कमां पडयो छे माटे तेने घोरनार्की कहीए ने तेने महाअधमाअधम कहीए तथा तेने नित्य-बद्ध कहीए माटे जेने देहमांथी स्नेह टळ्यो तेने मुक्त कहीए. माटे अमारा आश्रित एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे पोताना देहने विषे रजमात्र प्रीति राखवी नहि तथा देहइन्द्रियोने प्रिय लागे तेवा जे पांच इन्द्रियोना पांच विषय तेमां प्रीति राखवी नहि तथा पोताना देहना संबंधीने घेर त्यागीए जवुं नहि तथा ते संबंधीने कांइक हानि वृद्धि थाय तो तेमां हरखशोक करवो नहि तथा ते संबंधीनुं

मरण थाय तेनुं सूतकस्नान करवुं नहि तथा ते संबंधीने आफत्काल आवी पडे तो पण त्यागी पुरुषे तेमने कांइक आपवुं अपाववुं नहि तथा शरीरे तेल चोळीने नहावुं नहि तथा त्यागीने उना पाणीए नहावुं नहि तथा एक महिनो पूरो थाय त्यारे वत्तु कराववुं पण महिनो पुरो थया मोर न कराववुं अने वत्तु कराववुं त्यारे कक्ष उपस्थ ने शिखा ए त्रणे ठेकाणां वर्जिने कराववुं अने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने जमवा बेसवुं त्यारे मीठु, मरचुं, अथाणुं, पापड, दाळ, शाक, कडी ने छास ए आठवानां ते मागवां नहि अने पीरसनारो एनी मेळे पोरसे ने पोताने जोयतुं होय तो लेवुं पण मने पीरसवा आवे तो ठीक एवी इच्छा मनमां ना राखवी ने जमतां जमतां तो एक भगवाननेज संभाळवा पण खावामां वृत्ति राखवी नहि. अने त्यागी पुरुषने दिवसे सूवुं नहि तथा व्रत उपवास कर्यो होय ते दिवसे तो चारे आश्रमवाळा तेमने कोइने सूवुं नहि. अने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमणे घोडुं, बळद, गाय, भेंस आदिक कोइ पशु तेने विषे स्नेह राखवो नहि केमके पूर्वे भरथ राजाए मृगलामां स्नेह कर्यो हतो तो तेने मृगलुं थावुं पडयुं ने महाहेरान थया माटे त्यागी साधुने पशुपक्षिमां प्रीति राखवी नहि तथा घर खेतर हवेली वाडी मेडी तथा आंबा राण आदिक कोइने विषे त्यागी पुरुषे प्रीति करवी नहि. अने वस्त्र, घरेणां, पैसा, सोनाम्होर, हिरामोतीक आदि द्रव्यपदार्थ तेने विषे प्रीति करवी नहि. अने जे त्यागी थइने भगवानने भगवानना निर्वासनिक संत ते विना बीजे ठेकाणे प्रीति करे छे तेने तो श्वान जेवो जाणवो केमके श्वान होय ते उलटी करीनें पाछु खाय छे. तेम जे संसारनो त्याग करीने

पाछो संसारी पदार्थमां प्रीति करे तेने पण ते श्वानजेवो जाणवो. माटे त्यागी साधुने कोइक मायिक पदार्थमां प्रीति करवी नहि. अने आ कह्यां जे सर्वे नियम तेने जे दृढ करीने पाळशे तेने स्नेहरुपी जे महा मोटो शत्रु ते नाश पामी जशे ते तेने मारे विषे ने मारा निरवासनिक संत तेने विषे अचळप्रीति थाशे ने तेनो आत्मा ब्रह्मरुप थइने अक्षरधामने पामशे. अने जे त्यागी साधु थइने प्रथम त्याग कर्यां एवां जे पोताना संबंधी तेने विषे वळी पाछो आसक्त थाय छे.ते आसक्त थनारो जे त्यागी साधु ते जे ते शास्त्रे निषेध कर्या एवा जे चोरी सुरापानादिक कर्म तेने पण निश्चेज करशे. माटे एवानो जे संग ते बीजा त्यागी साधुने करवो नहि. अने जे त्यागी साधु थइने एवी रीते पोताना देहना संबंधीने विषे ज्यां त्यां आसक्त थाय छे. ते त्यागीने तो नित्ये पंचमहापाप लागे छे. ते पंचमहापाप ते कयां तो एकतो ब्रह्महत्या करवी बीजुं मद्यपान करवुं त्रीजुं सुवर्णनी चोरी करवी चोथी गुरुस्त्रीनो संग करवो ने पांचमो ए चारमांहिला कोइकनो संग करवो. एने पंचमहापाप कह्यए माटे देहाभिमाने करीने पोताना संबंधीमां आसक्त थयानुं एवुं पाप छे. ते सारुं स्थुल सूक्ष्मने कारण ए त्रण देहथी नोखुं एवुं जे पोताना आत्मानुं स्वरुप तेनो निश्चय करीने ते जीवात्मा ब्रह्म छे. अने सुखरुप छे कहेतां देहगेहादिक जे मायिक पदार्थ तेने करीने सुखी थाय एवो नथी ए तो पोताने सुख करीने तथा भगवानने सुखे करीनेज सुखीयो थाय एवो छे. अने जे मायिकक पदार्थ ते तो अतिशय दुःखरुप छे. नाशवंत छे. तुच्छ छे. एम जाणीने ते सर्वे देहगेहादिक मायिक पदार्थ ते थकी स्नेहे रहित थावुं पण कोइमां आसक्ति राखवी

नहि. अने त्यागी पुरुष जे ते मारी नव प्रकारनी भक्ति कर्या विना एक क्षण मात्र कालने पण व्यर्थ तो क्यारेय न जावा दे. ने असत्कथा जे ग्रामवारता तेनो तो उरथको त्याग करे केमके जे ग्राम वार्ता छे. ते तो भगवाननी भक्तिमां अतिशय विघ्न करनारी छे. माटे त्यागी साधुने कोइनी आजीविका वृत्ति तथा गाम गरास खेतरवाडो ते संबंधी जे मनसुबो विचार तेने करवो नहि तथा तेने सांभळवो नहि. तथा कोइ परस्पर द्रव्यादिक पदार्थने लेता देता होय तेने विषे पोते वचमां रहीने लेवा देवाडे नहि तथा तेमां पोतानो साह्य करे करावे नहि. हवे ग्राम्य वार्तो तो कइ तो राजाना राज्यकाज संबंधी जे वार्ता करवी. तथा कोइना जयपराजयनी वात करवी तथा वस्त्रालंकारने नगर तेमनी शोभानुं वर्णन करवुं ए सर्वे ग्राम्यवार्ता छे. तथा घी गोळ खांड साकर दूध दहीं आदिक षट् रस तेना युक्त जे नाना प्रकारनां पकवान तेना स्वादनी जे वार्ता करवी तथा खेड तथा वगज व्यापार तथा नाना प्रकारना कारीगरोनो कारीगरो तथा घोडा पालखो रथ आदिक वाहन तेनुं वर्णन न करवुं ए सर्वे ग्राम्यवार्ता छे. तथा गाय भेंस बळद तथा वृक्ष आदिक नानां प्रकारनां पदार्थ तथा नाना प्रकारनां आयुध सर्वेनुं जे वर्णन करवुं ते सर्वे ग्राम्यवार्ता छे. माटे ए आदिक जे ग्राम्यवार्ता तेने त्यागी पुरुष जे ते करे नहि तथा सांभळे पण नहि अने आ जे सर्वे नियम कह्या तेमांथी जे जे नियमनो जो कदा पिभंग थाय तो तेनुं पाप निवारण तत्काळ करवुं हवे ते पापनिवारण करवानी रीत कहीए छीए जे त्यागी पुरुष जे ते भजागमां पोताना संबंधीना घरने विषे जेटला दिवस निवास करे ते:ळ उपवास करवा

तथा पोतानो पिता तथा सगो भाइ तथा सगी ब्हेन तथा ससरो ए आदिक जे समिप संबंधी तेने घेर जमवा जाय तथा ते संबंधोने अन्नादिक पदार्थ अपावे तथा ते संबंधीए आप्युं जे कंइक पदार्थ तेनुं ग्रहण करे तथा रोगादिक आपत्काल पडया विना खाटला उपर सूवे तथा स्त्रीए ओढेलुं पाथरेलुं गोदडुं तेने ओढाय पथराय तो सर्वेने विषे एक एक उपवास करवो. अने प्रथम कही जे ग्राम्यवार्ता तेने जो आदर थकी कहे अथवा सांभळे तो त्यागी साधु जे ते एक उपवास करे अने आ जे सर्वे स्नेहने नाश करवाना उपाय कह्या ते उपाय केवा छे तो मुक्त अने मुमुक्षु एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेमने पोताना अंतःकरणनां सदाय धारवा योग्य छे अने स्नेहादिक दोषरहित एवा जे मोटा संत तेनो समागम करवो तथा मारी उपासनात्मभक्ति करवी तेणे सहित जे आ कह्या सर्वे उपाय ते मोक्षरुपी फळने आपे एवा छे. एवी रीते स्नेहना जे दोष तथा स्नेहने जीतवाना जे उपाय ते अमे तमने कह्या अने हवे मानना जे दोष तथा ते मानने जीतवाना जे उपाय तेने अमे तमने कहीए छीए. तेने तमे सांभळो.

निर्मानी एवा जे मोटा संत तेनो समागम करीने माननो त्याग करवो केमके माने करीने आत्मानुं अतिशय भुंडुं थाय छे. तथा मान थकी क्रोध थाय छे. ने ते क्रोधे करीने देहने विषे अतिशय अहंबुद्धि थाय छे तथा माने करीने विवेकनो नाश थइ जाय छे. तथा माने करीने निर्दयपणुं थइ जाय छे. तथा माने करीने हिंसा थाय छे तथा माने करीने मोटा संतने नमातुं नथी तथा माने करीने धर्मज्ञान वैराग्य

भक्ति आदिक जे सद्गुण ते दुर्गुणरुप थइ जाय छे. तथा माने करीने जपतप आदिक अनंत साधननुं फळ ते सर्वे तत्काल बळीने भस्म थइ जाय छे तथा माने करीने दंभ कराय छे. तथा माने करीने मच्छर थाय छे. कहेतां मानथकी कोइनुं सारुं देखीने खमी शकाय नहि. तथा माने करीने अंतःकरणमां परितीप वर्त्या करे छे. तथा माने करीने विषयनो त्याग थतो नथी तथा मानेकरीने संतना समागममां अखंड रहेवातुं नथी तथा मानेकरीने प्रगट मारुं स्वरुप ओळखातुं नथी. तथा अमारा संत निर्वासनिक ते पण ओळखाता नथी. तथा माने करीने उलटो भगवानने भगवानना संतनो द्रोह कराय छे. ने ते पापे करीने महादुःखने पामे छे. ते पूर्वे कंस, रावण, हरणाकंस दूर्योधन आदिक घणा राजा ते मानेकरीने महादुःखने पाम्या छे. माटे पोताना आत्माना मोक्षने इच्छता एवा जे त्यागी साधु तेने रजमात्र मान राखवुं नहि. अने वळी मान केवुं छे. तो देहनी अवस्था तप विद्याने ज्ञान तेने करीने अतिशय मोटा एवा जे ब्रह्मवेत्ता साधु तेमनुं जे अपमान करवुं तेना दोषने जाणता एवा जे पुरुष ते पण मानथका ते साधुनुं अपमान करे छे अने वळी कोइने पूजवा योग्य नहि तथा समर्थपण नहि, एवो जे पुरुष तेने मानथकी पोताने विषे पूजवापणानी तथा समर्थपणाने बुद्धि थाय छे. कहेतां हुं पूजवा योग्य छुं तथा हुं समर्थ छुं एम तेने मानथकी मनाय छे. मानी तथा पुरुषने मानथकी संत साथे वादविवाद कराय छे. तथा संत साथे बरोबरीयापणुं थाय छे. तथा मानेकरीने संतने नमातुं नथी तथा संत आगळ अक्कडपणे रहेवाय छे. ते सर्वे मानथकी थाय छे. तथा माने करीने सभाने विषे मोटा साधुनी

आगळ बेसाय छे. तथा मानेकरीने देवताने नमातुं नथी तथा माने करीने मोटा संतनो पक्षपात थाय छे अने मानेकरीने पोतानी उपर संतनी प्रसन्नता तथा कृपा ते निश्चय थाती नथी. ए आदि अनंत मोटा मोटा दोष ते मानने विषे रह्या छे. माटे एवा अपार दोषे युक्त-मान छे. ते सारुं भगवाननी प्रसन्नताने इच्छतो एवो जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस ते जे ते माननो त्याग करे अने मानने त्याग करवा थको मुक्त पुरुषने तथा मुमुक्षु पुरुषने परमसुख थाय छे. अने पूर्वे केटलाक हरिश्चंद्र आदिकराजा ते माननो त्याग करीने परममोक्षने पाम्या छे. अने हवे ते मानने जीतवाना जे उपाय तेनें कहीए छीए ते तमे सांभळो. जे आत्मा अनात्मानो विवेक करवो कहेतां अनात्मा जे देह इन्द्रियो अंतःकरण तथा विषयने पंचभूत ए सर्वे मायानुं टोळुं कहेतां त्रण देह जे स्थूल सूक्ष्मने कारण तथा दश इन्द्रियो श्रोत्रत्वचा चक्षु रसनाने घ्राण ए पांच इन्द्रियो अने वाक्पाणी पादपायु ने उपस्थ ए पांच कर्म इन्द्रियो अने पृथ्वी जळ तेजवायुने आकाश ए पंचभूत अने ते पंचभूतने दश इन्द्रियो. ए पंदर तत्त्वनो स्थूलदेह छे. अने मनबुद्धि चित्त ने अहंकार ए चार अंतःकरणने शब्द स्पर्श रुप रस ने गंध ए पांच विषय अने पांच विषयने चार अंतःकरण ए नव तत्त्वनो सूक्ष्म देह छे. अने ए चोवीस तत्त्वनुं थयुं पिंडने ने ब्रह्मांड तेने विषे जे अज्ञाने करीने वासना एनुं नाम त्रीजो कारणदेह छे. अने ते त्रण देहनी त्रण अवस्था छे. जागृत् स्वप्न सुषुप्ति अने त्रण गुण रजः तमः ने सत्त्व ए सर्वे क्षेत्र एटले जडरुपने मिथ्यारुप माया अने क्षेत्रज्ञ एवो जे आत्मा ने ए देहादिक सर्वेनो प्रकाशनारो ते मायिकभावे रहित

ने अखंड अविनाशी चैतन्य व्यापकने जाणनारो एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरुप जाणवुं एवी रीते सत्य असत्यनो विवेक करीने पछी ए आत्माने अक्षरब्रह्मरुप जाणीने ते अक्षरब्रह्मना प्रकाशक प्रत्यक्ष परब्रह्म भगवान छे. तेने विषे प्रीति करीने विवेकी एवा जे त्यागी साधु तेमणे माननो सर्वे प्रकारे त्याग करवो अने कोइ जीव प्राणीमात्रनी हिंसा न करवी तथा कोइने गाळ देवी नहि तथा पोताने कोइक अज्ञानी मनुष्य गाळो दे तथा मारे तथा धूळ नाखे तथा निंदा करे तो तेनुं निर्मानीपणे आत्मस्थितिमां रहीने तेनुं सहन करवुं पण तेने करीने त्यागी साधुने क्रोध न करवो तथा तेने सामी गाळ न देवी तथा मारवो पण नहि ने तेनुं मनमां भुंडुं थाय एवो संकल्प पण न करवो ने तेनुं सारुं थाय एवो आशीर्वाद आपवो एवी रीते निर्मानीपणे वर्तवुं एज त्यागी पुरुषनो धर्म छे. पण माने करीने कोइना उपर क्रोध करे ते त्यागी साधु सन्यासी परमहंस कहेवाय नहि अने माननो तथा इर्षानो सर्वे प्रकारे त्याग करीने जे भगवाननी भक्ति करे छे. तेज परमपदने पामनारा त्यागी साधु कह्या छे. पण मान इर्षावाळो होय ते त्यागी साधु कहेवाय नहि अने पूर्वे नारद सनकादिक शुकदेव जडभरतादिक जे जे मोटी पदवीने पाम्या छे ते पण माननो त्याग करीने तथा मोटा पुरुषने विषे जे विनय करवो कहेतां मोटा संत आगळ नम्रपणे सरल स्वभावे युक्त वर्तवुं तेणे करीने ज पाम्या छे. पण मानने राखीने कोइ मोटी पदवीने पाम्या नथी केमके मान जेवो कोइ मोटो शत्रु जीवने सूक्ष्म चोर दुःख देनारो नथी अने अधर्मनो जे सर्ग ते सर्वेनी उत्पत्तिनो करनारो पण मान छे. अने वळी जप तप दान पुण्य योग यज्ञ ए आदिक अपरिमित साधन

जीवने मोक्षना पमाडनारां ते सर्वेने मान जे ते क्षण मात्रमां बाळीने भस्म करी नाखे छे. पण तेनी ते जोवने भान रहेवा दे नहि एवो महासूक्ष्म चोर आकाशनी तन्मात्रारुप जे मान तेने विवेकी एवा जे त्यागी साधु ते राखे नहि केमके पूर्वे पण मोटी मोटी पदवीथकी घणाक साधु सन्यासी आदिकने माने पाडी नाख्या छे. तथा दक्षप्रजापतिनुं पण माने मस्तक छेदाव्युं छे. अने बीजा गृहस्थ राजा हिरण्यकशिपु तथा रावण तथा शिशुपाल दुर्योधनादिक घणाकने माने कुटुंबसहित नाश करी नाख्यो छे. माटे एवो जे दुष्ट नीच मान तेनो त्यागी साधु सन्यासी परमहंसे सर्वेप्रकारे त्याग करवो. अने अपार दोषे युक्त एवुं जे मान ते तो गृहस्थने पण राखवुं नहि. अने आवो रीतनो विचार करीने माननो सर्वेप्रकारे त्याग करीने मारी भक्ति करवी तथा तप करवो अने तप त्याग करवो तथा ब्रह्मचर्यादिक धर्म पाळवो तेने विषे जे मान तेनो तो त्याग क्यारेय न करवो. ए धर्म पाळवामां ने विषयनो त्याग करवामां तो मान राखवुं कहेतां कोइ भगवाननी भक्तिमांथी ने तपत्यागमांथी तथा धर्म पाळवामांथी पाडवा आवे तो तेना पाडया पडवुं नहि. ने त्यां तो मान राखवुं केमके ए मान छे ते तो अविनाशी ने गुणातीतने मायापर एवुं जे मारुं धाम अक्षरब्रह्म तेने पमाडनारुं छे. माटे तेने तो शिरसाटे राखवुं अने ते सिवाय बीजे सर्व ठेकाणे माननो त्याग करीने सरलस्वभावे युक्त वर्तवुं अने त्यागीने क्यारेय असत्य वचन बोलवुं नहि. अने पोताना देहने अर्थे तो क्यारेय लिलाखडनो सळीने पण तोडवी नहि, तथा कोइ आंधळो लूलो कांणो बेरो होय तेने तेवो कहीने बोलाववो नहि. कहेतां तेने काणो ब्हेरो लूलो आंधळो

एम त्यागी साधुए कोइने कहेवो नहि. अने पूर्वे जडभरतजी जेवी रीते निर्मानीपणे वर्तता हता तेवी रीते त्यागी साधु सन्यासी परमहंसने वर्तवुं अने पृथ्वीनी पेठे क्षमा करवानो स्वभाव राखवो. तथा देवता साधु ब्राह्मण वेदने सत्य शास्त्र तेनी निंदा क्यारेय न करवी. अने आ समाने विषे केटलाक त्यागी पुरुष छे. ते अज्ञाने करीने आत्मनिष्ठानुं अभिमान लइने स्नान ध्यान पूजादिक जे मोक्ष करनारां शुभकर्म तेनो त्याग करे छे. ते एमनुं अज्ञान छे. माटे मोक्षना खपवाळा एवा जे त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेने कोइने धर्मक्रियानो त्याग करवो नहि. अने नित्ये सूर्य उग्या मोर चार घडी अथवा त्रण घडी रात्रि होय त्यारे त्यागीने जागवुं ने पोतानी नित्यविधि जे भगवाननुं ध्यान स्मरण कीर्तन तथा स्नानपूजादिक शुभक्रिया करवी अने त्यागीने भगवाननी लीला गुण महिमानी कथानुं श्रवण कीर्तन करवुं तथा भगवाननुं ध्यान पूजादिक जे नवधा भक्ति तेने कर्या विना वृथा काल तो क्यारेय पण जवा देवो नहि. निरंतर भक्तिने करवे करीने ज कालनुं निर्गमन करवुं अने त्यागीने प्रत्यक्ष भगवानना जे व्रत तथा उत्सव ते पोताना उत्साहे सहीत करवां पण त्यागपणाने माने करीने शुष्कभाव न राखवो अने सत्शास्त्रोनो नित्ये अभ्यास आदरथको करवो अने कोइ साधु साथे तथा गृहस्थ साथे वादविवाद करवो नहि. अने आ जे सर्वे नियम कह्यां ते ते नियमनो भंग थइ जाय तो तेनुं जे पापनिवारण ते तत्काल करवुं हवे ते पाप निवारण करवानी रीत कहीए छीए. जे त्यागी साधु जे ते पोताना हाथ पगादिक अंगे करीने तथा लाकडी पाणो आदिक जे मारवाना उपकरण तेणे करीने जो कोइ मनुष्यने एकवार मराइ जाय तो तेने

एकेएक उपवास करवो अने जेने मार्यो होय तेने सोजो चढे तथा लोही नोसरे तो तेने मारनारो त्यागी साधु जे ते लागट चार उपवास करे अने जेने मार्यो तेने हाथ पग आदिक कोइ अंगनो भंग थाय तो तेने मारनारो त्यागी पुरुष जे तेने लागट बार दिवस उपवास करवा तारे ते पापथकी शुद्ध थाय. अने कोइने जेटली गाळो दे तेटला उपवास करे अने क्रोधे करीने कोइने अतिशय वसमुं लागे एवुं कठण वचन कहे तो ते त्यागी साधु एक उपवास करे अने मांकड तथा मांख तथा जु तथा झिणापतंगीआ ए आदिक जीणाजीव तेने जो क्यारेक अजाणमां मराइ जवाय तो एक एक प्रत्ये अष्टाक्षर मंत्रने एकसोने आठ फेरा जपवो. अने ए कह्या तेथी झिणो बीजो कोइक जीव मराइ जाय तो तेने प्रत्यक्ष भगवानना नामनुं स्मरण करवुं तो तेणे करीने ते पापनुं निवारण थाय छे अने चकलुं तथा उंदर तथा भमरो आदिक जे मोटा जीव तेने अजाणमां पण जो मराइ जवाय तो एक एक उपवास करवो. अने एवी रीते जीवुंने विषे जे नाना मोटानो निश्चय करीने जेम योग्य होय तेवी रीते हिंसा निमित्त पापनिवारणना जे उपवास तेने वधारे करवा कहेतां नाना जीव मराय तो थोडा उपवास करवा अने तेथी जेम जेम मोटा जीव मराय तो घणा घणा उपवास करवा अने रोगादिक आपत्काल पडया विना दिवसे सुवे तो त्यागी पुरुष जे ते एक उपवास करे अने जेने अन्न थोडुं खवातुं होय एवा वृद्ध तथा रोगादिके करीने दुःखिया तथा बालक. १५ वरसनी मांयलीकोरना एवा जे त्यागीपुरुष तेने एक वखत खावानो तथा दिवसे सुवानो जे नियम नथी ते तो बे वखत खाय पण खरा ने दिवसे

सुवे पण खरा माटे तेनो कोइने दोष तथा वाद लेवो नहि. अने मान-रहित एवा जे त्यागी संत तेनो समागम करवो. तथा मारी उपासना भक्ति करवी. एवां जे साधन सहित जे आ कह्यां सर्वे नियम तेने पाले छे ते त्यागी साधु सन्यासी परमहंस जे ते निश्चय मानने जीतीने तेनो आत्मा ब्रह्मरुप थइने मारुं निर्गुण एवुं जे धाम तेने पामशे अने एवी रीते काम लोभ स्नेह स्वाद ने मान ए जे पांच शत्रु तेना जे दोष तथा तेने जीतवाना जे उपाय ते सर्वे अमे तमने कह्या ते उपाय केवा छे. तो मोटा नारदादिक सत्पुरुष तेमणे सत्यपणे करीने मान्या छे. अने ते नियमभंगनां जे प्रायश्चित्त ते पण घणांखरां कह्यां छे अने जे नियमभंगनुं प्रायश्चित्त न कह्युं होय ते तो भगवानना भक्त एवा जे मोटा त्यागी साधु तेने पूछीने ते जेवी रीते बतावे तेम करवुं अने भगवानना भक्त एवा जे त्यागी साधु तेमणे ज्यांसुधी पोताना देहनी स्मृति होय त्यांसुधी आ कह्यां. जे जे सर्वे नियम ते दृढ करीने पाळवां पण ते नियमनो त्याग तो क्यारेय करवोज नहि. अने जे त्यागी साधु सन्यासो परमहंस. ते जे ते आ कह्यो जे नियम तेने करीने ए काम लोभादिक पांच शत्रु तेने वश नथी करतो ते तो देह मुकिने निश्चे नर्कने विषे पडे छे. अने ते नर्कने बिषे पडीने अतिशय पोडाने पामता थको जमयातनानां दुःख तेने भोगवीने पछी नर्कचोराशीमां जइने भुंडा भुंडा अवतार तेने पामे छे. अने जे त्यागी साधु जे ते ज्ञानवैराग्येयुक्त एवा जे आ कह्या त्यागी साधुना धर्म तेमां रहोने भगवानने भजे छे. कहेतां आत्मज्ञान वैराग्यने आगळ कह्यो जे सर्वे धर्म ए त्रणे युक्त एवी जे मारी एकांतिक भक्ति तेने जे त्यागी तथा गृहस्थ करे छे तेने

तो एकांतिकभक्त कह्या छे. तथा तेने जिवन्मुक्त कह्या छे. तथा तेने तत्त्ववेत्ता कह्या छे. तथा तेने महाभागवत कह्या छे. तथा तेने संत कह्या छे. तथा तेने ब्रह्मवेत्ता कह्या छे. तथा साधु कह्या छे. अने त्यागी साधु सन्यासी परमहंस तेनुं मरण थाय त्यारे तेमनो जे देह तेने चंदन पुष्पादिके करीने पूजवो ने पूज्याथकी तेणे पर्वतनी गुफाने विषे मूकवो अथवा मोटा वनने विषे मूकवो अथवा मोटी नदीना प्रवाहने विषे तथा समुद्रना प्रवाहमां तेना देहने वहेतो मूकवो. अथवा अग्निमां बाळवो एवी रीते तेमांथी देशकालना अनुसारे करीने कोइक एक रीते ते देहनो संस्कार करवो अने एवा त्यागी संत पुरुषनो देह पडे त्यारे बीजा संस्कारी प्राकृत माणस प्रमाणे रुदन करवुं नहि केमके ते तो भगवानना धाममां गया माटे तेने वांसे तो भगवतभजन कीर्तन करवुं अने धर्मज्ञानने वैराग्य ए त्रण सहित एवी जे मारी भक्ति तेने नित्ये आदरथकी करवी ए चार वर्णने चार आश्रमवाळा सर्व मनुष्यनो परमधर्म छे. तेमां जे धर्म छे ते तो अमे तमने कह्यो ते धर्म केवो छे. तो मुमुक्षु एवा जे भक्तजन तेमने अतिशय हितनो करनारो छे. कहेतां मारो आश्रय करीने ए धर्मने पाळे छे. ते मारा धामने निश्चय पामे छे अने हवे ज्ञान वैराग्यने भक्तिनां जे रुप तेने नोखां नोखां विभाग करीने अमे तमने कहीए छीए ते तमे सांभळो. तेमां प्रथम ज्ञाननुं रुप कहीए छीए.

जे आत्मा जे जीवात्मा तेनो जे देह ते बन्ने जुदा छे. तेमां जे देह छे ते जड छे. तथा नाना प्रकारना दुःखे युक्त छे. तथा नाना प्रकारना जे विकार तेथी युक्त छे तथा नर्करुप छे. अने आत्मा जे जीव ते विकारे करीने रहित छे. ने सुखरुप छे. अने ए जे आत्मा ते

शस्त्रे करीने छेदाय तेवो नथी, तथा भेदाय एवो नथी तथा अविनाशी छे तथा अजन्मा छे. तथा अक्षर छे तथा देह इन्द्रियो अंतःकरणने देवताने प्राण ए सर्वेनो प्रकाशनारो छे. अने ए जे जीवात्मा ते जळे करीने सडी जाय एवो नथी तथा अग्निए करीने बळी जाय एवो नथी तथा वायुए करीने सुकइ जाय एवो नथी अने ए जीवात्मा तो निर्लेप छे. ने अचळ छे. तथा चैतन छे. अने ए जीवात्माने विषे जे सुखरुप गुण रह्या छे. ते गुण देहादिकने विषे क्यारेय पण आवतां नथी अने देहादिकने विषे जे महादुःखरुप दोष रह्या छे. ए दोष जीवात्माने विषे क्यारेय पण नथी आवता. माटे पोताना आत्माने एवा गुणे युक्त मानीने पछी सच्चित्ने आनंदरुप एवुं जे अक्षरब्रह्म ते साथे ए जीवात्माने एकपणानी भावना करवी कहेतां अक्षरब्रह्मना जे गुण ते पोताना आत्माने विपे धारवा ते एम धारतां धारतां अक्षरब्रह्मना जे गुण ते पोताना आत्माने विषे आवे छे. ते केनी पेठे तो जेम ए जीवात्माए देहनो संबंध करीने ए देहनो अध्यास कर्यो छे. तो ए देहना दुःखरुप गुण ते जीवात्माने विषे आवीने देहाभिमानी थयो थको देहना भावने पामीने जन्ममरण गर्भवासने चोराशीना महादुःखने भोगवे छे. तेमज अक्षरब्रह्मना गुणधारवे करीने ए अक्षरब्रह्मना गुण जीवात्माने विषे आवे छे. ने पछी ए जीवात्मा अक्षर-ब्रह्मरुप थयो थको परब्रह्म एवो जे हुं ते मारी उपासना भक्ति करे छे. एवी रीते अतिशय दृढ चित्ते एवी जे पोताना आत्माने विषे निष्ठा तेने ज्ञान कहीए. ज्ञान एटले देहादिकना जे भोगमायिक पंचविषय तेनो त्याग करीने अखंड ब्रह्मस्थितिमां वर्तवुं तेनुं नाम ज्ञान छे. अने हवे

वैराग्यनुं रुप कहीए छीए. जे प्रथम तो पोताना देहनुं तथा बीजाना देहनुं जे स्वरुप तेने यथार्थपणे जेवुं छे तेवुं जाणवुं. ने देहनुं स्वरुप केवुं छे तो ते देह जे ते चामडीनी कोथळीतुल्य छे. तथा मळमूत्रादिक जे अपवित्र एवी जे भुंडीं भुंडी वस्तु तेनो भरेलो देह छे. एम ते देहने जाणीने तेमां जे प्रीति तेनो त्याग करवो अने वळी ते देह केवो छे तो त्वचा मांस रुधिर नाडीओ मेद मज्जा ने अस्थि जे हाडकांना कटका तथा विष्टामूत्र तथा जराअवस्था तथा नाना प्रकारना रोग ए आदिक जे सर्वे अपवित्र एवी भुंडो भुंडीं वस्तु तथा भुंडा भुंडा विकार तेने युक्त एवो जे देह तेने विषे कोइ पण वस्तु रुडी नथी ते तो सर्वे भुंडीं वस्तुनो भरेलो अने विकारवान देह छे. अने राजा छे नाम जेनुं एवो जे देह तेनी अंते कृमि विष्टाने भस्म ए त्रणे संज्ञा छे. कहेतो जेनुं राजा एवुं नाम कहेवातुं होय ने ते ज्यारे मरे त्यारे तेनो देह पडयो रहे तो तेमां किडा पडीने किडारुप थइ जवाय. अने जो तेने शियाळीआं समडा आदिक जनावर खाइ जाय तो ते देहनी विष्टा थइ जाय अने लाकडामां अग्निए करीने बळी जाय तो राख थइ जाय एवो जे देह तेने विषे आसक्त थाय कहेतां ते देहने विषे प्रीति करे एवा जे जीव ते जे ते वारंवार अंडज उद्भिज स्वेदज अने जरायुज ए जे चार प्रकारना देह तेने पामे छे. ने लक्षचोराशीमां अपार कष्टने भोगवे छे. अने मनुष्य जे ते देहे करीने शुभकर्म करीने देवलोकने विषे जाय छे. तथा पाताळने विषे जाय छे. तथा मृत्यु-लोकने विषे जन्ममरणना दुःखने वारंवार पामे छे. अने अशुभकर्म करीने अतिशय घोर एवां जे यमयातनानां दुःख तथा नर्कनां दुःख तेने परवश थयो थको पामे छे. अने ते नर्कना दुःखने घणाक जुग

सुषी भोगवीने पछी चोराशीमां पशु पक्षी जीणा कीडा तथा कुतरा गधेडा वानर पाडा बळदिआ आदिकना जे अतिशय भुंडाभुंडा अवतार तेने ए जीव परवश थको वारंवार पामे छे. अने शुभकर्म जे पुण्यकर्म तेणे करीने जीव जे ते क्यारेक तो राजाना देहने पामे छे. तथा क्यारेक स्वर्गादिक लोकना सुखने पामे छे. अने ए जे सर्वे सुख ते जे ते निश्चय नाशवंत छे. तथा काम लोभ भय इर्षा क्रोध ने स्पर्धा जे बरोबरीआमां अदेखाइ ए आदिक जे अपारदोष तेनां भरेलां ते सुख छे. माटे ए जे सर्वे देवादिकलोकनां सुख ते तो केवळ दुःखरुप ज छे. अने ब्रह्माना एक दिवसने विषे चोद इन्द्रनो नाश थाय छे अने ज्यारे प्राकृतप्रलय थाय छे त्यारे विराट्‌देहे सहित एवा जे ब्रह्मा तेनो पण नाश थाय छे अने प्रकृति पुरुषथकी उत्पन्न थयां एवां जे कोइक स्थावर जंगम रुप वस्तु छे. ते सर्वेने काळ भक्षण करी जाय छे. कहेतां सर्वे मायिक आकारपण तेने काळ नाश पमाडी नाखे छे. एवी रीते सर्वे जे मायिक पदार्थमात्र तेनुं जे नाशवंतपणुं तथा दुःखेसहितपणुं तथा अनंतपापेयुक्तपणुं तेने जाणीने पछी पोतानो देह तथा देह संबंधी जे पदार्थ तथा विषयभोग ए आदिक सर्वे मायिक पदार्थने विषे अनासक्ति कहेतां ते सर्वेने विषे अतिशय अभाव वर्ते तेने वैराग्य जाणवो अने हवे भक्तिनुं रुप कहीए छीए.

जे प्रत्यक्ष भगवानने विषे माहात्म्यज्ञाने युक्त जे स्नेहे करीने जोडाइ जावुं तेने भक्ति कहीए छीए अने ब्रह्म जे अक्षरधाम तेने विषे जे दिव्य ऐश्वर्य रह्यां छे तथा दिव्यस्वरुप एवा अनंतकोटि मुक्त रह्या छे तथा सगुण निर्गुण कर्ता अकर्ता एक देशी सर्वे देशी ए आदिक

अनंत ऐश्वर्य ते सर्वेना आधारने ते सर्वेना स्वामी एवा जे परमात्मा परब्रह्म पुरुसोत्तम भगवान ते अक्षरधाममां अखंड रह्या छे. ते भगवान जे ते अक्षरधाममां रह्याथका पोतानी इच्छाए करीने जीवोना कल्याण करवाने अर्थे मनुष्याकृतिनुं धारण करीने आ पृथ्वीने विषे प्रगट थया एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे पूर्वे कह्यां जे दिव्यऐश्वर्य रह्यां छे तथा दिव्यरुप युक्त ते रह्या छे. ते सर्वे प्रत्यक्ष भगवान ते विषे समजवां. एवी रीते दिव्यभावेसहित जे प्रत्यक्ष भगवानने जाणवा कहेतां प्रत्यक्ष भगवान छे तेज सर्वेना कारण आधार ने प्रेरक छे. ने ब्रह्मना प्रकाशक छे ने सर्वथी पर छे. ने तेथी पर कोइ नथी एम प्रत्यक्ष भगवानने जाणवा तेने माहात्म्यज्ञान कहीए एवी रीते माहात्म्यज्ञाने युक्त प्रत्यक्ष भगवानने जाणीने पछे श्रवण कितर्न स्मरण चरणसेवन अर्चन वंदन दास्य सख्य ने आत्मनिवेदनं ए जे नव प्रकार तेणे करीने प्रेमे युक्त थइने जे प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा करवी तेने भक्ति जाणवी अने जे पुरुष पोताना धर्मने विषे रह्याथका ब्रह्मरुप थइने ज्ञान वैराग्येसहित एवी जे मारी एकांतिक भक्ति तेने करे छे. ते तो कृतार्थ छे. ने ते तो सर्व भगवानना भक्तने विषे उत्तम भक्त छे. अने तेने दर्शने करीने तो बीजा अनंतजीवोनां पाप नाश थइ जाय छे. अने धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति तेने संपन्न एवा जे त्यागी साधु ते जे ते आलोकने विषे सद्गुरु कह्या छे कहेतां जीवना कल्याणनो उपदेश करनारा कल्याणदाता कह्या छे. अने पोताने पापे करीने लक्षचोराशीमां जन्ममरणने पामतो एवो जे जीव तेनो जे मोक्ष ते पण पोताना धर्मने यथार्थ पालनाराने मारे विषे भक्तिवाळा एवा जे ए साधु सन्यासी परमहंस तेनो आश्रय करवा थकोज तत्काळ

थाय छे ने ते जीवने जन्ममरणादिक संसारनुं भ्रमण ते मटी जाय छे. ते माटे पोताना जीवनी कल्याणनी इच्छावाळा एवा जे मुमुक्षु तेमणे एवा साधुने भावे सहित सेववा अने अपार महिमावाळा एवा जे साधु तेने विषे मुमुक्षु तेने पोताना आत्माने प्रीतिए करीने जोडी देवो अने पंचविषयना त्यागींने मारे विषे भक्तिवाळा एवा जे ए साधु ते तो जीवने मळवा अतिशय दुर्लभ छे. अने वेदादिक सत्शास्त्रने विषे बे प्रकारनो धर्म कह्यो छे. तेमां एक गृहस्थमो धर्म छे. ने बीजो त्यागीनो धर्म कह्यो छे. अने ए बे प्रकारनो. ए धर्म ते जे ते प्रत्यक्ष भगवानना आश्रये करीने एकांतिक धर्म कहेवाय छे. अने शुकजी नारदादिक जे त्यागी पुरुषने जे ते निवृत्तिधर्मे करीने एकांतिकपणाने पामीने मुक्त थइने मारा धामने पाम्या छे. अने जनक तथा अंबरीष आदिक गृहस्थ ते जे ते प्रवृत्तिधर्ममां रहीने मारो एकांतिक भक्ति करीने मारा धामने पाम्या छे अने आत्यंतिकमोक्ष एटले के साक्षात्कार ब्रह्मरुप थइने निर्गुण एवुं जे मारुं धाम अक्षर तेने पामवारुप जे मुक्ति ते जे ते ए एकांतिकधर्मे करीनेज थाय छे. पण एकलो जे निवृत्ति एटले त्यागीना धर्म तथा एकलो जे प्रवृत्तिधर्म एटले गृहस्थनो धर्म तेणे करीने आत्यन्तिक मोक्ष थतो नथी अने एकले धर्मे करीने कहेतां प्रत्यक्ष मारा संबंध विना अथवा मारा एकांतिक संत तेना संबंध विना एकले निवृत्ति प्रवृत्ति धर्मे करीने बीजा मायिकसुखने पमाय छे. अने ते मायिक सुखने विषे अपारदुःख रह्यां छे. ते माटे मुमुक्षु एवा जे चार वर्णने चार आश्रमना सर्व मनुष्य तेमणे ए एकांतिक धर्मने पामवुं. हवे ते एकांतिक धर्मने कहीए छीए.

हवे एकांतिक धर्म केवो छे ते मारा आश्रय विना अनंतसाधन करे तथा अनंतशास्त्र भणवाने सांभळे विचारे तोय पण तेनुं स्वरुप जाणी शकातुं नथी ते एकांतिक धर्मने अमे तमने कहीए छीए तेने तमे सांभळो

जे नेत्र श्रोत्रादिक इन्द्रियो तथा मन बुद्धि आदिक अंतःकरण तेनी जे सर्वे वृत्तिओ. ते एक मारे विषे स्हेज स्वभावे प्रीतियुक्त वर्तती होय कहेतां मारी सेवा ध्यान ने भजन विना बीजे क्यांइ मायिक विषयादिकमां जाय नहि ने इन्द्रियो अंतःकरण एक मारुंज रटण करे अने मारुं रटन करतां थकां निष्कामभावे कहेतां एक मारी प्रसन्नताने अर्थे पण ते विना बीजा कोइक फलनी इच्छा नहि तथा धर्म ज्ञान वैराग्येसहित एवुं जे वेदे कहेलुं जे निवृत्तिप्रवृत्ति धर्मरुप कर्मने करे एवी रीते मारे विषे प्रीतिए सहित ने पंचविषयनी आसक्तिए रहीत थको जे मुमुक्षुए निवृत्ति अथवा प्रवृत्ति धर्मरुप कर्म तेने सावधांन थको करे छे. तेनुं नाम एकांतिक धर्म कहीए. अने ते एकांतिक धर्म केवो छे. तो आत्यन्तिक मोक्ष जे साक्षात्कार ब्रह्मरुप थइने मारा धामने पमाडे एवो छे. अने जेने अनंत जन्मना शुभ संस्कार होय छे तेज एकांतिकधर्मने पामे छे. अने एकांतिकधर्मने पाम्यो ते तो मारा साधर्म्यपणांने पाम्या छे. अने एवा एकांतिक धर्मेयुक्त एवा जे सत्पुरुष साधु ते मुने अतिशय प्रिय छे. अने धर्म ज्ञानने वैराग्य तेने युक्त एवी जे मारी अनन्यभक्ति करवी ते छे लक्षण जेनुं एवो जे ए एकांतिकधर्म ते जे ते थोडुं छे. पोताना आत्यंतिक कल्याण पामवानुं सामर्थ्य ते जेने एवो जे पुरुष तेने ए एकांतिकधर्मने पामवो अतिशय मुस्केल छे. कहेतां मोक्ष पामवानो खप जेने थोडो होय. तथा विषयनुं त्याग.

करवानुं बळ जेने न होय तेमणे ए एकांतिकधर्म पमातो नथी. अने जे ठेकाणे जे पुरुषने विषे एकांतिकधर्म रह्यो होय ते समे ते ठेकाणे सत्‌युगनी प्रवृत्ति होय कहेतां धर्म ज्ञान वैराग्ये युक्त एवी जे मारी भक्ति तेज निरंतर थया करती होय पण त्यां द्वापरनी तथा त्रेतायुगनी तथा कलियुगनी प्रवृत्ति न होय कहेतां द्वापर कलियुगादिकनी क्रिया जे विषयासक्ति ते न होय एम जाणवुं अने जे गृहस्थाश्रममां रहीने एकांतिक धर्मने पाम्या होय तेमने द्रव्य वते थाय एवां जे यज्ञ कहेतां मारा उच्छव सामैया यज्ञ दान तथा देवमंदिरादिक अनेक प्रकारनी सेवा भक्ति करवी तेणे करीने मारुं पूजन करवुं अने जे त्यागी एवा जे साधु सन्यासी परमहंस तेमने एकांतिक धर्मने पामीने ब्रह्मयज्ञ करवा कहेतां भगवान संबंधी जे शास्त्र तेने भणवां भणाववां तथा भगवानना स्वरुपनुं निरुपण करवुं तथा तपोयज्ञ जे पोताना देह इन्द्रियो अंतःकरण ने विषयनो त्याग करावोने व्रत उपवासादिके करीने दंड देवो तेने करीने मारुं पूजन करवुं तथा योगयज्ञ जे मारा स्वरुपमां जोडावुं ए आदिक जे यज्ञ तेने करीने मारुं पूजन करवुं अने आलोकने विषे जे मारा एकांतिक भक्त छे. ते जे ते पंचभूतनो जे देह तेनो त्याग करीने ब्रह्ममय एवो जे दिव्यदेह एटले भागवतीतनुं तेने पामीने मारुं धाम जे अक्षरब्रह्म तेने पामे छे. ते धाम केवुं छे तो त्यां गयो ते पाछा फेर जन्मने धरतो नथी एवी रीते ए एकांतिक धर्मनुं जे स्वरुप ते स्पष्टपणे सर्वने समजाय एम अमे तमने कह्युं ते एकांतिक धर्म केवो छे तो मोटा मोटा योगीने पण पामवो महा दुर्लभ छे. अने ए एकातिक धर्म पामवाने अर्थे कहेतां मुने प्रत्यक्ष पामवाने अर्थे पूर्वे मोटा मोट

योगी ते जे ते महाउग्र तपने करता हता ते माटे जे मुमुक्षु पोताना आत्माना मोक्षने इच्छतो होय तेने ए एकांतिक धर्मने जरुर पामवो. अने ए एकांतिक धर्मने पामवे करीने जन्ममरणरुप संसारथकी मुकाइने मारा धामने पामे छे अने पूर्वे जे जे आत्यन्तिक मोक्षने पामी गया छे. ते पण आ अमे कह्यां जे एकांतिकधर्म तेने करीनेज पाम्या छे. पण ते विना बीजा अनंत साधन करे तोय पण तेणे करीने आत्यन्तिक मोक्षने नथी पमातुं माटे ए एकांतिक धर्म ते प्रत्यक्ष मारा संबंधथकीज पमाय छे. कां मारा संबंधथकी ए एकांतिक धर्मने पाम्या एवा जे तम जेवा संतते थकी पण ए एकांतिकधर्म ने पमाय छे. माटे एकांतिक थकी एकांतीक धर्मने पमाय छे. ते सारुं तमे बे साधु मारा संबंधे करीने एकांतिक धर्मने पाम्या छो. माटे तमे ए एकांतिक धर्मने पाळता थका बीजा मुमुक्षु एवा जे त्यागी तथा गृहस्थ तेमने अे एकांतिक धर्म प्रमाणे वरतावो केमके तमे जे ते एवी रीते बर्तवुं वर्तावुं तेने विषे समर्थ छो. माटे तमारे विषे जे जे जीवने प्रीति थाशे ते जीव जे ते ते एकांतिक धर्मने पामीने मारा धामने पामशे अने तमारे विषे जेने प्रीति थशे तेनेज मारुं स्वरुप पण यथार्थ जेवुं छे तेवुं जणाशे ने तेनो आत्यन्तिक मोक्ष थशे. अने अमारां जे जे मंदिर छे तेने विषे जे जे त्यागी तथा गृहस्थ तेने तमारी आज्ञा प्रमाणे मंदिरनो वहेवार चलाववो कहेतां मंदीरमां सामैया उत्सव आदिक जे जे कार्य करवुं ते तमारी आज्ञा प्रमाणे करवुं ए अमारी आज्ञा छे. अने अतिशय उत्तम कल्याणना द्वाररुपने सर्वे दोषमात्र ते तत्काल नाश करे एवुं जे आ मोक्ष धर्मरुप अमृत कहेतां आत्यन्तिक मोक्ष जे अक्षरधाम

तेने पमाडे एवुं ने चार वर्ण ने चार आश्रमवाळां एवा जे सर्वे मनुष्य तेना कल्याणरुप आ मोक्षधर्म तेने जे सेवे कहेतां तेने वांचीने तथा श्रवण करीने तेमां कह्या प्रमाणे समजीने वरते तो तेनो जीवात्मा ब्रह्मरुप थइने आने आ जन्मे मुक्त थाय जेम रेल्वेनी गाडी छे. तेमां जे बेसे ते अमदावादथी चाली एक दहाडे मुंबाइ पहोंचाडे तेम रेल्वेनी गाडीरुप आ मोक्षधर्म तेने जे मनुष्य पाळे ते जे ते एक जन्मे मुक्त थइने अक्षरधामने पामे अने चार आश्रम ने चार वर्णना सर्व मनुष्यना परमकल्याणरुप एवुं जे आ मोक्षधर्म ते सत् असत्‌ना विवेकनो भंडार छे. तथा नेत्र श्रोत्रादिक इन्द्रियो तथा मन बुद्धि आदिक अंतःकरण तेने तत्काल पवित्र करे एवुं अने वळी आ मोक्ष-धर्मरुप कल्पवृक्ष केवुं छे तो महान् बुद्धिवाळा एवा जे मोटा योगी तथा मोटा मुनि तेमने पण निरंतर भणवा सांभळवा विचारवा योग्य छे. तथा सर्वना दु खने नाश करे एवुं छे. एवी रीते सर्वे जीवनुं परम-हित करे एवुं जे आ मोक्षधर्मरुप अमृत तेनुं जे पुरुष तथा जे स्त्री पान करशे कहेतां अतिशय माहात्म्यने श्रद्धाये सहित थकां तेने भणीने तथा सांभळीने तथा विचारीने ते प्रमाणेज वर्ते छे. ने जे ते जन्म-मरणना दुःख थकी मुक्त थइने भगवाननुं धाम जे अक्षर तेने पामशे. ने ब्रह्ममय एवी जे भागवतीतनु तेने धारण करीने भगवाननी हजुरमां अखंड रहे छे. एवी रीते सर्वेना आधार ते सर्वना कारण एवा जे परब्रह्म परमात्मा पुरुषोत्तम प्रत्यक्ष श्री हरिकृष्ण भगवान तेणे पोताने श्रीमुखे कह्यो एवो जो चार वर्ण ने चार आश्रमना सर्व मनुष्यनो परमधर्म तेने सांभळीने परमआनंद पाम्या एवा जे धर्मानन्द स्वामि

श्री प्रकट पुरुषोत्तम भगवान् श्री हरिकृष्ण महाराज

जन्मस्थल चूडा (सौराष्ट्र) तथा

भगवानना एकांतिक भक्त–साधुओ

श्रीअक्षरमुक्तानंद स्वामी श्रीधर्मानंद स्वामी

भगवानना जन्म संवत्. १८८९ आषाढादि १८९० शाके. १७५५

श्रावण कृष्ण १४ परं अमावास्या बुधवार. ई. ता. १५–८–१८३३.

तथा अक्षर मुक्तानंद ते जे ते पोते ते प्रमाणेज वर्तता थका सर्वे जे बीजा त्यागी गृहस्थ आदिक चार वर्णने चार आश्रमना मनुष्य तेमने पण वर्तावता हता.

एवी रीते श्री हरिकृष्णना चरित्र छे जेने विषे एवो आत्यन्तिक ज्ञानरुप लीलासिंधु नामे ग्रंथ तेने विषे जे त्रिजु प्रकरण तेमां जे चार वर्णने चार आश्रमना धर्म तेने विषे धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्तिमां जे रुप तेनुं निरुपण कर्युं ए नामे एकसोने पांचमो श्रीमुख सिद्धांत समाप्त.

श्रीहरिकृष्णायनमोमम: ॥ अथविवेक प्रकासोलिख्यते ॥

दोहा:

दिव्य छे मूर्ति जेहनी प्रगट हरिकृष्ण जेह ॥
ध्यान करुं हुं तेमनुं उरमां करी सनेह ॥ १ ॥
ते पोते हरिकृष्णजी आत्माना सुख धाम ॥
कृपादयाक्षमातणा सागर पुरण काम ॥ २ ॥
पोताना जे भक्त छे तेना जीवनरुप ॥
आदिकारण आप छो श्रीहरिकृष्ण स्वरुप ॥ ३ ॥
पुरुषोत्तम परिब्रह्म छे अक्षरना आधार ॥
अक्षरमुक्तानंद कहे प्रगट थया आवार ॥ ४ ॥

चोपाई

हरिकृष्ण सदाय सुखकारी निजजनना भवभयहारी
तेनी भक्तिए सहित करुं दंडवतचरणे शीश धरुं
आपो बुद्धि तमे अविनाश करुं ग्रंथ विवेक प्रकाश

कहे नाथ आज्ञा छे अमारी थाशे ग्रंथ सउने सुखकारी
करी आज्ञा ते उरमां धारी ग्रंथ करवा मांड्यो ते विचारी
जेथी थाए बुद्धीमां प्रकाश उरमां करे हरिकृष्ण निवास
देशकाळ क्रिया ध्यान जेह शास्त्रदिक्षा मंत्र संग तेह
ए जे आठ सारा नरसां होय तेने सेवे जे जन कोय
तेने फळ तरत तेवुं थाय एम निश्चे जाणो मनमांय
सारा देशादिक सेवे जेह तेने सारुं फल थाय तेह
नरसा देशादिकने जे सेवे तेने दुःखरुप फल देवे
सारानरसा देशादि जेह तेनो विभाग करी कहुं तेह ॥३०॥
सारो देश कहुं सुणो जन तमे सांभळजो दइ मन्न
वरणआश्रमना मनुष्य जेह वरते पोताना धर्ममां तेह
प्रभुना जे एकांतिकदास ते करे जे देशमां वास
वळी प्रभु प्रगट ज्यां होय देश सारो जाणो जन सोय
एवो जे देश सेवे जन जेह तेने थाय प्रभुमां स्नेह
हवे नरसो देश कहुं सोये ज्यां धर्मे रहित मनुष्य होये
प्रगट प्रभु प्रभुना जन जेह तेन रहित नरसो देश तेह
स्त्रीपुरुष व्यभिचारी कोये ज्ञान भक्तिनो ओथ ते होये
एवा जे देशमां करे वास तेथी छेटे रहेवुं पामी त्रास
दारु माटी गांजा पीए जेह ज्ञान थकी विषय भोगवे तेह
एवा पुरुष जे देशमां होये तेने नरसो देश जाणो सोये
उपरथी धर्मवाळा जणाये लोकमांहि ते मोटा गणाए
पण प्रगट प्रभुना जे संत तेनो द्रोह करे जे अनंत

करे संत विषयनुं खंडन तेथी दाजे बळे जेह जन
एवा जे देशमां रहे बहु तेने नरसो देश जाणो सहु
काल सारो ते कयो कहेवाय धर्म पोतानो सुखे पळाय
विषयनो संबंध न थाये तेज सारो ते काल कहेवाय
ज्ञान वैराग्य भक्तिने धर्म तेनो जे समे समजावे मर्म
ज्ञान वृद्धि पामे जेह संगे एवो जोग बने उमंगे
तेज सारो काळ जाणजो जन तेने सेवजो थइ मग्न
नरसो काल जाणो जन सहु थाय विषयनो जोग ते बहु
जेणे करीने धर्म चुकाए तेज नरसो काल ते कहेवाये
धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति पाडे मोळां थाय एवी संगती
एज नरसो काल जाणो जन रहो दूर भजो भगवंत
सारी क्रिया ते केइ कहेवाये हरिनी कथा वार्ता ते थाये
पूजा सेवादिक थाए जेह ब्राह्मण साधु जमाडवा तेह
दान पुण्य यज्ञ करवा जेह शास्त्र भणवां भणाववां तेह
इत्यादिक सारी क्रिया जाणो तेने सेवे अती सुख माणो
हवे नरसी क्रिया ते कहेवाय साचा संतनुं अपमान थाय
वळी जीव हींसा थाय जेह मद्य मांस भक्षण करे तेह
रमे जुगटे सोगटे जाणी बोले परस्पर मिथ्या वाणी
इत्यादिक नरसी क्रिया जाणो तेनो त्याग करे सुख माणो
ध्यान सारुं कहुं तेने करवु प्रगट हरिनुं ध्यान ते धरवुं
हरिए मूर्ति स्थापन करी जेह तेनुं पोते आपे फळ तेह
माटे ते मूर्तिनुं ध्यान करवुं तेज सारु ध्यान चित्ते धरवुं
हवे नरसुं ध्यान कहुं जेह भैरव जोगणीओ आदि तेह

मद्य मांस नैवेद्य धराय एवा देव ते जे जे कहेवाय
तेनुं ध्यान ते नरसुं गणाये करे ध्यान ते नर्कमां जाये
हवे सारां ते शास्त्रने कहुं तमे सांभळजो जन सहुं
जीव ईश्वर मायाने ब्रह्म परब्रह्ममां तेनो जे मर्म
तेनुं प्रतिपादन जेमां होय तेज सारां शास्त्र जाणो स्होय
हरिकृष्ण प्रगट प्रभु जेह तेना अतवार कृष्णादि तेह
तेनां वचन मूर्तियुं सोये तेनुं प्रतिपादन जेमां होये
नारद सनकादिकशुकदेव जेह तेनां वचन सत्य जेमां होय
एवां शास्त्र जे सारां जे होये तेने भणवां सांभळवा सोये
हवे नरसां शास्त्र कहुं जेह हरि आकारनुं खंडन करे तेह
ब्रह्मचर्यादिक धर्मे सोये तेने रहित भक्ति करे कोये
धर्मेरहित आत्मनिष्ठा कही तेनुं प्रतिपादन जेमां सही
प्रभु प्रगटना अवतार जेह तेनी लीला अलौकिक तेह
तेमां दोष देखाडे अपार करे निंदा ते वारंवार
एवां शास्त्रो नरसां कहेवाये तेने सांभळे ते भ्रष्ट थाये
हवे दिक्षा सारी कहुं जेह जेमां थाये सर्वेने स्नेह
धर्म ज्ञाने सहित भक्ति सोये तेने युक्त जे जे दीक्षा होय
देहनो वेष सारो ते होय सत्वगुणी रजतमते न होय
सांत स्वभावे जुकतते जेह सत्यहित प्रिय बोलो तेह
एवी रीतनी दिक्षा ते सारी तेने सेवे सुख थाय भारी
हवे नरसी दिक्षा कहुं सोये काम लोभ स्वादे युक्त होये
क्रुर स्वभावे वरते तेह बहु देखी वेष त्रास पामे सहुं
क्रोधे करे लोचन रातां मुखे भुंडुं बोले मदमाता

भक्ष्या भक्ष्य करतां ते होये वळी घटले वटलावे सोये
विषय भोगवी मोक्ष मनावे एवी दीक्षा नर्के लेइ जाये
हवे सारो मंत्र कहुं जेह तेनो जप करो सहु तेह
हरि प्रगट अवतार स्वतंत्र तेना नामे जुकत जे मंत्र
तेज सारो मंत्र जन जाणे तेनो जप करे सुख माने
हवे नरसो मंत्र कहुं जेह भैरवादिक वीरना तेह
मेला देवदेवीओ ते सोय तेना नामे जुकत मंत्र होये
तेने नरसो मंत्र जाणो जन जपवो नहि तेने कोइ दिन
हवे सारो संग कहुं सोये स्त्री द्रव्यना त्यागी ते होये
तेने अष्टप्रकारे ते त्यागे प्रभुचरणे दृढ अनुरागे
खट्रसना त्यागी एवा संत स्नेहमा ते रहित अत्यंत
क्रोध मत्सर इर्षा नहि आत्मनिष्ठावाळा दृढ सही
नित्य भक्ति हरि प्रगटनी करे ते विना सर्वे परहरे
गीता भागवतमां कह्या संत तेवा लक्षणे होय गुणवंत
एवा संतनो करे जे संग तेने चढे श्रीहरिकृष्णनो रंग
हवे नरसो संग कहुं जेह स्वर्ग नर्क खोटुं करे तेह
विषय भोगवी एवुं ते जाणी होय नास्तिक दुष्ट ते प्राणि
सत्य शास्त्र मोटा पुरुष होये तेना वचनमां विश्वास न होय
लेस गुण पोतामां ते नहि आप वखाण करे ते सही
संतमां जे मोटा गुण होये तेनो त्याग करी दोष जोये
मनुष्य देह आप्यो कृपा करी करे भक्ति तो भजाय हरि
ब्रह्मचर्यादिक धर्म जेह पाले एवो आप्यो हरिए देह
इत्यादिक पुरुष प्रयत्न सोये करे तो प्रभु प्रसन्न होये

पण मुढमतिंवाळो जेह नथी करता अमूल्यपामी देह
कहे मुढ जन वळी एम धर्म पळे कृपा विना केम
रुडो काळ संस्कार जेने तारे धर्म पळाय छे तेणे
एवी रीते आळसे करीने भजे नहि प्रगट हरिने
मद्य मांस चोरी करे जेह पर स्त्रीया संग वळी तेह
वटले वटलावे ने क्रोध अपार मत्सर मानने स्वाद निर्धार
लोभजुगटांदिक जे व्यसन एवां दोष जुकत जेह जन
प्रगट प्रभु वळी तेना संत तेनो द्रोह करे जेह जंत
पेट भर्याने अर्थे ते फरे दइ पीडा ते द्रव्य सौनु हरे
त्यागी थइने स्वादने चाहे सारुं सारुं मगावीने खाये
इत्यादिक दोषे युकत जेह तेनो संग नरसो जाणो तेह
एवी रीते सारा नरसा जोइ सेवो सारो देशादिक सोइ
सारो देशादिक सेवेकोये तेने अंतर प्रकाश होये
नरसां देशादिक जो सेवाये तेनुं अंतर मलीन थइ जाये
एमां संसय नथौ वळी कांइ जन निश्चय जाणो मनमांही
जेनुं जेवुं अंतःकरण होय तेवुं कर्म करे नर सोय
अंतःकरण सारुं होय ज्यारे सारुं कर्म करे नर त्यारे
जेनुं नरसुं अंतःकरण होय ते नरसुं कर्म करे जोय
सारा कर्मनुं फल सारुं थाय जनम मरणना सर्वे दुःख जाय
नरसा कर्मनुं फळ नरसुं होय लक्षचोरासीमां जाय सोय
माटे मुमुक्षु जन होय जेह नरसां देशादिकने न सेवे तेह
बुद्धिमान मुमुक्षु होय सारां देशादिकने सेवे सोय

दारु भांग पीवे जन जेह दाह्यो भोळो गांडो थाय तेह
तेम व्यभिचारि जे जे होय चोरी धन भेगुं करे सोय
तेणे जुकत नरसा बळी तेह देशादिक सेवे तेने जेह
सत्वगुण बुद्धिमान होय तेने भेदे अंधक सोये
पछी अवळे मार्गे चलावे तेह जीव जमपुरी जावे तेह
नरसां देशादिक आठ कह्यां तेमां स्हेजे एवां गुण रह्या
एने सेवनारो जीव जेह भ्रष्ट थइ नरके जाय तेह
देशादिकनां जे दोष होय जेह सेवे तेमां आवे सोय
पदार्थमां जेवा गुण होय तेनो त्याग करे नहि सोय
माटे नरसां देशादिक जेह तेमां दुष्ट गुण रह्या तेह
एने जाणे अजाणे सेवाये तेनी मति मलिन थइ जाये
जीवे त्यां सुधी पामे ते दुःख पछे जमपुरीमां जाय विमुख
माटे बुद्धिमान जेह जन मोरथीज विचारे ते मन
भुंडा देशादिक आठ होये रखे जोग थाय क्यारे कोय
माटे एनो संग थइ जाय मोक्ष थकी ते पडी जवाय
एम जाणी सारो देश काल सारी क्रिया ध्यान ते विशाळ
सारु शास्त्र सारी दिक्षा जेह सारो मन्त्र सारो संग तेह
ए जे आठ सारा तेने सेवे महा सुख परमानंद देवे
तेह मोक्ष थकी नव पडे हरिकृष्णनो रंग ते चढे
भक्ति करीने ब्रह्मरुप थाय पछे अक्षर धाममां जाय
मनवांच्छित पामे ते सुख जन्ममरणनां टळी जाय दुःख
हरिकृष्णचरणे करीवंद कर्यो ग्रंथ अक्षर मुक्तानंद

दोहा

सत असतना रुपने देखाडे प्रगट प्रमाण
ग्रंथविवेकप्रकाश वांचजो चतुरसुजाण
प्रगट प्रभु हरिकृष्णजी मारा इष्ट अनूप
तेनी आज्ञाये करो ग्रंथ सुखरुप
तेने भणशे सुणसे विचारसे वारंवार
थाशे तेना उरमां ज्ञान प्रकाश अपार
शुभ देशादिक सेवसे भजसे हरि सुखधाम
अक्षर मुक्तानंदके थासे पुरण काम
संवत ओगसपंनरना वैशाख सुदि एकादशदंन
ते दिन ग्रंथ पुरो थयो प्रसन्न थया भगवंत
गाम टाणामां रहे भटथदुरामनीजदास
ते दिन त्यां बीराजता प्रभु हरिकृष्ण अविनाश
प्रसन्न थई परमात्मा आज्ञा आपि जोय
शुभ देशादिक सेवजो अशुभ न सेवो कोय

इतिश्री विवेकप्रकासकृत श्री हरिकृष्ण प्रगट प्रभुना चर्णनो सेवक साधु अक्षरमुक्तानंद भास्या विवेकप्रकाश समाप्त ।

अथसाधुभूषणमाणि लिख्यते ॥

श्री मुख बोल्या हरिकृष्णजी सांभळो संत सुजाण
लक्षण कहुं जे संतना वेद शास्त्र प्रमाण
ते प्रमाणे वर्तजो ए तमारी रीत
प्रसन्न थाईश तम उपरे थासो त्रिगुणातीत
तेने ळखी प्रगट करो करजो नित्य नित्य पाठ
तेने प्रीते सुणजो टळशे माया ठाठ

चोसठ लक्षण संतनां सांभळशे जन जेह
एवासंतने सेवशे मोक्षपद पामशे तेह

चोपाई

हरिकृष्ण प्रगट प्रभु जेह तेना साधु अलौकिक तेह
तेनु वृतांत ने वळी गुण तेनो पार पामे कहेतां कोण
कहुं संक्षेप तेहनी रीति तेने सांभळो परं पुनीती
अति दयाळु क्षमा ते वंत खमे शीत ने उष्णअनंत
असूया जे कोइना गुण जेह तेमां दोष परठवा वळी तेह
तेने रहित साधु शिरोमणी जेने प्रीत छे प्रभुमां घणी
सर्व जीवना हितने चाहे जेने शत्रु नहि जगमांहे
इर्षा बरोबरीयानुं सुख तेने देखो पामे जे जन दुःख
तेणे रहित साधु शिरोमणि जेने प्रीत छे प्रभुमां घणी
कोइ उपर वैर न कांइ जेने मान नहि मनमांहि
मत्सर कोइनुं सारुं न खमाय तेने रहित साधु सो कहेवाये
जेने जेम घटे तेम मान आपे करे तेनुं सन्मान
सत्यहिते प्रिय बोले वाणी जीत्यो काम जेने शत्रु जाणी
जीत्यो लोभ क्रोध जेणे सही कोइ प्रकारनो मद नहि
देहने विषे अहंबुद्धि सोय नहि पदार्थमां ममता कोय
वर्ते सुधर्ममां दृढ जेह वळी दंभ करे नहि तेह
माइ बार पवित्र सुजाण घटे तेम बोले ते प्रमाण
सरळ स्वभाववाळा ते संत देह इन्द्रियने दमे अत्ययंत
जीतीईन्द्रीयुं सर्वे ते सोय परंआनंद तेणे होय

सुखदुःख मान अपमान हरख शोकादिक ते सुजाण
पराभव पामे नहि तेह जेने प्रभुमां दृढ स्नेह
धीरज करीने शोभे जन हरिकृष्णनुं करे भजन
दश ईन्द्रीयुं ते वळी सोइ तेनी चपळता नहि कोइ
पोताना धर्मने अनुसारे करे देह निर्वाह ते वारे
तेथी अधिक पदार्थ ते जेह तेनो संग्रह करे नहि तेह
बीजाने बोध करवा ते सोय तेमां चतुर ते बहु होय
आत्म स्वरुप निष्ठा ते जेह पोते संत पाम्या दृढ तेह
सर्वे जीव उपर यथा जेम उपकार करे संत तेम
सर्वे भये रहितरे संत जेने प्रभुमां प्रित अत्यंत
पदार्थमां अपेक्षा जेह तेने रहित सांभळवी तेह
इत्यादिक ते व्यसन कोय तेणे रहीत रहे संत सोय
संत श्रद्धावाळा ते अपार वळी स्वभावे युक्त उदार
तप करवानी निष्ठा अत्यंत प्रभुजिने वाला एवा संत
त्याग करी छे ग्राम्य कथा सोय ग्राम वारता न करे कोय
सत्य शास्त्रनुं व्यसन सहित पंच विषय आसक्ति रहीत
बुद्धि आस्तिकवाळा ते संत सत असत विवेक अनंत
मद्य मांसादि संसर्ग जेह तेणे रहित संत रहे तेह
दृढव्रतवाळा संत सोय चाडी पारकी नव करे कोय
चोरी न करे ते संत सुजाण गुह्य वात पारकी प्रमाण
बीजा आगळ न करे प्रकाश एवा प्रभुजीना दृढ दास
वळी ईन्द्रीयो जीती छे जेणे संत अत्यंत शोभे छे तेणे
जीत्या आहार संत जन सोए जेवुं मळे पदार्थ कोय

तेने करीने संतोष पामे संत नव चढे बीजे भामे
वळी स्थिर बुद्धि ते अत्यंत धर्म पोताने विषे रहे संत
व्रतिहिंसाये रहित होय पदार्थनी तृष्णा नहि कोय
शास्त्रमांइ न कह्युं जेह ते करवामां लज्या पामे तेह
निज मुखे पोताना घुरवाण न करे ते संत सुजाण
निंदा बीजानी न करे महंत तेवा शोभे छे संत अत्यंत
शास्त्रमां कह्युं होय जेम ब्रह्मचर्य संत पाळे तेम
यम नियम तेणे युक्त संत जीत्या छे ते आसन अत्यंत
जीत्या छे ते प्राणवायुं जेह हरिकृष्ण प्रभुमां स्नेह
हरिकृष्ण प्रभुनां जे चर्ण दृढ आशरो छे दुःख हर्ण
हरिकृश्ण प्रगट प्रभु जेह तेने अर्थे क्रिया करे तेह
हरिकृष्ण जे प्राणआधार तेना अवतार चरित्र अपार
तेनुं श्रवण किर्तन करे हरखे नित्य प्रगट प्रभुने ते नरखे
हरिकृष्ण प्रभुजीनी मूर्ति संत अखंड राखे तेमां सुरति
नथी वृथा गयो क्षण काळ करे भक्ति प्रभुनी विशाळ
एवी रीतना लक्षणे जुकत सत्पुरुष ते महामुक्त
एवा संतनो संग जे करे थाय मोक्षने भवसागर तरे
एवा संतनो महिमा अपार करे अनेक जीवोना उद्धार
होय प्रगट प्रभु ज्यारे पोते त्यारे संत जडे एवा गोते
प्रभु थकी सिद्ध थया संत तेने संगे ते होय महंत
आज प्रभु प्रगट संत एवा भेगा अक्षर मुक्तानंद जेवा

इतिश्रीहरिकृष्णमाहाप्रभुजीनो चरणसेवक साधु अक्षरमुक्तानंदकृत भाषा संतभुषणमणि संपूर्ण समाप्त ॥ श्री ॥

श्रीहरिकृष्ण महाराजना एकांतिक साधु परम पूज्य स्वामिश्री धर्मानन्दजी महाराजनुं टुंक जीवन वृत्तांत

काठियावाडमां सागर किनारे सप्तपुरीमांनी परमपवित्र श्री कृष्ण-चंद्रना पुनित चर्ण कमळोथी पवित्र थयेली द्वारिकापुरीमां लुवाणा ज्ञातिमां पूज्य स्वामिश्री धर्मानन्दजीनो जन्म थयो हतो. तेओना पिता स्थितिसंपन्न हता. तेओ ज्यारे चालवा लाग्या त्यारे प्रतिदिन श्री द्वारकेशना मंदिरमां जइ नमस्कार करता हता ने प्रभुने प्रार्थना करता हता के "हे दीनदयाळा दीनबंधु अंतर्यामी आप म्हने प्रत्यक्ष दर्शन आपो अने आपनी सानिध्यमां राखी सेवा करवानो अमुल्य लाभ आपो." आ प्रमाणे रोजनो कार्यक्रम करतां करतां बाल्यावस्थाने समाप्त करी युवावस्थामां प्रवेश कर्यो.

युवावस्थामां प्रवेश करतांनी साथेज तेओश्रीना पिताश्रीए तेमना उपर संसारिक बोजो नांखवा मांड्यो तथा लग्न करवानी तैयारी करवा मांडी. परंतु स्वामिश्रीए आ वात ज्यारे जाणी त्यारे पिताना आ ऊद्योमनो स्वामिश्रीए विरोध कर्यो ते छतां पण मायावि पिताए स्वामीश्रीनो ते विरोध ध्यानमां न लेतां पोतानो धारेलो मनसुबो पार पाडवाने माटे कन्या पक्षना माणसोने स्वामीश्रीनुं सगपण करवा माटे तेडाव्या अने ज्यारे तेओ आव्या त्यारे स्वामिश्रीए तेमने चोख्खुं जणावी दीधुं के हुं" आ असार संसारमां रहेवानो नथी तो पछी तमारी पुत्रीने तमे दुःखमां शा माटे नांखो छो?" आवा प्रकारनो सचोट जवाब

सांभळी सगपण करवा आवनार सज्जनोए तुरतज सगपण करवानुं मांडी वाळी पोताना घर तरफ प्रयाण कर्युं.

आवी रीते ज्यारे स्वामीश्रीना पिताने लाग्युं के "स्वामिश्री संसारमां रहेवा मांगता नथी अने रहेशे पण नहि अने पोताने छोडीने पण चाल्या जशे त्यारे तेमणे एक छेवटनो उपाय ध्यानमां लइ नीचे प्रमाणे स्वामिश्रीने विनंति करी.

"हे भाइ ! तमारा माटे अहीं एक जुदु मंदिर बंधावी तेमां प्रभुनी प्रतिष्टा करावीये एटले आ संसारमां रही प्रभुनुं भजन करो." तथा साथे साथे एम पण जणाव्युं के "आपना चाल्या जवाथी समाजमां तेमज न्यात जातमां आपणी आबरुने धोको पहोंचशे." परंतु स्वामीश्रीए आ बधी वातनो इन्कार कर्यो अने पोताना धारेला निश्चयमां अडग रह्या.

आवी रीते थोडाक दिवसो चाल्युं. परंतु स्वामीश्रीना पिता हजी पण अनेक युक्ति प्रयुक्तिथी स्वामीश्रीने संसारमां ललचाववा लाग्या. त्यारे स्वामीश्रीने लाग्युं के हवे बधु वखत अहीं रहेवुं योग्य नथी. आम विचार करी एक दिवस रात्रीए माता पिता तेमज बीजा कोइने पण जाण कर्या शिवाय संसारनो त्याग करी आत्मानी उन्नति अर्थे तेमज प्रभु प्राप्ति माटे दरेकने घोर निद्रामां मुकी चाली निकळ्या. अने कोइ एक गुप्त स्थाने निवास कर्यो. प्रातःकाळ थतां स्वामीश्रीना पिताश्रीए घरमां स्वामीश्रीने न जोतां घणी खोळ करावी. परंतु कोइ जग्याए पत्तो लाग्यो नहि त्यारे थाकीने "प्रभुने गम्युं ते खरुं:" तेमज "बळियसिकेवळ मिश्वरीच्छा ये नीतिने ध्यानमां लइ आश्वासन लीधुं.

आम स्वामीश्री थोडो वखत गुप्त रह्या बाद तेमने ज्यारे लाग्युं के हरकोइ जातनो भय नथी त्यारे तेओ सत्य जोत दर्शन माटे अनेक धर्मना अनुयायीओ तेमज आचार्योने शरणे गया. छतां पण प्रभुना प्रत्यक्ष दर्शननी पिपासावाळा आ स्वामिश्रीनी तृषा न छीपी.

अने आवी रीते फरतां फरतां तेओश्री जुनागढ आव्या अने त्यां 'सतांसद्भिसंमः कथमपिही पूण्येन मवति' ए युक्ति अनुसार स्वामीश्री अक्षरमुक्तानंदजीनो समागम थयो. आ बन्ने पिपासुओए ज्ञानामृत पीधुं तथा पायुं. परंतु प्रत्यक्ष दर्शननी लागेली उत्कट इच्छा तो अधुरीज रही अने ते तालावेलीने परीपूर्ण करवा पाणी मिश्रित करेल काचा लोटथी देहने पोषी प्रभु प्राप्ति माटे महान तपश्चर्या आदरी.

आम थोडा दिवसो व्यतीत कर्या बाद स्वामिनारायण संप्रदायना साधु परमपूज्य स्वामिश्री गुणातीतानंदजीनो समागम थयो. उपरोक्त बन्ने साधुओ (अक्षरमुक्तानंदजी अने धर्मानन्दजी) स्वामिश्रीनी साथे ज्ञानामृत पीता पाता अने धर्मचर्चाओ करता हता. छतां पण तेओए ग्रहण करेल वृत्तनुं संभाळपूर्वक परिपालन करता हता. आवा प्रकारना आ बन्ने साधुओना विशिष्ट तपथी स्वामिनारायण संप्रदायना साधुओ तथा हरिभक्तोनो प्रेम वध्यो अने तेमनी आ उग्र तपश्चर्या जोइने तेमने "लोटीया साधु"नो इल्काब आप्यो. त्यारबाद स्वामिश्रो गुणातीतानन्दनी साथे आ बन्ने साधुओ फरतां फरतां बोटादमां आवी पहोंच्या अने आजुबाजुना गामोमां स्वामिनारायण संप्रदायना भक्तो पण बोटादमां पधार्या आ समये बोटादमां भगवानश्री हरिकृष्ण महाराजना अवतार संबंधी वातो संभळाती हती. तेथी स्वामिनारायण धर्मना

हरिभक्तोए चुडे जइ महाराजश्री हरिकृष्ण भगवानने चुडेथी बोटाद पधारवा विनंति करी. भगवान भक्त पराधिन: ए युक्ति अनुसार महाराजश्री बोटाद पधार्या. बोटादमां एक मोटी सभाथइ. तेमां भगवानश्री हरिकृष्ण महाराजने उपदेश आपवा विनंति करी ते विनंतिने ध्यानमां लइ महाराजश्रीए दरेक श्रोतावर्गने ज्ञानरुपी समुद्रमां तो एवा मग्न करी दीधा के समयनुं भान न रह्युं. अने बाह्य दृष्टि त्याग करीने केवळ अंतर दृष्टिथी ज्ञानामृत पीधुं. समय घणो थइ गयो छे ए वात लक्षमां लइ श्रोतावर्ग ध्यानस्थ बनी गयो छे एम समजी महाराजश्रीए पोताना व्याख्याननो उपसंहार करवा मांडयो. परंतु गुणातीतानंद स्वामीश्रीए व्याख्यान बंध न राखवा महाराजश्रीने प्रार्थना करी छतां पण प्रभुश्रीए समय धर्मने जाणी पोताना व्याख्याननी समाप्ति करी. आथी श्रोतावर्गनी पूरेपूरी तृषा न छीपी.

उपर मुजबनुं महाराजश्रीनुं अलौकिक व्याख्यान सांभळी स्वामिश्री धर्मानन्दजी अने स्वामीश्री अक्षरमुक्तानंजीने एम निश्चय थयो के साक्षात मानवरुपेभगवान आज छे, अने आपणी प्रार्थना सांभळी तेने सफळ करवा अवतार धारण करी आवा अलौकिक व्याख्यान द्वारा आपणने ओळखाण करावी छे. माटे हवेथी तेमनी सानिध्यमां रहेवुं- एम निश्चय करी महाराजश्रीना चर्णकमळनो आश्रय लीधो. संवत १९१३ना चैत्र वद ०))ना रोज उपरोक्त बनाव बन्यो. अने त्यारबाद बन्ने स्वामीओए भगवानश्री हरिकृष्ण महाराजनी साथे जवानी पूज्य स्वामीश्री गुणातीतानंदजी पासे रजा मांगी अने ए वखते पूज्य गुणातीतानंद स्वामीए घणाज हर्षथी अने आनंदथी घणा भाविक भक्तोनी समक्ष आ बन्ने स्वामिओने

कह्युं के अमारा गुरुश्री परमपूज्य स्वामि श्री सहजानंदजी महाराजे म्हने कह्युं हतुं के थोडा समय बाद ब्रह्मकुळमां भगवानने अवतार थवानो छे तो तमो तेमनो कोइपण प्रकारे द्रोह करशो नहि. ते वचनो आजे सत्य देखाय छे. एम कही प्रभु साथे जवानी रजा आपी.

त्यारथी आरंभी ते बन्ने स्वामिओ श्रीहरिकृष्ण महाराजना जन्म स्थान चुडामां श्री प्रभुनो साथे रहेवा लाग्या. अने सेवा करवा लाग्या. त्यारबाद एकवार एकांतमां आ बन्ने स्वामिओए प्रभुश्रीने बे हाथ जोडी विनंति करी के हे प्रभु आपे जे कार्यने माटे आ मनुष्यदेह धारण कर्यो छे ते कार्यनी शरुआत करो. विगेरे ए प्रमाणे प्रार्थना कर्या बाद चंदन, पुष्प, धुपदीप वगेरेथी पूजा करी आरती उतारी.

संवत १९१४ना महा सुद ५ना रोज प्रभुश्रीए चुडामां महारुद्र यज्ञ कर्यो ते वखते देसदेशना पंडितोने अने जनताने निमंत्रण आपी तेडाव्याने सांगोपांग यज्ञनी समाप्ति करी. त्यारबाद भाविक भक्तोनी प्रार्थनाध्यानमां लइ महाराजश्री जुदा जुदागामोमां फरी उपदेश आपवा लाग्या ते समये आ बन्ने स्वामिओ भगवाननी कथावार्तानी नोंध राखता हता. अने तेज पुस्तकनुं नाम "श्री मुख सिद्धांत" ए प्रमाणे राचवामां आवेलुं छे. तेमाना थोडाक सिद्धांतो लइ श्रीहरिकृष्ण ज्ञानदर्शन ए नामनुं पुस्तक श्रीहरिकृष्ण संप्रदाय उन्नति मंडळ तरफथी संवत १९९४नी सालमा बहार पाडवामां आव्युं छे.

स्वामियोए एक कीर्तनमाळा रची छे. अने "लीला सिंधु" नामनो अद्‌भुत ग्रंथ रच्यो छे. ते किर्तनमाळामां एकांतिक

अमदावादमां श्रीहरिकृष्ण भगवानना मंदीरना आद्य संस्थापक
भक्तशिरोमणि रा. रा. पटेल श्री गोविंदलाल बापुजी महोदय

जन्म सं. १८९५ कार्तिक शुदी ६ शनिवार
भगवद्धामगमन सं. १९६६ भादरवा शुदी ६ खनिवार

सिद्ध थाय छे. एओश्रीए "भागवत धर्मने मोक्ष धर्म" नामनां पुस्तको पण रच्यां छे.

प्रभु श्री हरिकृष्ण महाराजे संवत १९२९ना फागण वद १४ना रोज सवारमां गाम सोजीत्रा मध्ये स्वधाम गमन कर्युं. अने पछी ते अग्नी संस्कारनी जग्या उपर देरी बंधावी छे त्यारथकी आरंभी आ बन्ने स्वामिओ प्रभुश्रीना उपदेशोनुं पालन करता गामेगाम फरवा लाग्या अने प्रभुश्रीना आदेशोनो उपदेश आपवा लाग्या. पूज्य धर्मानन्द स्वामीना उपदेशथी अमदावाद रायपुर नाइवाडामां रहेता स्व. रा. रा. गोविंदलाल बापुजीना मन उपर उंडी असर थइ अने तेओ-श्रीना ज्ञानचक्षु जाग्रत थवाथी तेओ पांच पुत्रोथी अलग रही रायपुर मकेरीवाडमां श्रीहरिकृष्ण महाराजना मंदिरनी स्थापना करी अने त्यांज रही भक्ति करवा लाग्या. त्यारबाद भक्तो वधवा लाग्या अने भक्तोनी प्रभु उपर विशेष प्रीति थइ. त्यारपछी खंभात पासे गोलाणा गाममां ज्यां प्रभुश्रीनुं मंदिर छे त्यां आगळ स्वामी श्रीधर्मानन्दजी रहेवा लाग्या अने छेवटे प्रभुश्रीना गुणगान गातां गातांज तेज गाममां हरिजनोनी समक्ष अक्षरधाम गमन कर्युं ते वखते भाविक भक्तोए म्होटो उत्सव कर्यो अने पूज्य स्वामिश्रीनी चर्णपादुका पधरावी देरी बंधावी. अत्यारे पण भक्त लोकोतेओश्रीनी चर्णपादुकानी पूजा करवा गोलाणा जाय छे स्व. पूज्य स्वामीश्रीए अक्षरधाम गमन कर्युं त्यां सुधी छए रसोनो त्याग कर्यो हतो. आवा परोपकारी अने पूज्यात्मा स्वामिओनी यादगीरी माटे हालमां महासुद ५ (वसंत पंचमी)ना रोज अमदावादमां जयंति महोत्सव उजवाय छे.

आ बन्ने स्वामिओना जीवननी विशेष हकिकतो "लीला सिंधु" नामना ग्रंथमांथी जीज्ञासु वांचकोने जाणवा मळशे.

श्री हरिकृष्ण महाराजना एकांतिक साधु परम पूज्य स्वामि श्रीअक्षरमुक्तानंदजीनुं टुंक जीवन वृत्तांत

स्वामिनारायण संप्रदायना तीर्थधाम गढडा पासे आवेला विकरिया गामनी पवित्र भूमिमां ब्राह्मण ज्ञातिमां सदरहु स्वामिश्रीनो जन्म थयो हतो. बाल्यावस्था पसार करीने ज्यारथी समजवा लाग्या त्यारथीज आ संसार असार छे. तथा मायाजन्य दरेक पदार्थ क्षणिक छे एम मानवा लाग्या अने तेम मान्युं एटलुंज नहि परंतु दरेकनो एटले घरबार विगेरेनो त्याग करीने प्रभुनी पासे पहोंचवामां साधनभूत एवा सद्-गुरुनी शोधमां नीकळी पड्या. आम फरतां फरतां जुनागढमां ज्यारे तेओ पधार्या त्यारे धर्मानन्दजीनो समागम थयो अने सत्संग संबंधी विवेचन करतां करतां परस्पर स्नेह वध्यो अने बन्नेनुं ध्येय एकज होवाथी तेनी प्राप्ति माटे बन्नेए प्रयत्न आदर्यो अने बन्नेना हृदयमां एज भावना जाग्रत थइ के भगवान मानवरुपे अवतरे अने तेज प्रभु-श्रीनो प्रत्यक्ष सेवा करतां करतां मोक्षनी प्राप्ति थाय ते सारु अढार वर्ष सुधी केवल लोट तथा पाणीथी तपश्चर्या करी अने तेना फळ स्वरुपे बोटादमां भगवानश्री हरिकृष्ण महाराजना प्रथम दर्शन थया. अने थतांनी साथेज साक्षात प्रभु हमारी प्रार्थना ध्यानमां लइ मानवरुपे प्रगट थयेला हरिकृष्ण महाराज साक्षात प्रभुज छे एम ज्ञान थयुं त्यारथी पोतानुं जीवन एज प्रभुश्रीना चरणोमां धर्युं अने प्रभुश्रीए पण तेमने आशिर्वाद आपी पासे राख्या. त्यारथी आरंभी प्रभुश्रीनी ज्यां ज्यां पधरामणी थती तथा कथा वार्ताओ करता अने उपदेशने आपता तेनी नोंध बन्ने स्वामिओ राखता अने प्रभुश्रीने बतावी भविष्यनी प्रजा

सदमार्गे दोराय तेवा प्रयत्नो करता. अने तेना फळ स्वरुप प्रभुश्रीनुं आजे आपणी समक्ष साहित्य आवे छे. आ साहित्यवो भंडार प्रजाने सोंपवामां आ बन्ने स्वामिओनुं आपणा उपर एटलुं रुण चढयुं छे के जेनो बदलो आपणे महाराजश्रीए आपेला उपदेशानुसार आचरण करवाथीज. आपी शकीए.

पूज्य स्वामीश्रीए घणांज कीर्तनो बनाव्यां छे तेमांना थोडां आज पुस्तकमां आपवामां आव्यां छे.

आ प्रमाणे केटलोक वखत चाल्या पछी पोताना बन्ने परम भक्तोनी मनकामना पूर्ण करी प्रभुश्री हरिकृष्ण महाराजे स्वधाम गमन कर्युं. त्यारबाद बन्ने स्वामिश्रीओ हरिकृष्ण महाराजनो आपेला उप-देशोनो प्रचार करवा जुदा पडी गामे गाम फरवा मांडयुं.

स्वामिश्री अक्षरमुक्तानंदजी आ प्रमाणे धर्मप्रचार करतां करतां खंभात गाम पधार्या अने त्यांज थोडो समय उपदेश आप्या बाद तेमणे आ नश्वर देहनो त्याग करी अक्षरधाम गमन कर्युं. आ समये गामना भक्तजनोए भेगा मळी तेमना मानमां समैयो करी तेमना गुणानुवाद गाया.

आम स्वामिश्रीए जीवनपर्यंत रसास्वादने तिलांजली आपो निर्वाह कर्यो हतो. आवा परोपकारी पूण्यात्मा स्वामिश्रीनी यादगीरोमां दर वर्षे माघ शुकल (वसंत पंचमी)ना रोज तेमनो ज्यंति महोत्सव उजवाय छे. आ स्वामीश्रीना माता पिताना संबंधमां हकिकत जाणवामां आवी नथी. एटले जेटलुं जणाववामां आव्युं छे तेटलीज हकिकत रजु करी छे. विशेष हकिकत स्वामिश्री धर्मानन्दजीना जीवन चरित्रमांथी जाणी शकाशे.

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

श्री हरिकृष्ण महाराजना एकांतिक भक्त अने अमदावादमां श्रीहरिकृष्ण महाराजना मंदिरना आद्य संस्थापक रा. रा. पुज्य गोविंदलाल बापुजीनुं टुंक जीवन वृत्तांत

रा. रा. गोविंदलालना पिताश्री पा. बापुजी नारणदास अमदावाद रायपुर नाइवाडामां रहेता हता अने तेओ बापु महेताना नामथी ओळखाता हता, कहेवाय छे के तेओ एवा धर्मिष्ट हता के दररोज गीताना पांच पाठ करता अने साबरमति नदीमां स्नान कर्या विना भोजन लेता नही, ते उपरांत व्यवहारदक्ष अने एक कुशळ कर्मयोगी हता. तेओने ब्राह्मणो अने साधु सन्यासी उपर घणीज प्रिती हती अने थोडा दिवसना अंतरे तेओ ब्राह्मण भोजन करावीने अक्षय पुण्य प्राप्त करता एमना आ पुण्यना प्रतापे तेमनी रहेवानी जग्यानुं नाम पण बापु महेतानी खडकी पडयुं हतुं.

आवा परोपकारी बापु महेताने पुण्यना उदयरुप त्रण पुत्रो अने बे पुत्रीओ हती तेमां सौथी मोटा पुत्रनुं नाम लल्लुभाइ तेमनाथी नाना पुत्रनुं नाम छोटालाल अने सौथी नाना पुत्रनुं नाम गोविंदलाल हतुं.

गोविंदलालनो जन्म संवत १८९५ना कारतक सुदि ६ शनिवारना रोज थयो हतो.

पुण्यदानमां पोतानी उपजनो घणो भाग खरची नाखवाना स्वभाववाळा गोविंदलालना पिताश्रीनी सामान्य स्थिति हती, गोविंदलाले गुजराति सातमां धोरणनी परिक्षा पास करी हती ते परिक्षा होय

साहेबना हाथे कैंवामां आवी हती, गोविंदलालना अभ्यासथी होम साहेब घणा खुशी थइ तेमने एकदम महेताजीनी नोकरी आपी हती महेताजी नोकरी दरमियान तेओए अंग्रेजी अभ्यास कर्यो हतो अने ओवरशिअरनी परिक्षा पास करी साते तालुकाना ओवरशियर थया हता नोकरीमा प्रसंगे तेमने गाम धोळका जवानो प्रसंग आव्यो. त्यां तेमने रा. रा. ऊत्तमरामभाइने त्यां रहेवानो प्रसंग आव्यो. रात्रीना समयमां पोताने उंघ नही आववाथी टेबल उपर पडेला पुस्तको वांचतां तेमना हाथमां भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना श्रीमुखसिद्धांतनो ग्रंथ आव्यो प्रभुना सिद्धांत वांची तेमने रा. रा. ऊत्तमरामभाइने आ पुस्तक संबंधी तथा भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना अवतारनी वात पुछी, ऊत्तमरामभाइए भगवानने अवतार लेवानुं कारण तथा घणी लीलाओनी वात करी अने भगवानना एकांतिक साधु धर्मानंद स्वामीनो समागम कराव्यो, जेम जेम परमपुज्य स्वामीनो समागम वधतो गयो तेम तेम देहना सुखना अभाव थवा मांड्यो, अने प्रथम होकानुं जे महाकठण व्यसन हतुं के जेना सारु रातदिवस देवता कायम राखवो पडतो हतो ते व्यसननो तेमणे एकदम त्याग कर्यो, आ व्यसना त्यागथी तेमना मित्रमंडळमां पण स्वामीजो विषे श्रद्धा उत्पन्न थइ अने तेओ सर्वे पुज्य स्वामीनो मान्य पुर्वक समागम करवा लाग्या परमपुज्य स्वामीना समागमथी भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना दरेक मंदिरोमां दर्शनार्थे जवानु शरु कर्युं अने साक्षात भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना एक सेवक तरीके तेमणे अथाग प्रयत्नो कर्या छे तेमज सोजीत्रा, चुडा, धोलका ए गामोमां मंदिरोमां पण पैसा धर्मादा वापर्या छे तेमणे श्री

हरिकृष्ण भगवानना मंदिरो सुधारवामां घणाज पैसानी तथा जातनी मदद करी छे तेमज चुडामां श्रीहरिकृष्ण भगवाने सं. १९१४नी सालमां मोटो महारुद्र यज्ञ कर्यो हतो ते यज्ञनी जसल जग्या घणी महेनते शोधी कढावी, ते उपर मोटो कुंड करावी देरु बंधावी तेने कोट करावी एक जात्रानु धाम बनाव्युं छे. यज्ञशाळाना खर्चमां महाराजश्रीना नानाभइ शिवशंकर महाराजे घणा पैसानी तथा जात महेनतनी मदद आपी छे तेमज घणाज हरिभक्तोए पण यज्ञशाळामां मदद करी छे. आ यज्ञशाळामां शिवशंकर महाराजनी समाधी छे.

रा. रा. गोविंदलाल वखतो वखत उत्सव समैया करता हता तेवा प्रसंगे श्रीहरिकृष्ण भगवानना प्रत्यक्ष दर्शननो तथा सेवानो लाभ लीधेलो, एवा घणा भक्तोनुं पुजन वगेरे प्रेम पूर्वक करता अने तेमना मुखेथी भगवाननी लीलानुं पान करता हता तेओने संवत १९५०ना वैशाख सुद १ रवीवार ता. ६ माहे १८९४ना रोज अमदावाद मकेरीवाडमां मंदिर बांधवा सारु मकान खरीद कर्युं अने अमदावादमां श्रीहरिकृष्ण महाराजना मंदिरनी स्थापना करी. ते समये पण समैयो कर्यो हतो अने गामो गामना घणा हरिजनो पधार्या हता तेमां महाराजश्रीना भाइ शीवशंकर महाराज तथा लक्ष्मीजीना भाइ भलुशंकर भाइ तथा कमलेजना पुज्य गगलबा (जेओ धर्मानंद स्वामीना जेटली उच्च स्थीतीए पहोंचेला हता) तथा सरवैना दुदा भगत तथा रोइशाळाना भगवानजीभाइ, जगन्नाथ पुराणी तथा चुडाना नारणजीभाइ तथा गोलाणा, खंभात, सोजीत्रा, पींपली, धोळका वगेरे गांमोना घणा हरिभक्तो पधार्या हता आ प्रसंगे आवेला घणाज भक्तोने भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजनो साक्षात्कार थयो हतो.

आ प्रसंगे पुज्य गगलबाए अक्षरधाम गमन कर्युं अने रा. रा. गोविंदलाले तेमनी यादगीरीमां कलीयुगमां गंगा जेवी पवित्र गणाती, अने जेना कांठे सतरुषीओए प्रखर तप कर्युं छे एवी पतीत पावनी साभ्रमती नदीना कांठे तेमनी समाधी उपर संवत १९५१नी सालमां देरी बंधावी अने भगवानना चरण पधराव्या छे. भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना भक्तो दर वर्षे गुरुपुनम तथा भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजनी जन्मतीथी श्रावण वद १४ना वगेरे परवणीना दिवसे दर्शने जाय छे.

रा. रा. गोविंदलाले भगवान श्रीहरिकृष्ण महाराजना अवतारनी जगतने जाण सारु अने मुमुक्षुओने कल्याण सारु श्रीहरिकृष्ण महाराजना घणाज पुस्तको छपाव्या छे तेमज अमदावादमां प्रथम संस्कृत पाठशाळा स्थापवामां पुज्य शास्त्री रामकृष्णभाइने मंदिरनुं मकान आपी भाग्यशाळी थया छे आ शीवाय धर्मना घणाज पुस्तको छपाव्या छे.

१ स्वामीश्री धर्मानन्दजीए तथा अक्षर मुक्तानंदजीए बनावेलां कीर्तन तेनो संग्रह करी संवत १९५०नी सालमां पुस्तक छपाव्युं अने ते सने १८६७ना पुस्तक विषयक कायदानी कलम २५ मुजब रजीस्टर कराव्युं छे.

२ भागवत धर्म छपाव्यो छे.

३ श्रीमुखसिद्धांत (८) आठनी चोपडी संवत १९४४ नी सालमां छपावी छे.

४ श्रीहरिकृष्ण मोक्ष धर्मनुं पुस्तक छपाव्युं छे.

आ उपरांत भगवाननी सेवामां घणोज आगळ पडतो भाग लीधो

छे. अमदावादमां मंदिरनी स्थापना कर्या पछी पोतानां पांच पुत्रो एक पुत्री परिवारथी छुटा थइ तेओए अपूर्व त्याग बतावी पोतानी उत्तराअवस्थामां मंदिरमां रहेता हता तेओ संवत १९६६ना भादरवा सुद ६ शनीवारना रोज ७१ वर्षनी पाकट वये अक्षरधाम गमन कर्युं. तेमने अक्षरधाम गमन पछी तेमना पुत्रोए तेमनी सेवामां समैयो कर्यो अने घणुं ब्रह्म भोजन कर्युं आ प्रसंगे पण गामो गामना हरिभक्तोए लाभ लीधो छे,

अमदावादमां मंदिर स्थापी भविष्यनी प्रजाने मोक्षनुं साधन करेलुं छे तेथी अमदावादनी प्रजा हमेशां तेमनी ऋणी छे, अने ते माटे दर वर्षे भादरवा सुद ६ ने रोज मंदिर तरफथी अमदावादना मंदिरमां अमदावादना श्रीहरिकृष्ण महाराजना मंदिरना संस्थापक तरीके तेमनी यादगीरी उजवाय छे.

पद ॥ १ ॥ आर्ति

हरखे हरिकृश्नजिनी आरति कीजे, प्रगट प्रमाण मुर्ति उरमां धरिजे; सरवोपरि सरवेना कारण, अक्षरातित पधार्या जग तारणः ॥ हरखे ॥ पुरण ब्रह्म पुरुषोतम पधार्या, अनंत जीवुनां वाले कारज सार्यां. ॥ हरखे २ ॥ सरवे धामना मुक्त संगे लाव्या, सर्वे तिर्थ आज चरणे आव्यां. ॥ हरखे ३ ॥ महिमा अपरमित पार नहि पावे, चारवेद नेति नेति कही गावे. ॥ हरखे ४ ॥ धर्मानंद कहे जे कोई आर्ति गावे, सरवे पाप तेवां दुर थई जावे. ॥ हरखे ५ ॥

आ पुस्तक छपाववामां अमारा मंडळने नाणांनी मदद आपनार सद्‌गृहस्थोना नाम

रा. रा. पा. परसोतमदास भाइजीभाइ तेमना पुण्यार्थे तेमना पुत्रो तरफथी अमदावाद,

रा. रा. पा. चुनीलाल गोवींदलाल महेता तेमना पुण्यार्थे पा. त्रिभुवनदास त्रिकमलाल अमदावाद.

रा. रा. पा. रामदास बेचरदासनी मातुश्री बाइ अचरतबाना पुण्यार्थे रामदासना वीलना ट्रस्टीओ तरफथी अमदावाद.

रा. रा. पा. लक्ष्मणभाइ बीठलदास, महालक्ष्मीनो पोळ, अमदावाद.

रा. रा. पंचाल मोहनलाल वेलदास तेमना पुण्यार्थे तेमना पुत्र तरफथी अमदावाद.

रा. रा. पा. प्रहेलादभाइ सोमनाथ, मोटीहमाम, अमदावाद.

रा. रा. पा. देसाइभाइ दाजीभाइ, गाम सोजीत्रा.

रा. रा. पा. परसोतमदास अंबालाल हरमानवाळी पोळ अमदावाद

रा. रा. त्रिवेदी नाथालाल लक्ष्मीशंकर, दरियापुर, वाडीगाम, अमदावाद.

रा. रा. बीवींग मास्तर मणिलाल नाथजी मणीनगर अमदावाद.

रा. रा. भाइशंकर राघवजी, भावनगर.

रा. रा. पा. बुधाभाइ सोमचंद, हजीरानी पोळ, अमदावाद.

रा. रा. पा. लक्ष्मणलाल भीखाभाइ, आकाशेठ कुवानी पोळ, अमदावाद.

परब्रह्म परमात्मा भगवान

श्रीहरिकृष्ण महाराजनी जन्मोत्सवनी जयंती

आजे जयंति श्रीहरिकृष्णनी रे लोल, आजे जयंती श्रीहरिकृष्णनीरे लो

उषा अरुण संग पूर्वमां रे लोल, करती नुपुर झणकारजो, आजे०

वीणा ग्रहीने मंद हासथी रे लोल, गाती प्रभुनां गान जो, आजे०

कुसुमो देवनां बागनां रे लोल, सुमननो स्वर्गथी प्रपातजो, आजे० ३

नंदन वनेथी नाथ उतर्या रे लोल, चूडानगर सौराष्ट्र जो, आजे० ४

पिताजो भाणजीना वंशमां रे लोल, लीधो बाळापणे वेशजो, आजे० ५

प्रगटया हरिबाना उदरे रे लोल, गजववा संतनो समाजजो, आजे० ६

श्रावणनी कृष्णा चतुर्दशी रे लोल, रेलवती भक्ति केरीरेलजो, आजे० ७

कूड कळीयुगनां कापवारे लोल, लीधो अजब अवतारजो, आजे० ८

प्रेमनी प्याली पाइनेरे लोल, प्रेर्यां ते नवलां नूरजो, आजे० १०

एवा संतोने जाउ वारणे रे लोल, नयणानां टाळ्यां तीमीरजो;आजे० १

करजोडी हरिजन हेतथीरे लोल, बोलो श्रीजयहरिकृष्णजो, आजे० १